

**Casa Corpului
Didactic**

TELEORMAN

***REVISTA
CALEIDOSCOPIU DIDACTIC
TELEORMĂNEAN
NR. 54***

ISSN-2558-8893

an școlar 2025-2026

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI
„CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN”
An școlar 2025-2026

Director

Prof. Tatiana Mihaela SOARE

Comitet științific:

Prof. Tatiana Mihaela SOARE

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Violeta SOCOL

Prof. metodist Floarea AUREL

Prof. metodist Dida DONCEA

Redactor șef:

Prof. Tatiana Mihaela SOARE

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Violeta SOCOL

Prof. metodist Floarea AUREL

Prof. metodist Dida DONCEA

Informatician Mariana POPA

Bibliotecar Rozalinda MÎRTÎCU

Administrator financiar Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Informatician Mariana POPA

TITLUL LUCRĂRII	NUMELE ȘI PRENUMELE	PAG.
ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE	BĂDĂUȚĂ CAMELIA CORINA	4
CULTURA NAȚIONALĂ ȘI IDENTITATEA EUROPEANĂ	VIȘINICĂ DANIELA	6
STUDIAREA CULTURII NAȚIONALE ÎN LECȚIILE DE GEOGRAFIE PRIN UTILIZAREA RESURSELOR DIGITALE (MUZEE VIRTUALE)-EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ	. BADEA TEODORA ISABELA	8
ROLUL ÎNVĂȚĂTORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE	BRÎNZAN FLORICA	10
ABORDAREA INTER- ȘI TRANSDISCIPLINARĂ A ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	BURCESCU FLORENTINA NICOLETA	11
INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE	CANDIDATU LIVIU FLORIN	14
DIMENSIUNEA INOVATIVĂ A ACTULUI DIDACTIC ÎN SUSȚINEREA CULTURII NAȚIONALE	CAPUZZI ȘTEFANIA MIRELA	17
PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR	CHIRAN NICOLETA MIRELA	18
UTILIZAREA RESURSELOR DIGITALE ÎN STUDIAREA CULTURII NAȚIONALE	CÎNU MIHAELA VIVIANA	19
PROFESORUL AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE	CIOVÎNĂ ELENA	21
PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE ÎN CONTEXT INTERCULTURAL: ROLUL PROFESORULUI DE LIMBA ENGLEZĂ	CIUPITU CĂTĂLINA	23
PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ	DOBRE CRISTINA	25
OMUL DEPLIN AL CULTURII ROMÂNE, MIHAI EMINESCU	DRĂGHICI MIHAELA DANIELA	26
INTERCULTURALITATEA, INSTRUMENT DE FORMARE A UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR	FLOREA GABRIELA	28
IDENTITATE CULTURALĂ ȘI EDUCAȚIE: VALENȚE INTERDISCIPLINARE ÎN ȘCOALA ACTUALĂ	GUȘĂ EMANUELA GEORGIANA	30
ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE	IANCU LIANA IRINA	31

CONCEPTE DE INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ	IANCU ȘTEFAN FLORIN	32
DIMENSIUNI ALE INTEGRĂRII DISCIPLINARE ÎN STUDIUL CULTURII NAȚIONALE	IAURUM CRISTINA	35
INTEGRAREA VALORILOR CULTURALE ÎN EDUCAȚIE	ILINA LAVINIA ANDREEA	37
METODE INOVATIVE ÎN PREDAREA MATEMATICII ȘI ROLUL PROFESORULUI ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE	IORDACHE ANA MARIA CARMEN	39
ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CONTEXTUL PROMOVĂRII CULTURII NAȚIONALE	LUCA SERGIU	42
PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ÎN FORMAREA IDENTITĂȚII CULTURALE LA NIVELUL EDUCAȚIEI TIMPURII	MARINESCU MARIA	44
PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR	MĂTURĂ ANDREEA CRISTINA	45
EMINESCU DINCOLO DE GRANIȚE: TRADUCEREA OPEREI ÎN LIMBA FRANCEZĂ ȘI ROLUL SĂU ÎN FORMAREA CONȘTIINȚEI CULTURALE A ELEVILOR	CRISTEA NARCISA	46
FORMAREA CONȘTIINȚEI CULTURALE LA ELEVI: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL CONTEMPORAN	ORODEL LILIANA	49
ȘEZĂTOAREA – OBICEI POPULAR	SOARE MIHAELA TATIANA/ GĂINĂ PĂLĂGUȚA	51
PLURIDISCIPLINARITATEA, INTERDISCIPLINARITATEA ȘI TRANSDISCIPLINARITATEA: O VIZIUNE INTEGRATOARE ASUPRA EDUCAȚIEI	PANĂ MIRELA IULIANA	53
INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE DIN EDUCAȚIA TIMPURIE	PĂTRAȘCU AMALIA	56
CULTURA NAȚIONALĂ- ESENȚIALĂ ÎN PĂSTRAREA IDENTITĂȚII NAȚIONALE	RĂDIȚĂ CRISTINA DANIELA	58
INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE	ȘERBĂNESCU-RĂBOJ MARIA GABRIELA/ȘOVĂIALĂ FLORENTINA	60
INTERCULTURALITATEA CA PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎN STUDIUL CULTURII	SOARE TATIANA	62

PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR	SOCOL VIOLETA	63
INTERCULTURALITATEA CA PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎN STUDIUL CULTURII	STĂNIMIR CARMEN	65
DIVERSITATEA CULTURALĂ ÎN EDUCAȚIE: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI	ȘTEFAN ALINA ELENA	67
PROFESORUL- ARHITECT AL SCHIMBĂRII ȘI PĂSTRĂTOR AL IDENTITĂȚII	TUNARU ANA-MARIA	69
ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE	ILIE EUGENIA	70
CONCEPTELE DE INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE	ILIE SORIN	72
ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE, ADAPTATE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LICEAL TEHNOLOGIC	GÂDEA GEORGETA	74

ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE

Bădăuță Camelia Corina,
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu

„Un profesor bun poate inspira speranță, poate aprinde imaginația și poate insufla iubirea de învățatură.” – Brad Henry

1. Fundamentare teoretică

Profesorul este un actor esențial în procesul educațional, având rolul nu doar de a transmite cunoștințe, ci și de a forma valori, atitudini și comportamente. În contextul globalizării și al diversității culturale, promovarea culturii naționale devine o prioritate pentru menținerea identității și coeziunii sociale. Conform teoriilor pedagogice moderne, profesorul nu mai este un simplu „transmițător” de informații, ci un agent al schimbării, capabil să adapteze metodele tradiționale la cerințele societății contemporane.

Schimbarea în educație presupune integrarea metodelor inovative, care stimulează gândirea critică, creativitatea și implicarea activă a elevilor. Printre acestea se numără: învățarea prin proiecte, utilizarea tehnologiei digitale, metode interactive (dezbateri, brainstorming), precum și abordări interdisciplinare. Prin aceste strategii, profesorul poate transforma lecțiile despre cultura națională în experiențe relevante și atractive.

Teoriile educaționale contemporane, precum construcționismul lui Seymour Papert sau pedagogia critică promovată de Paulo Freire, susțin că elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați activ în procesul educațional și când reușesc să relaționeze conținuturile învățării cu experiențele lor personale și culturale. Cultura națională, în acest sens, nu este doar un conținut ce trebuie memorat, ci un instrument de formare identitară, un element care stimulează creativitatea, empatia, participarea și respectul față de valorile comunitare.

Profesorul ca agent al schimbării este caracterizat de trei dimensiuni esențiale:

- Dimensiunea culturală, prin care educatorul transmite valorile, tradițiile și patrimoniul național într-o manieră adaptată generațiilor digitale;
- Dimensiunea pedagogică, prin adoptarea unor metode inovative și flexibile de predare-învățare;
- Dimensiunea socială, prin implicarea elevilor în activități care favorizează integrarea comunitară și dezvoltarea spiritului civic.

Prin combinarea acestor dimensiuni, profesorul reușește să transforme cultura națională dintr-o temă statică într-o resursă dinamică, vie și relevantă în ochii elevilor.

2. Partea practică

Pentru a promova cultura națională, profesorul poate implementa activități inovative precum:

- *Proiecte tematice:* Elevii pot realiza proiecte despre tradiții, obiceiuri sau personalități culturale românești, prezentându-le prin materiale multimedia (video, prezentări interactive).

Învățarea prin proiecte oferă elevilor posibilitatea de a explora teme ale culturii naționale într-o manieră interdisciplinară. Un exemplu relevant poate fi proiectul „Satul românesc – tradiții și continuitate”, în cadrul căruia elevii investighează elemente ale arhitecturii tradiționale, obiceiuri locale, port popular sau meșteșuguri. Folosirea fotografiilor, interviurilor cu localnici și vizitelor pe teren îi ajută pe elevi să devină colecționari activi de informație, nu simpli receptori.

Această metodă crește motivația elevilor, dezvoltă abilitățile de cercetare și promovează un contact autentic cu patrimoniul cultural.

- *Ateliere creative:* Arta este un vehicul esențial pentru transmiterea valorilor culturale. Profesorii pot utiliza:

- teatralizări și dramatizări ale unor opere din literatura română;
- ateliere de creație artistică inspirate din motive tradiționale românești;
 - muzică și dans tradițional integrate în activități interdisciplinare;
 - expoziții tematice realizate de elevi.

Prin intermediul artei, elevii își dezvoltă nu doar competențe estetice, ci și capacitatea de a interpreta și de a recrea elemente ale culturii naționale într-o manieră personală și originală.

- *Utilizarea realității augmentate și a platformelor digitale:* Instrumentele digitale pot transforma modul în care cultura tradițională este percepută. Profesorul poate utiliza:

- realitatea augmentată pentru reconstrucții 3D ale monumentelor istorice sau ale obiectelor de artă tradițională;
- tururi virtuale ale muzeelor naționale;
- platforme interactive care permit crearea de hărți culturale digitale ale localității;
- podcasturi realizate de elevi despre personalități culturale sau evenimente istorice.

Astfel, cultura națională devine accesibilă, atractivă și contextualizată în limbajul tehnologic pe care elevii îl stăpânesc.

- *Dezbateri și jocuri de rol:* Elevii pot simula discuții între marii scriitori români sau pot interpreta personaje din opere literare, dezvoltând astfel empatia culturală.

- *Parteneriate educaționale:* Colaborarea cu instituții culturale (muzee, biblioteci) pentru organizarea de vizite interactive și concursuri tematice.

- *Învățarea experiențială și contactul direct cu patrimoniul:* Excursiile educaționale, vizitele la muzee, monumente istorice sau situri culturale creează un cadru real de învățare și contribuie la formarea respectului față de valorile naționale. Activitățile pot include:

- ghidaje tematice realizate chiar de elevi;
- participarea la festivaluri locale;
- întâlniri cu artiști sau meșteșugari tradiționali;
- implicarea în acțiuni de protejare a patrimoniului.

Profesorul devine astfel un mediator între elev și comunitate, facilitând o învățare activă și autentică.

- *Educația civică și dialogul intercultural:* Promovarea culturii naționale nu presupune izolare, ci deschidere. Elevii pot fi implicați în activități care pun în dialog cultura românească cu alte culturi, evidențiind unicitatea și diversitatea patrimoniului. De exemplu, pot fi organizate:

- dezbateri privind identitatea culturală;
- prezentări comparative între tradițiile românești și cele ale altor țări;
- parteneriate internaționale între școli.

Prin aceste activități, elevii înțeleg rolul culturii naționale în contextul unei lumi plurale și interconectate.

Aceste metode nu doar transmit informații, ci creează contexte de învățare activă, în care elevii devin participanți direcți la procesul de cunoaștere și valorizare a culturii naționale.

3. Concluzii

Rolul profesorului ca agent al schimbării în promovarea culturii naționale este fundamental pentru formarea unei generații conștiente de identitatea sa culturală, capabilă să valorifice tradițiile în dialog cu modernitatea. Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un creator de contexte educaționale, un facilitator al învățării și un model de implicare civică și culturală. Prin implicarea activă a elevilor și utilizarea tehnologiilor moderne, educația culturală devine atractivă și relevantă. Astfel, se formează cetățeni conștienți de identitatea lor, capabili să aprecieze și să transmită valorile naționale generațiilor viitoare.

Într-o lume în continuă schimbare, profesorul este cel care asigură echilibrul dintre tradiție și inovație, contribuind la dezvoltarea unei societăți în care respectul pentru patrimoniu se împletește armonios cu dorința de progres.

4. Bibliografie:

1. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 45-78.
2. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, p. 102-150.
3. Văideanu, G., *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Politică, București, 1988, p. 89-120.
4. Cristea, S., *Fundamentele pedagogiei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010, p. 60-95.

CULTURA NAȚIONALĂ ȘI IDENTITATEA EUROPEANĂ

Vișinică Daniela,
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu

1. Fundamentare teoretică

Într-o lume marcată de globalizare și mobilitate, relația dintre cultura națională și identitatea europeană devine un subiect central al dezbatelor culturale și politice. Cultura națională este fundamentul pe care se sprijină identitatea fiecărui individ, oferindu-i repere istorice, lingvistice și spirituale. În același timp, apartenența la spațiul european presupune asumarea unor valori comune, precum democrația, libertatea și respectul pentru diversitate. Cum pot coexista aceste două dimensiuni? Răspunsul se află în **interculturalitate**, concept care transformă diferențele în oportunități de dialog și colaborare.

Conceptul de cultură națională reprezintă ansamblul valorilor, tradițiilor, limbii, simbolurilor și obiceiurilor care definesc o comunitate și îi oferă acesteia coeziune internă. Cultura națională este o construcție dinamică, influențată constant de evoluțiile sociale și istorice.

Identitatea europeană este o formă extinsă de apartenență culturală, bazată pe valori comune precum democrația, libertatea, diversitatea culturală și cooperarea. Cele două identități nu se exclud, ci se completează, deoarece identitatea europeană se clădește tocmai pe contribuțiile multiplelor culturi naționale din spațiul european.

Deviza Uniunii Europene, „Uniți în diversitate”, reflectă această complementaritate. Identitatea multiplă – locală, națională și europeană – permite indivizilor să își păstreze specificul cultural, integrându-se totodată într-un cadru comun continental.

2. Partea practică

Cultura națională este rezultatul unui proces istoric complex, în care tradițiile, limba, arta și obiceiurile au modelat specificul fiecărei comunități. Ea nu este doar un patrimoniu static, ci un organism viu, care evoluează odată cu societatea. Pentru individ, cultura națională oferă sentimentul de apartenență și continuitate, fiind un reper în definirea propriei identități.

Identitatea europeană nu anulează particularitățile naționale, ci le integrează într-un cadru mai larg. Uniunea Europeană promovează valori precum solidaritatea, respectul pentru drepturile omului și diversitatea culturală. Astfel, a fi european nu înseamnă a renunța la tradițiile proprii, ci a le valorifica într-un context de cooperare. De exemplu, festivalurile culturale europene sau programele Erasmus demonstrează că diversitatea este o resursă, nu un obstacol.

Interculturalitatea depășește simpla toleranță față de diferențe. Ea presupune dialog, schimb de idei și învățare reciprocă. Studiul culturii din perspectivă interculturală ne ajută să înțelegem că

identitatea nu este rigidă, ci dinamică. Prin contactul cu alte culturi, individul își îmbogățește orizontul, fără a-și pierde rădăcinile. În acest sens, educația interculturală devine esențială: școala nu trebuie doar să transmită cunoștințe, ci să formeze cetățeni capabili să comunice și să colaboreze într-o lume plurală.

Unii consideră că interculturalitatea ar putea dilua identitatea națională. Totuși, experiența europeană arată contrariul: dialogul cultural nu distruge tradițiile, ci le face vizibile și apreciate. În plus, într-o societate globalizată, izolarea culturală nu este o opțiune viabilă. Interculturalitatea nu înseamnă uniformizare, ci respect pentru diferențe.

Interacțiunea dintre cultura națională și identitatea europeană poate fi observată în mai multe domenii:

- Educație: Programe precum Erasmus+ facilitează cunoașterea altor culturi, dar și promovarea celor naționale. Studenții care participă la schimburi academice devin purtători ai propriei culturi într-un context european.

- Patrimoniu cultural: România contribuie la patrimoniul european cu elemente precum ceramica de Horezu, doina sau bisericile din Maramureș, integrate în patrimoniul UNESCO.

- Evenimente culturale europene: Proiecte precum Capitala Europeană a Culturii au permis orașelor românești, precum Sibiu sau Timișoara, să-și prezinte cultura într-o perspectivă europeană.

- Media și tehnologie: Circulația rapidă a creațiilor artistice europene în mediul digital contribuie la conturarea unei identități culturale comune.

- Politici culturale: Institutele culturale europene promovează tradițiile naționale în statele membre, consolidând dialogul intercultural.

3. Concluzii

Cultura națională și identitatea europeană se susțin reciproc. Cultura fiecărei națiuni îmbogățește patrimoniul european, iar identitatea continentală oferă un cadru de cooperare și vizibilitate internațională. Pentru România, apartenența la Uniunea Europeană reprezintă atât o oportunitate de protejare a patrimoniului cultural, cât și un mijloc de promovare a valorilor naționale într-un cadru multicultural.

Dezvoltarea identității europene depinde de cunoașterea și valorificarea tradițiilor locale, ceea ce permite o conviețuire armonioasă în diversitate.

4. Bibliografie:

- Morin, Edgar. *Penser l'Europe*. Paris: Gallimard, 1990, pp. 15-32.
- Habermas, Jürgen. *The Crisis of the European Union: A Response*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012, pp. 45-78.
- UNESCO. *Guidelines on Intercultural Education*. Paris: UNESCO Publishing, 2006, pp. 10-25.
- Regnault, Elisabeth. "Cultural Identity and Good Practices in Intercultural Education in Europe." În Zajda, J., et al. (eds.), *Nation-Building, Identity and Citizenship Education*. Dordrecht: Springer, 2009, pp. 89-104.
- Thiel, Markus & Friedman, Rebecca (eds.). *European Identity and Culture: Narratives of Transnational Belonging*. London: Routledge, 2012, pp. 12-40.
- Elias, Amanuel & Mansouri, Fethi. "A Systematic Review of Studies on Interculturalism and Intercultural Dialogue." *Journal of Intercultural Studies*, vol. 41, nr. 4, 2020, pp. 490-523.
- Gobel, Matthias S., et al. "Europe's Culture(s): Negotiating Cultural Meanings, Values, and Identities in the European Context." *Journal of Cross-Cultural Psychology*, vol. 49, nr. 6, 2018, pp. 858-867.

STUDIAREA CULTURII NAȚIONALE ÎN LECȚIILE DE GEOGRAFIE PRIN UTILIZAREA RESURSELOR DIGITALE (MUZEE VIRTUALE)-EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Badea Teodora Isabela,
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” Roșiori de Vede

Lecțiile de geografie ocupă un loc privilegiat în formarea identității culturale a elevilor, deoarece oferă posibilitatea de a descoperi diversitatea spațiului românesc, patrimoniul natural și cultural dar și interacțiunile complexe dintre om și mediul înconjurător. Integrarea resurselor digitale în predarea geografiei reprezintă o direcție modernă de valorificare a tehnologiei în scop educativ, permițând elevilor acces facil la patrimoniul cultural și istoric al României.

1. Rolul muzeelor virtuale în studierea culturii naționale

Muzeele virtuale, platforme interactive ce oferă tururi 360°, colecții digitalizate și expoziții tematice, facilitează înțelegerea profundă a culturii naționale prin raportare la spațiul geografic. Ele încurajează explorarea, observarea și analiza critică, sprijinind atât învățarea individuală cât și activitățile colaborative. În lecțiile de geografie, aceste resurse au un potențial educațional deosebit, deoarece facilitează înțelegerea legăturilor dintre spațiu, istorie și cultură; permit vizualizarea și interpretarea patrimoniului local și național; stimulează motivația și curiozitatea prin explorare interactivă; contribuie la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. Astfel, muzeele virtuale reprezintă punți între domenii – geografie, istorie, cultură civică, consolidând înțelegerea identității și continuității culturii române prin care elevii pot înțelege modul în care relieful, resursele naturale, clima sau contextul socio-economic au influențat evoluția culturii tradiționale.

2. Exemple de bune practică în integrarea muzeelor virtuale în lecțiile de geografie

a. Studierea regiunilor istorice ale României prin vizite virtuale. Profesorul propune elevilor explorarea Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” sau a Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei prin tururi virtuale, corelând elementele culturale (port popular, arhitectură rurală, meșteșuguri) cu specificul geografic al regiunilor.

- Resursă digitală: vizite virtuale pe Google Arts & Culture;
- Activitate didactică: elevii lucrează în grupuri și realizează hărți tematice digitale în care asociază regiuni istorice cu elemente ale culturii tradiționale observate în muzeul virtual;
- Produs final: hartă digitală cu tipurile de gospodării tradiționale.

b. Investigarea patrimoniului UNESCO: Cetatea Sighișoara – obiectiv UNESCO. Muzeele virtuale pot include expoziții dedicate siturilor UNESCO precum Sighișoara, bisericile fortificate din Transilvania, mănăstirile din Bucovina sau Delta Dunării.

- Resursă digitală: tur virtual 3D.
- Activitate didactică: profesorul creează un proiect interactiv în care fiecare elev „adoptă” un obiectiv UNESCO și îl prezintă colegilor, incluzând coordonate geografice, particularități culturale și măsuri de protejare.
- Produs final: eseu digital sau harta digitală a traseului istoric.

c. Muzeul Național de Istorie a României – Expoziția „Tezaurul istoric”. Profesorul propune elevilor explorarea Expoziției „Tezaurul istoric” a Muzeului Național de Istorie a României printr-un tur virtual, analizând obiecte din diferite perioade istorice și corelându-le cu regiunile geografice unde au fost descoperite (Munții Orăștiei, Pietroasa, Transilvania, Moldova).

- Resursă digitală: colecții digitale și tururi virtuale disponibile pe website-ul MNIR și pe Google Arts & Culture.
- Activitate didactică: elevii, organizați în echipe, selectează câte un tezaur (brățărilor dacice, tezaurul de la Pietroasa, artefacte medievale) și identifică zona geografică de proveniență, relief, resurse și context istoric.

- Produs final: o hartă digitală interactivă (Google MyMaps/Canva) intitulată „Harta tezaurilor românești. Legătura dintre spațiu și patrimoniu”, cu imagini, descrieri și localizări ale artefactelor studiate.

d. Muzeul ASTRA – Sibiu (Complexul Național Muzeal). Profesorul propune elevilor explorarea muzeului în aer liber ASTRA printr-un tur virtual, analizând gospodăriile tradiționale din diverse regiuni istorice și observând modul în care relieful, clima și resursele naturale au influențat stilul de viață și meșteșugurile românilor.

- Resursă digitală: tururi virtuale și expoziții digitale disponibile pe platformele muzeului ASTRA și pe Google Street View.
- Activitate didactică: elevii studiază ateliere meșteșugărești (olar, fierar, tâmplar, cioplitor) și gospodăriile din zone montane, subcarpatice și de câmpie; apoi realizează o analiză a relației dintre geografia regiunii și tipurile de ocupații tradiționale.
- Produs final: poster digital sau portofoliu multimedia intitulat „Meșteșuguri tradiționale și resursele geografice ale României”, în care sunt ilustrate gospodăriile și ateliere alese, însoțite de explicații geografice.

e. Rezervația Biosferei Delta Dunării. Profesorul propune elevilor explorarea Deltei Dunării prin tururi virtuale (panorame 360°, videoclipuri interactive), observând relația dintre mediul natural, modul de viață al locuitorilor și tradițiile culturale specifice comunităților lipovenești și pescărești.

- Resursă digitală: tururi virtuale oferite de ARBDD (Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării), materiale video interactive, platforme 360°.
- Activitate didactică: elevii investighează prin intermediul turului virtual zone precum Mila 23, Crișan, Sfântu Gheorghe, analizând ecosistemele, așezările umane, ocupațiile tradiționale și obiceiurile locale. Lucrează în echipe pentru a fotografia capturi (screenshots) din turul virtual și pentru a colecta informații despre biodiversitate și cultură.
- Produs final: jurnal digital de tip „travel diary” intitulat „O zi în Delta Dunării – cultură, oameni și natură”, care include hărți, imagini, texte descriptive și explicații geografice.

3. Beneficii pedagogice ale utilizării muzeelor virtuale pot fi: *învățare contextualizată:* elevii înțeleg mai bine legătura dintre spațiul geografic și patrimoniul cultural; *acces egal la resurse:* chiar și școlile din medii defavorizate pot „vizita” obiective culturale importante; *dezvoltarea competențelor secolului XXI:* creativitate, gândire critică, colaborare, competențe digitale; *motivație și implicare sporită:* interactivitatea stimulează implicarea elevilor și spiritul investigativ; *sprijin pentru predarea diferențiată:* elevii pot explora în ritmul propriu și pot reveni asupra materialelor.

4. Concluzie

Muzeele virtuale au potențialul de a redefini modul în care cultura națională este studiată în cadrul lecțiilor de geografie. Ele transformă predarea într-un proces exploratoriu, facilitează conexiunea dintre spațiu și identitate culturală și promovează o abordare interdisciplinară esențială pentru formarea competențelor elevilor în societatea digitală. Integrate cu discernământ pedagogic și creativitate, aceste resurse devin instrumente puternice pentru cultivarea interesului față de cultura românească și pentru dezvoltarea unei perspective geografice profunde asupra patrimoniului național. Muzeele virtuale facilitează o abordare modernă, interdisciplinară și atractivă în predarea geografiei. Ele permit elevilor să descopere cultura națională prin explorare activă, să înțeleagă diversitatea spațiului românesc și să dezvolte respect pentru patrimoniu. Prin integrarea resurselor digitale în proiecte, hărți interactive și activități colaborative, profesorul transformă lecția de geografie într-o experiență culturală autentică și relevantă.

Bibliografie:

1. Cărți și lucrări de specialitate

Cucu, V. ; *Geografia României*. Editura Didactică și Pedagogică (2000), București;
Ielenicz, M., & Comănescu, L. , *România. Geografie fizică*. Editura Universitară (2006), București;
Mac, I.; *Geografie culturală*. Presa Universitară Clujeană, (2000) Cluj-Napoca;
Miriță, N. *Didactica geografiei*. Editura Universitaria(2014), Craiova;

Stoica, V. *Patrimoniul cultural al României*. Editura Corint(2012), București.

2. Muze virtuale și resurse digitale

Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării. (n.d.). *Tur virtual în Delta Dunării*. ARBDD <https://ddbrra.ro>

Complexul Național Muzeal ASTRA. (n.d.). *Tururi virtuale – civilizație tradițională românească*. Muzeul ASTRA. <https://muzeulastra.ro>

Google Arts & Culture. (n.d.). *Romania – Cultural Heritage*. Google. <https://artsandculture.google.com>

Muzeul Național al Istoriei României. (n.d.). *Expoziția Tezaurul Istoric – prezentare digitală*. MNIR. <https://mnir.ro>

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”. (n.d.). *Colecții și tur virtual*. Muzeul Satului. <https://muzeul-satului.ro>

Primăria Municipiului Sighișoara. (n.d.). *Tur virtual Cetatea Sighișoara*. Primăria Sighișoara. <https://sighisoara.org.ro>

Institutul Național al Patrimoniului. (n.d.). *Monumente istorice din România – platformă digitală*. INP. <https://patrimoniul.ro>

3. Documente curriculare și instituționale

Ministerul Educației. (2017). *Programa școlară pentru disciplina Geografie – clasele V–VIII*. București: Ministerul Educației.

Ministerul Educației. (2020). *Strategia privind digitalizarea educației în România – SMART-Edu*. București: Ministerul Educației.

UNESCO. (n.d.). *World Heritage List – Romania*. UNESCO. <https://whc.unesco.org>

ROLUL ÎNVĂȚĂTORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE

Prof. înv. primar: Brînzan Florica
Școala Gimnazială Nr.1 Dobrotești

Învățătorul contemporan ocupă o poziție crucială în transmiterea și revitalizarea valorilor culturale naționale către generațiile tinere. În contextul globalizării și al transformărilor sociale accelerate, rolul său transcende simpla predare a cunoștințelor, devenind un veritabil agent al schimbării care construiește punți între tradiție și modernitate. Prin integrarea metodelor inovative în procesul educațional, învățătorul creează experiențe autentice de învățare care conectează elevii cu rădăcinile culturale ale comunității lor.

Această misiune educațională presupune o abordare dinamică și creativă, în care tehnologiile digitale, pedagogiile active și resursele multimedia se îmbină armonios cu valorile tradiționale. Învățătorul modern nu se limitează la transmiterea pasivă a informațiilor despre folclor, istorie sau tradiții, ci facilitează explorarea activă și participativă a patrimoniului cultural. El devine un mediator cultural care stimulează curiozitatea, dezvoltă spiritul critic și cultivă mândria identitară la elevii săi, pregătindu-i să devină, la rândul lor, ambascadori ai culturii naționale în lumea contemporană.

Strategii pedagogice moderne pentru valorificarea patrimoniului cultural național

Transformarea practică educațională necesită o abordare sistemică care integrează multiple dimensiuni ale procesului de învățământ. Învățătorul trebuie să acționeze simultan ca designer curricular, adaptând conținuturile la particularitățile culturale locale, și ca facilitator al experienței, creând contexte autentice de învățare.

În calitate de inovator pedagogic, educatorul experimentează cu noi metode și instrumente, evaluând constant impactul acestora asupra angajamentului elevilor față de cultura națională.

Metodele inovative reprezintă instrumente puternice pentru revigorarea interesului elevilor față de patrimoniul cultural. Proiectele colaborative permit elevilor să devină cercetători activi ai tradițiilor locale, documentând povești ale comunității prin interviuri video, creând arhive digitale ale meșteșugurilor tradiționale sau dezvoltând aplicații mobile pentru promovarea turismului cultural regional, prin:

- *Realitate virtuală și augmentată.* Excursii virtuale în muzee etnografice, reconstrucții 3D ale monumentelor istorice și experiențe immersive în tradiții populare, folosind aplicații interactive;
- *Storytelling digital.* Crearea de povești multimedia care îmbină legende populare cu tehnici narative contemporane și instrumente digitale.
- *Gamificare educațională.* Jocuri interactive bazate pe tradiții, provocări culturale și competiții care stimulează învățarea prin explorare ludică

Parteneriatele comunitare reprezintă o altă strategie esențială. Colaborarea cu muzee locale, centre culturale, artizani tradiționali și organizații nonprofit creează oportunități autentice de învățare experiențială. Elevii pot participa la ateliere de meșteșuguri tradiționale, pot documenta istorii orale ale comunității sau pot organiza evenimente culturale care celebrează diversitatea patrimoniului național. Aceste experiențe nu doar consolidează cunoștințele, ci și dezvoltă competențe transferabile precum comunicarea, colaborarea și gândirea critică.

Impactul pedagogiei inovative depășește sala de clasă, formând cetățeni responsabili care apreciază diversitatea culturală și contribuie activ la păstrarea patrimoniului național. Elevii dezvoltă competențe interculturale, menținând în același timp rădăcini culturale puternice.

Implementarea cu succes a metodelor inovative în promovarea culturii naționale necesită o combinație echilibrată între fundamentele teoretice solide și experimentarea practică creativă. Învățătorii sunt încurajați să dezvolte o comunitate de practică în care să împărtășească experiențe, să colaboreze la proiecte interdisciplinare și să reflecteze critic asupra propriilor strategii pedagogice. Formarea continuă, participarea la conferințe educaționale și implicarea în rețele profesionale susțin dezvoltarea competențelor necesare pentru a deveni adevărați agenți ai schimbării în educația culturală contemporană.

Învățătorul inovativ nu doar transmite cunoștințe despre cultură, ci formează generații mândre de identitatea lor, capabile să valorifice tradițiile într-o societate în continuă schimbare.

ABORDAREA INTER- ȘI TRANSDISCIPLINARĂ A ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Burcescu Florentina Nicoleta
Școala Gimnazială Călmățui de Sus

În contextul paradigmelor educaționale contemporane, caracterizate prin accentuarea competențelor integrate și prin necesitatea formării unei gândiri complexe, abordarea inter- și transdisciplinară a orelor de limba și literatura română devine un imperativ pedagogic.

Literatura, ca formă privilegiată a expresiei artistice și ca instrument de modelare a sensibilității estetice, se află într-un dialog permanent cu celelalte arte, iar acest dialog poate fi valorificat didactic în vederea dezvoltării unor competențe cognitive, culturale și afective superioare.

Conceptul de interdisciplinaritate desemnează cooperarea și interconectarea metodologică dintre două sau mai multe discipline, în vederea unei înțelegeri aprofundate a fenomenelor culturale și sociale.

În predarea limbii și literaturii române, această perspectivă se concretizează prin integrarea unor repere istorice, estetice, filosofice sau artistice care contribuie la contextualizarea textului literar. Abordarea interdisciplinară a învățării are o serie de avantaje:

- ✓ Permite acumularea de informații despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarității;
- ✓ Clarifică mai bine o temă, făcând apel la mai multe discipline;
- ✓ Creează ocazii de a corela limbajelor disciplinelor școlare;
- ✓ Permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii;
- ✓ Constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și raportul de învățare.

Transdisciplinaritatea reprezintă gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului, o formă superioară a interdisciplinarității și presupune concepte, metodologie și limbaj care tind să devină universale. Abordarea transdisciplinară este centrată pe „viața reală” cu probleme importante. Considerându-se că deschide calea către atingerea unui nivel al cunoașterii superior, transdisciplinaritatea, numită și „o nouă viziune asupra lumii”, este capabilă să conducă la înțelegerea, soluționarea multiplelor probleme complexe și provocări ale lumii actuale.

Învățarea nu mai este rezultatul exclusiv al demersurilor profesorului, este un proces cognitiv complex și o activitate socială intra- și interpersonală.

Literatura, în calitatea sa de artă a limbajului, a funcționat în mod tradițional ca un nucleu generativ pentru multiple practici artistice. În plan didactic, relaționarea literaturii cu artele vizuale, muzica, teatrul și cinematografia produce un cadru educațional integrat, capabil să stimuleze receptarea activă și să faciliteze înțelegerea complexă a mesajului estetic.

Artele plastice oferă o interpretare vizuală a universului literar, permițând elevilor să perceapă simbolurile, temele sau atmosfera textului într-o formă sincretică. Asocierea picturii simboliste cu poezia bacoviană sau a picturii romantice cu opera eminesciană reprezintă exemple relevante de transpunere artistică ce pot orienta elevul spre o lectură profundă și nuanțată.

Muzica, prin caracterul său universal și prin capacitatea de a sugera stări afective subtile, constituie un suport didactic valoros. Corelarea ritmului poetic cu structurile muzicale, identificarea unor corespondențe tematice sau crearea unor fonduri sonore pentru texte lirice permit o receptare multisenzorială și potențează funcția expresivă a literaturii.

Arta teatrală oferă posibilitatea exteriorizării mesajului literar prin corporalitate, interpretare vocală și expresivitate scenică. Activitățile de dramatizare, lectura scenică sau analiza reprezentărilor teatrale contemporane facilitează asumarea rolurilor și înțelegerea tridimensională a discursului literar.

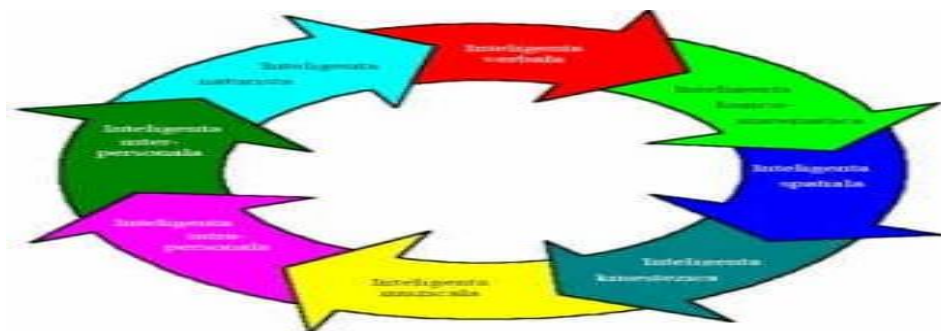
Cinematografia, ca sinteză a imaginii, sunetului și narațiunii, constituie un instrument privilegiat pentru modernizarea demersului didactic. Vizionarea unor ecranizări, comparația dintre text și adaptarea filmică sau realizarea unui storyboard contribuie la dezvoltarea competențelor media și la adaptarea literaturii la sensibilitatea generației actuale.

Vizionarea unui fragment de ecranizare și analiză comparativă; discuție asupra strategiilor de transpunere vizuală a textului și asupra efectului estetic obținut prin imagine.

Realizarea unui portofoliu creativ (eseuri, comentarii, creații vizuale), urmată de o dezbatere asupra rolului artelor în facilitarea înțelegerii literaturii și în formarea competențelor culturale complexe.

Strategii didactice eficiente în abordarea inter- și transdisciplinară la orele de limba și literatura română

La orele de limba și literatura română, abordarea inter- și transdisciplinară oferă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta sfera cognitivă, de a asimila mai ușor valorile fundamentale și, nu în ultimul rând, de a-și scoate în relief profilul de inteligență.

Teoria inteligențelor multiple (H. Gardner)

O strategie în abordarea inter- și transdisciplinară la orele de limba și literatura română este *pictura verbală*. Astfel, în desenul lor verbal, elevii operează cu noțiuni precum: fundal, prim-plan, plan secund, pată de culoare etc. Metoda am aplicat-o la studiul poeziei *Lacul* de M. Eminescu, în clasa a VII-a. I-am rugat pe elevi să creeze desene care corespund celor trei tablouri ale operei: a) imaginea lacului; b) povestea de iubire imaginată; c) consemnarea unei realități triste. Întrebările-reper au fost următoarele:

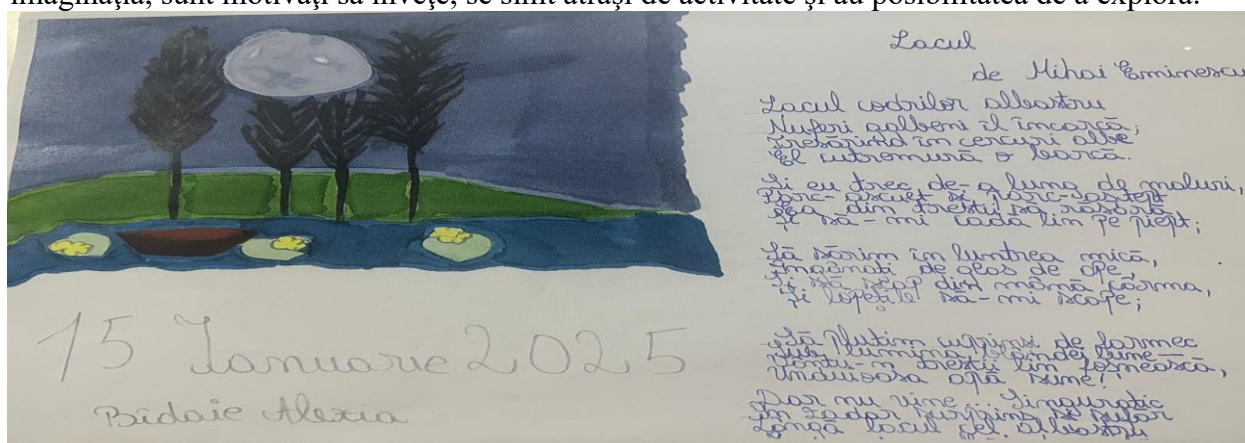
- Ce alcătuiește prim-planul/planul secund, fundalul pânzei ?
- Numiți detaliile care compun imaginea lacului, a idilei, a suferindului din iubire.
- Ce culori domină în fiecare din aceste planuri?
- Raportați culorile respective la stările sufletești trăite de eul liric.

Care sunt petele de culoare ce dau lumină prim-planului/planului secund/ fundalului?

- Ce tonalități (calde, reci) domină tabloul?
- Care este motivul schimbării acestor tonalități ?
- Ce procedeu ați utilizat pictorul pentru a scoate în evidență, din punct de vedere al cromaticii, al stărilor de spirit create, asemănarea dintre pânza întâi și cea de-a treia?

Întrebările pot fi diverse. Este important ca ele să-l ajute pe elev să pătrundă în atmosfera poeziei, să înțeleagă specificul compoziției, efectul armoniilor cromatice, rolul detaliilor în transmiterea unor stări de spirit ori a mesajului.

Am observat că elevii s-au încadrat în activitate cu multă plăcere, mai ales cei cu inteligența predominant muzical-ritmică, vizual-spațială și corporal-chinestezică. Stimularea inteligențelor multiple, în aceeași clasă de elevi, presupune favorizarea unui mediu de învățare interactiv, asigurarea dezvoltării unui climat favorabil activităților diferențiate, crearea premiselor pentru dezvoltarea gândirii critice a elevului. Aplicarea teoriei inteligențelor multiple la clasă prezintă o serie de avantaje. Clasa devine un adevărat laborator de cercetare, scopul fiind nu doar acela de a-i antrena pe elevi în formularea unor răspunsuri și întrebări, ci și acela de a-i ajuta să descopere căile de a pune întrebările și a găsi răspunsurile. Elevii își pot dezvolta deprinderea de a sintetiza și abstractiza mesajul unui text literar printr-o formulă sau printr-o imagine/desen, își pot dezvolta imaginația, sunt motivați să învețe, se simt atrași de activitate și au posibilitatea de a explora.

Bibliografie:

1. Cucos, C. *Pedagogia*. Iași: Polirom, 1996.
2. Jinga, I., Istrate, E. *Manual de pedagogie*. București: ALL, 2008.
3. Margineanu, N. *Psihologie și literatură*. Cluj: Dacia, 1971.
4. Șchiopu, C. *Metodica predării literaturii române*. Chișinău: Centrul ed. al UASM, 2009.
5. Callo, T., Ghicov, A. *Elemente transdisciplinare în predare*. Chișinău: Știința, 2007.
6. Ciolan, L. *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Polirom, 2008.
7. Bocoș, M.-D. *Instruirea interactivă*. Iași: Polirom, 2013.
8. *Competența interculturală*. Auxiliar didactic. Ch.: PRO DIDACTICA, 2015.
9. Făt, S., Labăr, A. *Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație*. EduTIC, 2009.
10. Hadzilacos, T. The Processes of Learning and Teaching in the Communication Society. In: *Learning and Teaching in the Communication Society*, Council of Europe Publishing, 2003.

Stan, E. *Pedagogie postmodernă*. Iași: Editura Institutului European, 2004.

INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE

prof. Candidatu Liviu Florin
Școala Gimnazială „A. Colfescu”, Alexandria

Educația culturală reprezintă un domeniu fundamental în formarea personalității elevilor, contribuind la dezvoltarea competențelor estetice, morale, identitare și civice. Într-o lume caracterizată de complexitate și diversitate, abordările tradiționale, strict disciplinare, devin insuficiente pentru a răspunde nevoilor de înțelegere integrată a fenomenelor culturale. Din acest motiv, conceptele de **pluridisciplinaritate**, **interdisciplinaritate** și **transdisciplinaritate** capătă o

importanță deosebită, oferind perspective complementare asupra modului în care putem organiza învățarea și relaționa diferite domenii de cunoaștere.

Referatul de față analizează aceste trei concepte, evidențiind modul în care ele contribuie la o educație culturală de calitate, adaptată cerințelor educației contemporane.

1. Pluridisciplinaritatea în educația culturală

Pluridisciplinaritatea se referă la alăturarea mai multor discipline în studierea unei teme, fără ca între acestea să existe o integrare metodologică profundă. Disciplinele funcționează în paralel, fiecare păstrându-și propriile metode, concepte și obiective.

În educația culturală, pluridisciplinaritatea se manifestă atunci când profesorii diverselor discipline abordează o temă comună din perspective diferite. De exemplu, o temă precum *Renașterea* poate fi analizată independent în istorie, literatură, arte vizuale și muzică. Elevii primesc astfel o pluralitate de informații, dar sunt ei înșiși responsabili pentru integrarea mentală a acestora.

Avantaje:

- Extinderea orizontului cultural al elevilor.
- Posibilitatea de a conecta mai multe tipuri de cunoaștere fără restructurarea curriculară.

Limitări:

- Lipsa unei integrări reale între discipline.
- Elevii pot întâmpina dificultăți în a realiza conexiuni între informațiile disperate.

2. Interdisciplinaritatea în educația culturală

Interdisciplinaritatea presupune colaborarea între discipline, care devin interconectate metodologic și conceptual, generând o perspectivă integrată asupra unui fenomen. În loc ca disciplinele să funcționeze separat, ele colaborează activ pentru a crea o înțelegere unitară.

În contextul educației culturale, interdisciplinaritatea facilitează abordări complexe: de pildă, studiul filmului ca produs cultural poate integra teoria literară, estetica vizuală, istoria socială și elemente de educație civică. Elevii nu doar acumulează cunoștințe, ci înțeleg și modul în care diferitele domenii se influențează reciproc.

Avantaje:

- Dezvoltarea gândirii critice și analitice.
- Crearea unei înțelegeri profunde a fenomenelor culturale.
- Creșterea motivației elevilor prin activități integrate și relevante.

Limitări:

- Necesită resurse și colaborare între cadre didactice.
- Poate fi dificil de implementat într-un curriculum rigid.

3. Transdisciplinaritatea în educația culturală

Transdisciplinaritatea depășește limitele disciplinelor tradiționale și construiește o abordare globală, orientată către realitatea concretă și problemele lumii contemporane. Nu doar combină disciplinele, ci le transcende, integrând și cunoștințe non-academice, experiențe personale, valori culturale și context comunitar.

În educația culturală, transdisciplinaritatea se manifestă prin proiecte care implică elevii în mod direct în explorarea identității culturale, a tradițiilor locale, a fenomenelor sociale și artistice contemporane. Activitățile transdisciplinare aduc cultura vie în sala de clasă: parteneriate cu muzee, interviuri cu artiști, cercetări în comunitate, proiecte multimedia.

Avantaje:

- Formarea holistică a elevilor.
- Creșterea capacității de a rezolva probleme reale și complexe.
- Dezvoltarea sensibilității culturale și a spiritului civic.

Limitări:

- Necesită flexibilitate curriculară și infrastructură educațională modernă.
- Implementarea presupune coordonare și deschidere din partea întregii comunități educaționale.

4. Compararea celor trei concepte

Abordare	Relația dintre discipline	Nivel de integrare	Rol în educația culturală
Pluridisciplinaritate	Alăturare	Scăzut	Oferă diversitate de perspective culturale.
Interdisciplinaritate	Colaborare	Mediu	Asigură coerență și profunzime în analiza fenomenelor culturale.
Transdisciplinaritate	Transcendență	Foarte ridicat	Permite conectarea școlii cu viața reală și dezvoltarea competențelor culturale autentice.

5. Aplicabilitatea acestor concepte în practica didactică

Integrarea pluridisciplinarității, interdisciplinarității și transdisciplinarității în educația culturală nu reprezintă doar un demers teoretic, ci și unul practic, cu implicații directe asupra modului de organizare a activităților la clasă. În practica didactică, aceste concepte pot fi valorificate prin proiecte educaționale, activități extracurriculare, parteneriate și metode interactive de predare.

Aplicarea **pluridisciplinarității** poate fi realizată prin săptămâni tematice dedicate unor curente artistice, unor personalități culturale sau unor perioade istorice. De exemplu, o săptămână dedicată Antichității poate implica activități separate la limba română, istorie, arte vizuale, educație muzicală sau religie, fiecare disciplină alimentând cunoașterea culturală din perspectiva sa.

În cazul **interdisciplinarității**, cadrele didactice cooperează pentru a crea proiecte unitare. O activitate sugestivă ar putea fi realizarea unui „portret cultural” al unei epoci, în care elevii combină analiza literară, studiul imaginilor artistice, contextul social și dezbaterile etice specifice perioadei. Astfel, rezultatul devine un produs integrat, în care se regăsesc elemente din mai multe domenii ale cunoașterii.

Transdisciplinaritatea, fiind cea mai complexă formă de integrare, presupune implicarea elevilor în activități care depășesc cadrul școlar tradițional. De exemplu, elevii pot fi implicați în realizarea unei expoziții dedicate patrimoniului local, în colaborare cu reprezentanți ai comunității – muzeografi, artiști plastici, meșteșugari sau istorici locali. În acest fel, cultura devine un instrument de învățare autentic și profund ancorat în realitate.

6. Concluzii generale

În concluzie, pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea nu sunt doar concepte teoretice, ci instrumente educaționale esențiale pentru formarea unei culturi generale solide și a unei gândiri critice adaptate societății contemporane. Ele oferă elevilor oportunitatea de a înțelege cultura nu ca pe un ansamblu fragmentat de informații, ci ca pe o realitate coerentă, în permanentă evoluție.

Educația culturală, construită pe baza acestor abordări, devine un spațiu al creației, al dialogului și al dezvoltării personale. Ea contribuie la formarea unor cetățeni activi, responsabili și capabili să se raporteze în mod critic și creativ la lumea din jur. Astfel, integrarea acestor concepte reprezintă nu doar o necesitate pedagogică, ci și un demers fundamental pentru consolidarea identității culturale și pentru pregătirea unei generații capabile să participe activ la viața culturală a societății.

Bibliografie

1. Bernstein, B. (2000). *Pedagogy, Symbolic Control and Identity*. Rowman & Littlefield.
2. Morin, E. (1999). *La tête bien faite. Repenser la réforme, réformer la pensée*. Paris: Seuil.
3. Nicolescu, B. (2002). *Manifest pentru transdisciplinaritate*. Editura Polirom.
4. Piaget, J. (1972). *L'épistémologie des relations interdisciplinaires*. Paris: OCDE.
5. Perrenoud, P. (2005). *Construirea competențelor. De la practici la teorie*. Editura Aramis.
6. UNESCO (2013). *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*. Paris: UNESCO.
7. Voiculescu, F. (coord.) (2016). *Educația culturală: practici, perspective, direcții de dezvoltare*. Editura Casa Cărții de Știință.

DIMENSIUNEA INOVATIVĂ A ACTULUI DIDACTIC ÎN SUSȚINEREA CULTURII NAȚIONALE

Capuzzi Ștefania Mirela
Școala Gimnazială "Avram Iancu"- București

Fundamentare teoretică

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având un rol esențial în formarea identității culturale și morale a individului. În contextul actual, marcat de globalizare, mobilitate culturală și acces rapid la informație, promovarea culturii naționale devine o responsabilitate majoră a sistemului educațional. Profesorul nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci un agent al schimbării, capabil să influențeze atitudini, valori și comportamente.

Cultura națională include totalitatea valorilor materiale și spirituale create de-a lungul timpului de un popor: limba, literatura, istoria, tradițiile, obiceiurile și credințele. Acestea contribuie la definirea identității naționale și la consolidarea sentimentului de apartenență. În lipsa unei educații culturale solide, elevii pot deveni vulnerabili la pierderea reperelor identitare. Din acest motiv, rolul profesorului este acela de a integra cultura națională în procesul instructiv-educativ într-o manieră atractivă și adaptată realităților contemporane.

Profesorul ca agent al schimbării acționează prin inovare pedagogică, flexibilitate și creativitate. Metodele tradiționale, centrate exclusiv pe transmiterea de informații, sunt completate sau înlocuite de strategii moderne, care pun accent pe participarea activă a elevului. Astfel, cultura națională nu este percepută ca un conținut rigid, ci ca un domeniu dinamic, relevant și actual.

Parte practică

Aplicarea metodelor inovative în promovarea culturii naționale presupune utilizarea unor strategii didactice centrate pe elev și pe experiența de învățare. Învățarea prin proiecte reprezintă una dintre cele mai eficiente metode, deoarece le permite elevilor să cerceteze teme culturale, să colaboreze și să își valorifice creativitatea. De exemplu, realizarea unor proiecte despre tradițiile locale, personalități culturale sau evenimente istorice contribuie la aprofundarea cunoștințelor și la dezvoltarea competențelor de comunicare.

Tehnologia digitală oferă multiple oportunități pentru promovarea culturii naționale. Utilizarea prezentărilor multimedia, a tururilor virtuale ale muzeelor sau a resurselor educaționale online facilitează accesul elevilor la informații autentice și variate. Profesorul are rolul de a ghida elevii în selectarea și interpretarea informațiilor, dezvoltând gândirea critică și competențele digitale.

Activitățile extracurriculare constituie un alt instrument valoros în promovarea culturii naționale. Vizitele la muzee, participarea la evenimente culturale, organizarea de ateliere tematice sau colaborarea cu instituții culturale locale oferă elevilor experiențe directe, care consolidează legătura dintre teorie și practică. Prin aceste activități, cultura este trăită și înțeleasă, nu doar studiată.

De asemenea, profesorul poate încuraja dialogul și reflecția asupra valorilor culturale prin dezbateri, studii de caz sau activități interdisciplinare. Compararea valorilor naționale cu cele universale contribuie la formarea unei identități culturale echilibrate, bazate pe respect și deschidere.

Concluzii

În concluzie, profesorul are un rol determinant ca agent al schimbării în promovarea culturii naționale. Prin utilizarea metodelor inovative, acesta reușește să transforme procesul educațional într-un demers activ, relevant și motivant. Cultura națională devine astfel un element formativ esențial, care contribuie la dezvoltarea personalității elevilor și la consolidarea identității lor culturale.

Prin îmbinarea tradiției cu inovația, profesorul creează contexte educaționale care valorifică patrimoniul cultural și îl adaptează cerințelor societății moderne. Educația capătă astfel un rol fundamental în asigurarea continuității culturale și în formarea unor cetățeni responsabili și conștienți de valorile naționale.

Bibliografie

- Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 112–120.
- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, 2008, București, p. 85–97.
- Joița, Elena, *Educația și schimbarea*, Editura Institutul European, 2000, Iași, p. 45–53.
- Vlăsceanu, Lazăr, *Sociologia educației*, Editura Polirom, 2010, Iași, p. 134–140.

PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Chiran Nicoleta Mirela,
Grădinița cu P.P. Poroschia

În societatea contemporană, marcată de globalizare, diversitate culturală și acces rapid la informație, formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor reprezintă o prioritate a sistemului educațional. Conștiința culturală presupune cunoașterea, înțelegerea și valorizarea propriei culturi, precum și respectul față de alte culturi. Școala are un rol esențial în acest proces, fiind mediul în care elevii își formează valori, atitudini și competențe necesare integrării armonioase în societate.

Una dintre principalele provocări în formarea conștiinței culturale este influența puternică a mass-mediei și a mediului digital. Elevii sunt expuși zilnic la un volum mare de informații, care nu sunt întotdeauna corecte sau relevante din punct de vedere cultural. Această suprasaturare informațională poate duce la superficialitate în înțelegerea valorilor culturale și la diminuarea interesului față de tradițiile naționale. Totodată, modelele promovate în mediul online pot intra în conflict cu valorile culturale autentice, afectând identitatea culturală a tinerilor.

O altă provocare importantă este diversitatea culturală din mediul școlar. Deși aceasta reprezintă o oportunitate de învățare, lipsa unei educații interculturale adecvate poate genera stereotipuri, prejudecăți sau discriminare. Elevii care nu sunt învățați să respecte diferențele culturale pot manifesta atitudini de respingere față de colegii proveniți din medii etnice, sociale sau religioase diferite. În plus, programa școlară încărcată și accentul pus pe performanța academică pot limita timpul alocat activităților culturale.

Cu toate acestea, există numeroase oportunități pentru dezvoltarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor. Educația formală oferă cadrul necesar pentru promovarea culturii prin discipline precum limba și literatura română, istoria, geografia, educația civică sau educația artistică. Aceste discipline contribuie la cunoașterea patrimoniului cultural, a tradițiilor și a valorilor naționale și universale.

Activitățile extracurriculare joacă, de asemenea, un rol important în formarea conștiinței culturale. Participarea elevilor la serbări școlare, vizite la muzee, spectacole de teatru, festivaluri culturale sau proiecte educaționale stimulează interesul pentru cultură și dezvoltă creativitatea. Proiectele interculturale și parteneriatele educaționale favorizează dialogul între culturi și contribuie la dezvoltarea toleranței și empatiei.

Profesorii reprezintă un factor-cheie în acest proces, având rolul de modele culturale și morali pentru elevi. Prin metode didactice moderne, interactive și adaptate nevoilor elevilor, cadrele didactice pot încuraja gândirea critică, exprimarea liberă a opiniilor și respectul față de diversitate.

De asemenea, colaborarea dintre școală, familie și comunitate este esențială pentru consolidarea valorilor culturale și pentru crearea unui mediu educațional echilibrat.

În concluzie, formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor presupune atât depășirea unor provocări semnificative, cât și valorificarea oportunităților oferite de educație. Printr-o abordare echilibrată, care îmbină educația formală cu activitățile culturale și interculturale, școala poate contribui la dezvoltarea unor tineri responsabili, deschiși și conștienți de importanța culturii în viața individuală și socială.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2000). *Educația – dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom.
2. Abdallah-Pretceille, M. (2006). *Educația interculturală*. Iași: Polirom.
3. Geertz, C. (1994). *Interpretarea culturilor*. București: Editura Trei.
4. Delors, J. (1996). *Comoara lăuntrică*. Raport către UNESCO.
5. UNESCO (2013). *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*.

UTILIZAREA RESURSELOR DIGITALE ÎN STUDIAREA CULTURII NAȚIONALE

prof. Cînu Mihaela Viviana

Școala Gimnazială „A. Colfescu”, structură GPP Nr. 7, Alexandria

În societatea contemporană, profund influențată de dezvoltarea tehnologiilor digitale, educația se află într-un proces continuu de adaptare și modernizare. Accesul rapid la informație, diversitatea surselor digitale și posibilitatea explorării interactive a conținuturilor culturale oferă oportunități valoroase pentru aprofundarea cunoașterii. În acest context, utilizarea resurselor digitale, precum muzeele virtuale și arhivele online, devine un instrument esențial în studierea culturii naționale.

Cultura națională reprezintă fundamentul identității unui popor, incluzând valori, tradiții, obiceiuri, creații artistice și documente istorice care definesc evoluția unei societăți. Integrarea resurselor digitale în procesul educațional facilitează accesul elevilor și studenților la acest patrimoniu cultural, contribuind la formarea unei conștiințe culturale solide și la consolidarea sentimentului de apartenență națională.

Rolul muzeelor virtuale în educația culturală

Muzeele virtuale reprezintă o formă modernă de valorificare a patrimoniului cultural, oferind utilizatorilor posibilitatea de a explora colecții muzeale fără constrângeri geografice sau temporale. Prin intermediul tururilor virtuale, imaginilor de înaltă rezoluție și prezentărilor multimedia, elevii pot analiza opere de artă, obiecte istorice și vestigii arheologice într-un mod atractiv și interactiv.

În studierea culturii naționale, muzeele virtuale contribuie la înțelegerea contextului istoric și cultural al diverselor perioade. De exemplu, accesarea colecțiilor digitale ale muzeelor naționale permite elevilor să observe evoluția artei românești, a portului popular sau a arhitecturii tradiționale. Astfel, procesul de învățare devine mai dinamic, iar informațiile sunt asimilate mai ușor prin intermediul experiențelor vizuale și interactive.

Importanța arhivelor online în studiul culturii naționale

Arhivele online constituie o sursă valoroasă de documente istorice, manuscrise, fotografii și materiale audio-video care reflectă evoluția societății românești. Digitalizarea arhivelor facilitează accesul la informații autentice, care altădată erau disponibile doar cercetătorilor sau în instituții specializate.

În procesul educațional, utilizarea arhivelor online sprijină dezvoltarea gândirii critice și a competențelor de analiză istorică. Elevii pot studia surse primare, pot compara documente și pot înțelege mai bine evenimentele care au marcat istoria și cultura națională. De asemenea, arhivele digitale contribuie la păstrarea și transmiterea memoriei colective, oferind generațiilor tinere posibilitatea de a descoperi povești autentice despre trecut.

Avantajele utilizării resurselor digitale în educație

Integrarea muzeelor virtuale și a arhivelor online în studierea culturii naționale aduce numeroase beneficii educaționale. În primul rând, aceste resurse stimulează interesul și motivația pentru învățare, prin utilizarea unor metode moderne și atractive. Elevii sunt încurajați să exploreze, să descopere și să învețe într-un mod activ.

În al doilea rând, resursele digitale contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, esențiale în societatea actuală. Utilizarea responsabilă a informațiilor online, evaluarea surselor și selectarea conținuturilor relevante sunt abilități care pot fi formate și consolidate prin intermediul acestor instrumente educaționale.

Nu în ultimul rând, accesibilitatea resurselor digitale asigură egalitatea de șanse în educație, oferind tuturor elevilor posibilitatea de a interacționa cu patrimoniul cultural național, indiferent de mediul de proveniență.

Provocări și limite

Deși avantajele sunt numeroase, utilizarea resurselor digitale în studierea culturii naționale presupune și anumite provocări. Printre acestea se numără necesitatea unei infrastructuri tehnologice adecvate, competențele digitale ale cadrelor didactice și riscul utilizării superficiale a informațiilor.

Pentru a valorifica eficient muzeele virtuale și arhivele online, este esențial ca profesorii să integreze aceste resurse într-un demers didactic bine structurat, care să îmbine informația digitală cu reflecția critică și activitățile aplicative.

Concluzii

Utilizarea resurselor digitale, precum muzeele virtuale și arhivele online, reprezintă o direcție modernă și necesară în studierea culturii naționale. Aceste instrumente facilitează accesul la patrimoniul cultural, stimulează interesul pentru cunoaștere și contribuie la formarea identității culturale a tinerilor.

În concluzie, integrarea resurselor digitale în educație nu înlocuiește metodele tradiționale, ci le completează, oferind un cadru de învățare adaptat cerințelor societății contemporane. Printr-o utilizare responsabilă și creativă, aceste resurse pot deveni piloni importanți ai educației culturale moderne.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației. **Programa școlară pentru disciplinele socio-umane**, București.
2. European Commission. **Digital Education Action Plan**, Bruxelles.
3. UNESCO. **Culture in the Digital Age**, Paris.
4. Popescu, D. **Educația culturală și patrimoniul național**, Editura Didactică și Pedagogică, București.
5. Muzeul Național de Istorie a României – colecții digitale.
6. Biblioteca Digitală a României.

PROFESORUL AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE

Ciovîna Elena
Palatul Copiilor Alexandria

Introducere

Într-o societate aflată într-un proces constant de transformare, rolul profesorului depășește cu mult transmiterea de cunoștințe. El devine un **agent al schimbării**, un mediator al valorilor, un formator de mentalități și un promotor al culturii naționale. În contextul globalizării, când identitățile culturale pot deveni fragile, profesorul are misiunea de a cultiva respectul pentru patrimoniul cultural românesc, folosind metode inovative care să facă aceste valori accesibile, relevante și atractive pentru tânăra generație.

Astfel, promovarea culturii naționale nu este doar o responsabilitate profesională, ci și una civică, întrucât contribuie la consolidarea identității colective și la formarea unei societăți conștiente de propriile rădăcini.

1. Profesorul ca agent al schimbării – un rol necesar în societatea modernă

Schimbarea în educație nu se produce spontan; ea este generată și susținută de profesorii care adoptă practici pedagogice moderne și stimulează gândirea critică, creativitatea și curiozitatea elevilor.

Ca agent al schimbării, profesorul:

- **Identifică noi modalități de predare** adaptate nevoilor generației digitale.
- **Promovează valori culturale locale și naționale** în contexte moderne.
- **Încurajează elevii să își exploreze identitatea culturală** și să participe activ la conservarea acesteia.
- **Integrează tehnologia** pentru a transforma învățarea într-un proces interactiv.

Schimbarea nu este doar tehnologică, ci și **mentală** – profesorul cultivă atitudini, valori și comportamente care permit elevilor să devină cetățeni implicați.

2. Cultura națională – un element esențial în formarea tinerilor

Cultura națională include totalitatea valorilor, tradițiilor, creațiilor literare și artistice, obiceiurilor și simbolurilor care definesc identitatea românească. Pentru elevi, contactul cu propria cultură reprezintă:

- o modalitate de **consolidare a identității personale**;
- un reper în înțelegerea **diversității culturale globale**;
- un instrument de **coezivitate socială**;
- o resursă pentru **dezvoltarea creativității**.

În absența unor metode inovative, promovarea culturii poate părea elevilor un proces rigid, academic, lipsit de legătură cu realitatea lor cotidiană. De aceea, profesorul trebuie să găsească abordări dinamice și atractive.

3. Integrarea tehnologiei în activitățile culturale

a. Realizarea de tururi virtuale

Profesorii pot utiliza platforme online pentru a organiza tururi virtuale ale muzeelor, caselor memoriale sau siturilor istorice. Elevii pot explora Muzeul Satului sau Cetatea Alba Carolina direct din clasă.

b. Portofolii digitale

Elevii creează bloguri, prezentări multimedia sau mini-documentare despre teme precum: tradiții românești, scriitori reprezentativi, arhitectură tradițională, folclor.

c. Podcasturi culturale

Profesorul îi ghidează pe elevi în realizarea unor podcasturi în care dezbate teme culturale, interviuează persoane din comunitate sau prezintă opere literare.

4. Metode interactive și experiențiale

a. Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)

Elevii pot lucra la proiecte interdisciplinare precum:

- „Satul tradițional românesc – între trecut și prezent”;
- „Culori și motive românești în arta populară”;
- „Eroii literaturii române în percepția tinerilor de azi”.

b. Ateliere creative

Profesorul organizează ateliere de:

- poezie contemporană inspirată din tradiții;
- teatru educațional pe baza unor opere românești;
- realizarea de obiecte inspirate din meșteșugurile populare (motive tradiționale, măștișoare).

c. Jocuri de rol și reconstituiri istorice

Elevii pot interpreta personaje istorice sau literare pentru a înțelege mai bine contextul epocii respective.

5. Exemple concrete de bune practici

Exemplul 1: „Cultura românească în 100 de imagini”

Un profesor de istorie a inițiat un proiect în care elevii au fotografiat elemente culturale din comunitatea lor – monumente, port popular, tradiții locale – și au realizat o expoziție digitală deschisă publicului.

Exemplul 2: Clubul de literatură digitală

Profesorii de limba română au organizat un club în cadrul căruia elevii realizează recenzii video, book-trailere și podcasturi despre autori români.

Exemplul 3: Reconstituirea obiceiurilor de iarnă

Un profesor de educație muzicală a organizat o reprezentație multimedia în care elevii au combinat colinde tradiționale cu proiecții video despre obiceiurile de Crăciun din diferite regiuni.

Exemplul 4: „Adoptă un monument”

În colaborare cu autoritățile locale, profesorii au coordonat un program prin care elevii au îngrijit și au documentat istoricul unor monumente locale, promovându-le prin materiale online.

Concluzie

Profesorul are un rol esențial în promovarea culturii naționale, într-o societate în care tradițiile și valorile pot fi ușor umbrite de influențe globalizate. Ca agent al schimbării, el aduce cultura în prim-plan prin metode inovative, adaptate generației actuale.

Prin integrarea tehnologiei, prin proiecte creative și prin colaborări cu comunitatea, profesorul poate transforma cultura națională într-un domeniu viu, atractiv și formativ, contribuind la dezvoltarea elevilor ca cetățeni responsabili și conștienți de identitatea lor culturală. Promovarea culturii românești devine astfel un proces modern, deschis și dinamic – o punte între trecut, prezent și viitor.

Bibliografie

1. Articole și studii

- ✓ **Stănculescu, Elena.** „Profesorul – agent al schimbării educaționale.” *Revista de Pedagogie*, nr. 1/2018.
- ✓ **Petrovici, Mihai.** „Promovarea culturii naționale în educație prin metode nonformale.” *Studii de Știință și Cultură*, nr. 4/2017.

2. Surse digitale

- ✓ **Institutul Cultural Român** – articole și analize privind cultura română (www.icr.ro).

- ✓ **Centrul Național pentru Cultură Tradițională** – resurse despre patrimoniul imaterial românesc (www.culturatraditionala.ro).
- ✓ **UNESCO Digital Library** – resurse privind educația culturală.

PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE ÎN CONTEXT INTERCULTURAL: ROLUL PROFESORULUI DE LIMBA ENGLEZĂ

Autor: Ciupitu Cătălina

Instituția: Liceul Teoretic Marin Preda, Turnu Măgurele

Fundamentare teoretică

În contextul educațional actual, caracterizat de globalizare, multiculturalism și dezvoltare tehnologică accelerată, rolul profesorului de limba engleză depășește granițele predării unei simple discipline. Acesta devine un agent al schimbării, cu responsabilitatea de a forma competențe lingvistice, culturale și interculturale, dar și de a promova valorile culturii naționale într-un cadru educațional deschis către universalitate.

Profesorul de limba engleză ocupă o poziție privilegiată în promovarea culturii naționale, întrucât disciplina sa facilitează dialogul dintre culturi. Predarea limbii engleze nu presupune doar însușirea unui cod lingvistic, ci și dezvoltarea capacității elevilor de a-și exprima identitatea culturală proprie într-o limbă de circulație internațională. În acest sens, cultura națională devine un punct de referință esențial în formarea competenței interculturale.

Conceptul de profesor ca agent al schimbării presupune adaptarea permanentă a strategiilor didactice la nevoile elevilor și la cerințele educației moderne. Promovarea culturii naționale este eficientă atunci când este realizată prin metode inovative, care stimulează implicarea activă, gândirea critică și creativitatea elevilor. Profesorul de limba engleză valorifică elemente ale culturii românești prin comparație cu alte spații culturale, contribuind astfel la consolidarea identității naționale într-un context global.

Cultura națională reprezintă un ansamblu de valori, tradiții, creații literare și artistice care definesc identitatea unui popor. Prin activitatea sa didactică, profesorul de limba engleză facilitează înțelegerea și promovarea acestui patrimoniu cultural, folosind limba engleză ca instrument de comunicare și mediere culturală.

Partea practică – metode inovative utilizate de profesorul de limba engleză

Aplicarea metodelor inovative în predarea limbii engleze contribuie semnificativ la promovarea culturii naționale și la dezvoltarea competențelor interculturale ale elevilor. Profesorul de limba engleză are posibilitatea de a integra conținuturi culturale românești în activitățile didactice, utilizând limba engleză ca mijloc de exprimare și reflecție.

Una dintre cele mai eficiente strategii este **învățarea bazată pe proiect**. Elevii pot realiza proiecte individuale sau de grup în limba engleză având ca temă personalități ale culturii române (scriitori, artiști, oameni de știință), tradiții și obiceiuri românești sau obiective de patrimoniu cultural. Aceste proiecte pot include prezentări PowerPoint, postere digitale, broșuri sau videoclipuri, dezvoltând atât competențele lingvistice, cât și creativitatea elevilor.

O altă metodă inovativă este **învățarea prin comparație culturală**. Profesorul poate propune activități în care elevii să compare elemente ale culturii române cu cele din spațiul anglo-saxon, precum sărbători, tradiții, simboluri culturale sau personaje literare. Acest tip de abordare stimulează gândirea critică și îi ajută pe elevi să înțeleagă specificul culturii naționale prin raportare la alte culturi.

Utilizarea tehnologiei digitale reprezintă o componentă esențială a demersului inovativ. Platformele educaționale, aplicațiile interactive, materialele multimedia și tururile virtuale ale

muzeelor sau siturilor culturale românești pot fi integrate în lecțiile de limba engleză. Elevii pot redacta descrieri, impresii sau recenzii în limba engleză, consolidându-și competențele de comunicare și exprimare scrisă.

Metodele **interactive și participative**, precum dezbaterile, jocurile de rol și studiile de caz, sunt deosebit de eficiente. Elevii pot participa la dezbateri pe teme legate de identitate culturală și globalizare, pot interpreta roluri inspirate din istoria sau literatura română sau pot analiza fragmente traduse din autori români, discutând teme universale. Aceste activități favorizează implicarea activă și dezvoltarea competențelor sociale.

Un alt exemplu de bună practică îl reprezintă **activitățile de traducere și reinterpretare culturală**. Traducerea unor fragmente literare românești în limba engleză sau analiza traducerilor existente oferă elevilor ocazia de a reflecta asupra nuanțelor culturale și lingvistice. Astfel, cultura națională este pusă în valoare într-un context internațional.

Abordarea interdisciplinară completează procesul de promovare a culturii naționale. Profesorul de limba engleză colaborează cu profesori de istorie, limba și literatura română sau arte, realizând activități comune care evidențiază legătura dintre cultura națională și cea universală. Această abordare contribuie la formarea unei perspective integrate asupra identității culturale.

Concluzii

Profesorul de limba engleză are un rol esențial ca agent al schimbării în promovarea culturii naționale prin metode inovative. Prin utilizarea strategiilor moderne de predare și prin integrarea elementelor culturale românești în activitățile didactice, acesta contribuie la formarea unor elevi conștienți de identitatea lor culturală și capabili să o exprime într-un context internațional.

Metodele inovative transformă ora de limba engleză într-un spațiu al dialogului intercultural, în care cultura națională este valorizată și reinterpretată. Astfel, profesorul sprijină dezvoltarea unor competențe esențiale pentru societatea contemporană și își afirmă rolul de agent activ al schimbării educaționale.

Bibliografie

- Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2013, Cluj-Napoca, p. 45–60.
- Cucos, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 112–130.
- Joița, E., *Instruirea constructivistă*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București, p. 78–95.
- Byram, M., *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*, Multilingual Matters, 1997, Clevedon, p. 32–50.
- Council of Europe, *Common European Framework of Reference for Languages – Companion Volume*, Council of Europe Publishing, 2020, Strasbourg, p. 55–70.
- OECD, *The Future of Education and Skills: Education 2030*, OECD Publishing, 2018, Paris, p. 10–25.

PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Dobre Cristina,
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu”,
structură Grădinița cu PP nr. 7 Alexandria

Formarea conștiinței culturale reprezintă un obiectiv esențial al educației timpurii, având un impact major asupra dezvoltării identității copilului și asupra modului în care acesta se raportează la valorile proprii și universale. Vârsta preșcolară este o etapă sensibilă, caracterizată prin deschidere, curiozitate și disponibilitate pentru învățare, ceea ce oferă premise favorabile pentru cultivarea unei relații pozitive cu elementele culturale.

În contextul actual, marcat de diversitate culturală, mobilitate socială și influența mediilor digitale, formarea unei conștiințe culturale solide presupune atât valorificarea oportunităților existente, cât și gestionarea unor provocări specifice. Rolul educatoarei este de a crea contexte educaționale semnificative, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, care să susțină descoperirea și internalizarea valorilor culturale.

Conștiința culturală la vârsta preșcolară

Conștiința culturală se referă la ansamblul de cunoștințe, atitudini și valori prin care copilul începe să recunoască apartenența la o comunitate culturală și să manifeste respect față de diversitate. La vârsta preșcolară, aceasta nu se manifestă sub forma unor concepte teoretice, ci prin comportamente, reacții emoționale și preferințe.

Copiii de vârstă preșcolară își formează conștiința culturală prin experiențe directe: participarea la sărbători, contactul cu povești și cântece tradiționale, observarea obiceiurilor familiale și comunitare. Grădinița are rolul de a extinde aceste experiențe și de a le organiza într-un cadru educațional coerent.

Provocări în formarea conștiinței culturale

Una dintre principalele provocări în formarea conștiinței culturale o reprezintă diversitatea nivelurilor de experiență culturală cu care copiii vin din mediul familial. Unii copii sunt familiarizați cu tradițiile și obiceiurile locale, în timp ce alții au un contact limitat cu acestea, ceea ce poate conduce la diferențe în înțelegerea și valorizarea elementelor culturale.

O altă provocare este influența crescută a mediilor digitale și a culturii globale, care poate diminua interesul copiilor pentru tradițiile locale. Expunerea timpurie la conținuturi standardizate poate conduce la uniformizarea preferințelor și la pierderea specificului cultural.

De asemenea, abstractizarea excesivă a conținuturilor culturale constituie o dificultate majoră. Prezentarea tradițiilor și valorilor sub formă de informații teoretice, neadaptate nivelului de vârstă, poate reduce impactul educativ și interesul copiilor. Lipsa resurselor materiale sau a accesului la experiențe culturale autentice poate reprezenta, la rândul său, o limitare.

Oportunități oferite de educația timpurie

Educația timpurie oferă numeroase oportunități pentru formarea unei conștiințe culturale solide, prin specificul său centrat pe joc, explorare și învățare experiențială. Activitățile integrate și proiectele tematice permit abordarea valorilor culturale într-o manieră atractivă și accesibilă copiilor.

De exemplu, proiectele tematice dedicate familiei, comunității sau tradițiilor locale creează contexte autentice de învățare. Participarea copiilor la activități precum serbări, ateliere creative sau vizite la obiective culturale contribuie la formarea unor experiențe memorabile, cu impact emoțional pozitiv.

Oportunități importante sunt oferite și de colaborarea cu familia și comunitatea. Implicarea părinților în activități culturale, prezentarea unor obiceiuri specifice sau a unor obiecte tradiționale din mediul familial sprijină consolidarea legăturii dintre grădiniță și comunitate.

Strategii educaționale pentru consolidarea conștiinței culturale

Pentru a valorifica oportunitățile și a depăși provocările, cadrele didactice pot utiliza strategii educaționale adaptate educației timpurii. Jocul de rol, povestirea, dramatizarea și activitățile artistico-plactice sunt metode eficiente pentru explorarea valorilor culturale.

De asemenea, abordarea interdisciplinară și transdisciplinară permite integrarea elementelor culturale în toate domeniile de învățare. Utilizarea materialelor autentice, a poveștilor din literatura populară și a experiențelor directe contribuie la crearea unui mediu educațional stimulant.

Un rol important îl are și atitudinea educatoarei, care trebuie să manifeste deschidere, respect și interes față de diversitatea culturală. Prin exemplul personal, cadrul didactic modelează comportamente și atitudini, influențând semnificativ formarea conștiinței culturale a copiilor.

Concluzii

Formarea unei conștiințe culturale solide în rândul copiilor de vârstă preșcolară este un proces complex, influențat de numeroși factori educaționali și sociali. Deși există provocări legate de diversitatea experiențelor, influența mediilor moderne și accesul la resurse, educația timpurie oferă multiple oportunități de valorificare a potențialului cultural al copiilor.

Prin activități adaptate, experiențe autentice și colaborare cu familia și comunitatea, grădinița poate deveni un spațiu privilegiat pentru formarea identității culturale. Astfel, copilul este sprijinit să își construiască repere culturale solide, care vor constitui baza dezvoltării sale viitoare.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. București: Editura Aramis, p. 131–145.
2. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom, p. 203–218.
3. Jinga, I., & Istrate, E. (2010). *Manual de pedagogie*. București: Editura All, p. 112–126.
4. Delors, J. (coord.) (2000). *Comoara lăuntrică*. Raport către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI. Iași: Editura Polirom, p. 37–52.
5. Ștefan, M. (2013). *Educația timpurie. Fundamente și practici*. București: Editura Didactică și Pedagogică, p. 89–104.

OMUL DEPLIN AL CULTURII ROMÂNE, MIHAI EMINESCU

Prof. inv. primar, Drăghici Daniela-Mihaela,
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, București, Sector 4

A sărbători pe Eminescu sau a-l iubi pe omul deplin al culturii române, cum îl considera Constantin Noica, înseamnă asumarea datoriei de a gândi asemenea unui om care s-a oferit jertfă întreagă pentru poporul său. Darul ce ni s-a făcut prin Eminescu? A apărut în lumea noastră un om care-a înțeles să fie om deplin. Cineva care n-a voit să fie al doilea.

Meditația lui Nichita Stănescu asupra originalității și a profunzimii versului eminescian reflectă recunoștința și bucuria de a avea în cultura română un creator de geniu: „Neființa aduce totuși odihnă. Eminescu, neodihna. Întreg evantaiul lui de deschideri către lume și cultură se strânge pentru noi într-o inimă, care bate. Cărui popor i s-a făcut darul acesta? O conștiință mai bună, au desigur câteva mari popoare și culturile lor. Dar câte din ele au cu-adevarat o inimă?”. Camil Petrescu a

reflectat asupra bogăției lirice eminesciene și l-a considerat mereu pe Mihai Eminescu un poet atemporal, inconfundabil și demn de neuitare: „Dar nu e vorba de operele lui Eminescu, de cultura lui, de proiectele lui, de variantele lui, de comorile plutonice reținute sau sistemele de filozofie posibile, e vorba de tot; de spectacolul acesta extraordinar pe care ți-l dă o conștiință de cultură deschisă către tot.” Dar Eminescu nu este numai un poet de geniu. Este ceva mai mult, după cum amintește Mircea Eliade. El este cel dintâi care a dat un stil sufletului românesc și cel dintâi român în care s-a făcut fuziunea cea mai serioasă a sufletului daco-roman cu întreaga cultură occidentală.

Interculturalitatea reprezintă un concept esențial în analiza fenomenelor culturale contemporane, funcționând ca un cadru teoretic prin care se pot înțelege dialogul, interferențele și schimburile dintre diverse tradiții, valori și identități colective. În contextul globalizării și al mobilității crescute, studiul culturii nu mai poate fi conceput în afara relațiilor dintre spații, civilizații și expresii simbolice. Interculturalitatea pune accent pe interacțiune și reciprocitate, depășind atât izolarea culturală, cât și uniformizarea culturală. În acest sens, cultura devine un spațiu dinamic, modelat de contact, transfer și reinterpretare.

În spațiul românesc, opera lui Mihai Eminescu oferă un exemplu pertinent al modului în care elementele culturale naționale se așază într-un dialog fertil cu tradițiile universale. Deși considerat poetul național, Eminescu a construit o creație profund ancorată în unghiuri de receptare interculturale. Formarea sa intelectuală a fost puternic influențată de filozofia germană, de romantismul european și de mitologiile orientale, pe care le-a integrat în structura imaginarului poetic românesc. Această sinteză îl transformă într-un model relevant pentru înțelegerea mecanismelor prin care o cultură locală se integrează firesc în circuitul ideilor și al simbolurilor universale.

Un prim aspect semnificativ îl constituie modul în care Eminescu a valorificat filosofia indiană, în special concepte precum metempsihoza, iluzia cosmică (maya) și ideea de ciclicitate a existenței. Poeme precum „Scrisoarea I” sau „Rugăciunea unui dac” reflectă o gândire amplificată de surse culturale orientale, în care meditația asupra condiției umane se desfășoară pe fundalul unor mituri și viziuni ce depășesc spațiul european. Interculturalitatea devine astfel un instrument al expresivității poetice, permițând transpunerea experienței individuale într-un orizont filosofic vast.

Un alt element definitoriu este integrarea romantismului german, vizibil în cultivarea ideilor despre geniu, destin, armonia dintre om și natură și în estetica melancoliei. În contact cu operele lui Schopenhauer, Kant sau Novalis, Eminescu a reconfigurat discursul literar românesc printr-o articulare intelectuală profundă, care a deschis literatura națională către marile problematice ale culturii europene. Această interacțiune ilustrează modul în care interculturalitatea contribuie la evoluția unei literaturi: prin asimilarea critică a valorilor externe, cultura locală se fortifică și își extinde capacitatea de reprezentare simbolică.

În același timp, Eminescu a păstrat un puternic atașament față de fondul tradițional românesc. Folclorul, miturile autohtone și specificul spiritualității locale sunt integrate organic în creația sa, devenind un punct de convergență între particular și universal. Tocmai această împletire între dimensiunea națională și deschiderea spre alte orizonturi culturale conferă operei sale statutul de model intercultural. Poetul transformă identitatea românească într-o entitate dialogică, înzestrată cu profunzime și deschidere, capabilă să participe la conversația culturală globală.

Revelatoare este ideea lui Noica privind momentul prim al unei culturi, și anume, acest moment care are loc „în ceasul unic, când limba nu este deplin formată și spiritul culturii nu este încă definit”. Așa s-a întâmplat cu Homer, Shakespeare, iar la noi cu Eminescu. Nu vom avea un al doilea Eminescu, el devenind arheul graiului și culturii noastre. Gânditorul de la Păltiniș conchide: „Nu de judecat critic de către noi, este acum Eminescu, ci de asimilat ca o conștiință de cultură, devenind astfel conștiința noastră mai bună, sau poate mustrarea de conștiință a oricărui intelectual, care-i vede necuprinsul”. Din caietele lui Eminescu – laboratorul unui mare creator, pot naște oameni și creatori, afirmă Noica. Arheul reprezentat de aceste manuscrise ar putea modela conștiințele românești. Pot naște oameni deoarece calitatea fundamentală a operei eminesciene este etica, o etică a nobleței și a sacralității. Și generează creatori prin forța fertilizantă a ideilor sale poetice polarizând către sublimitate. Căci, scrie Noica – „o singură universalitate în adânc îi este dată omului : deschiderea, pietatea față de tot”.

În unul dintre aforismele din Jurnalul de idei, Noica scrie: „O națiune se poate educa printr-un om – Eminescu – și chiar printr-un singur cuvânt – întru”. Reunind cele două idei – în acest timp al confuziei și al cataclismelor valorice – ne putem reeduca întru Eminescu, întru unicitatea universului său spiritual. A citi un mare poet înseamnă a-ți asuma o conștiință națională .

Scrierile lui Noica despre Eminescu constituie o lecție de viziune și vorbire despre o mare creație. Iar afirmația sa culminativă este aceasta: „Cu numele lui magic deschidem toate porțile spiritului.” Dar unii dintre contemporanii ceasului întunecat de astăzi au pierdut cheia, pe care prin astfel de momente speciale, noi tindem să o regăsească.

Prin urmare, interculturalitatea nu este doar un concept teoretic, ci un principiu activ în construcția culturii. Studiul operei eminesciene arată că valorile culturale se dezvoltă prin contact, interacțiune și reinterpretare. Eminescu exemplifică felul în care creația artistică poate funcționa ca o punte între tradiții și spații culturale diferite, generând sensuri noi și contribuind la un discurs universalizat al umanității. Înțelegerea interculturalității devine astfel un instrument indispensabil în analiza literaturii și a identității culturale, relevând complexitatea proceselor prin care o cultură se afirmă în dialog cu lumea.

Această abordare pune în evidență faptul că interculturalitatea nu slăbește identitatea, ci o rafinează. Eminescu dovedește că universalul se naște dintr-o articulare atentă a particularului, iar cultura națională devine cu atât mai puternică cu cât se deschide către influențe externe, păstrându-și însă specificul. În acest fel, opera sa rămâne o demonstrație durabilă a modului în care literatura poate construi punți între epoci, spații și civilizații, consolidând rolul interculturalității în studiul culturii.

Recitindu-l pe Eminescu ne reîntoarcem, spre noi înșine, spre sentimentul apartenenței la o cultură majoră.

Bibliografie:

Noica, Constantin. *Eminescu sau gânduri despre omul deplin al culturii românești*. București: Editura Eminescu, 1975;

Noica, Constantin. *Introducere la miracolul eminescian*. București: Humanitas, 2003;

Noica, Constantin. „Eminescu: un gânditor în cultura română.” În *Manuscriptum*, nr. 1–2, București, 1989;

Liiceanu, Gabriel. *Jurnalul de la Păltiniș*. București: Humanitas, 1983;

INTERCULTURALITATEA, INSTRUMENT DE FORMARE A UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Prof. Florea Gabriela,
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu Roșiori de Vede

Interculturalitatea reprezintă un concept central în pedagogia contemporană, definit prin capacitatea de a interacționa armonios cu persoane provenite din diferite spații culturale, prin înțelegerea și valorizarea diversității.

În literatură, interculturalitatea este descrisă ca un proces activ de dialog, deschidere și negociere între perspective culturale diferite (Cucoș, 2000). Acest proces depășește simpla coexistență a unor grupuri eterogene și presupune construirea unor punți de comunicare bazate pe respect, empatie și recunoașterea valorii celuilalt.

În context educațional, interculturalitatea este considerată un mijloc fundamental de formare a unei conștiințe culturale solide la elevi. Conștiința culturală presupune cunoașterea propriei

identități culturale, raportarea critică la propriile valori, dar și recunoașterea și aprecierea diversității culturale.

Conform teoriilor pedagogice moderne, elevii care participă la procese de învățare interculturală dezvoltă o mai mare flexibilitate cognitivă, învață să evite stereotipurile și capătă abilități de comunicare adaptate unei societăți globalizate (Banks, 2016).

În plus, interculturalitatea este strâns legată de obiectivele educației pentru cetățenie democratică. Societatea contemporană are nevoie de indivizi capabili să interacționeze respectuos în contexte multiculturale, să ia decizii raționale într-o lume diversă și să contribuie la o conviețuire bazată pe cooperare și toleranță. Prin urmare, educația interculturală nu este doar un set de activități didactice, ci un demers formativ amplu, integrat în întreaga experiență școlară.

Aplicarea interculturalității în școală presupune îmbinarea teoriei cu activități concrete care stimulează dialogul, curiozitatea și implicarea elevilor. Un prim exemplu de bună practică îl constituie proiectele tematice dedicate culturilor lumii. Elevii pot fi implicați în proiecte precum „Săptămâna diversității culturale”, în cadrul cărora studiază obiceiuri, tradiții, sărbători sau personalități reprezentative din diferite spații culturale. O astfel de activitate îi ajută să înțeleagă complexitatea identităților culturale și să depășească eventualele prejudecăți.

Un alt demers eficient este introducerea textelor literare din diferite culturi. Prin analiza unor opere provenite din spații culturale variate, elevii descoperă teme universale – prietenia, curajul, sacrificiul – dar și particularități ale altor civilizații. Lectura interculturală contribuie la dezvoltarea empatiei și la formarea unei gândiri deschise și nuanțate.

De asemenea, activitățile colaborative reprezintă un instrument valoros. Elevii pot realiza în echipă proiecte vizuale, prezentări sau dezbateri în care fiecare participant își exprimă propriile experiențe culturale.

În clasele în care există elevi de etnii diferite, aceștia pot fi invitați să împărtășească aspecte ale culturii lor, ceea ce contribuie la normalizarea diversității și la crearea unui climat școlar incluziv.

Utilizarea resurselor digitale este un alt element practic relevant. Platformele educaționale, tururile virtuale ale muzeelor sau întâlnirile online cu elevi din alte țări facilitează contactul direct cu diversitatea culturală. Astfel, elevii nu doar învață despre alte culturi, ci trăiesc experiențe interculturale autentice, care au un impact formativ puternic.

Nu în ultimul rând, este esențial rolul profesorului, care trebuie să adopte o atitudine deschisă și să încurajeze exprimarea liberă a identității culturale. Profesorul devine mediator cultural, facilitând dialogul și gestionând eventualele conflicte culturale într-o manieră constructivă. Activități precum discuțiile dirijate, jocurile de rol sau studiile de caz îi ajută pe elevi să exerseze comportamente interculturale adecvate și să își formeze treptat o conștiință culturală solidă.

Concluzii

Interculturalitatea reprezintă un instrument esențial pentru formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor, deoarece promovează dialogul, empatia și respectul față de diversitate. Prin expunerea la perspective culturale diferite, elevii își dezvoltă abilitatea de a analiza critic propria identitate, de a colabora cu persoane diferite și de a contribui la o societate mai deschisă și mai tolerantă.

Activitățile practice din școală – proiecte tematice, lecturi variate, colaborări interculturale sau resurse digitale – transformă interculturalitatea dintr-un concept teoretic într-o experiență formativă autentică. O educație interculturală coerentă și bine implementată contribuie decisiv la formarea viitorilor cetățeni ai unei lumi globale, în care diversitatea nu este o barieră, ci o resursă.

Bibliografie

1. Banks, James A. *Cultural Diversity and Education*. Routledge, New York, 2016, p. 45–78.
2. Cucoș, Constantin. *Educația interculturală*. Editura Polirom, Iași, 2000, p. 15–40.
3. Gollnick, Donna M., Chinn, Philip C. *Multicultural Education in a Pluralistic Society*. Pearson, Boston, 2017, p. 102–130.

4. Bennett, Milton J. *Basic Concepts of Intercultural Communication*. Intercultural Press, Portland, 2013, p. 20–55.

IDENTITATE CULTURALĂ ȘI EDUCAȚIE: VALENȚE INTERDISCIPLINARE ÎN ȘCOALA ACTUALĂ

Prof. lb. engleză Gușă Emanuela-Georgiana
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Alexandria

Pe parcursul carierei mele didactice, am constatat că elevii înțeleg mai profund valorile culturale atunci când acestea sunt prezentate într-un mod integrat, aplicat și corelat cu realitatea lor cotidiană. Cultura națională nu trebuie percepută ca un set rigid de informații, ci ca un sistem viu de valori, simboluri, tradiții și expresii care contribuie la formarea identității personale și colective.

Interdisciplinaritatea reprezintă, în acest sens, o abordare pedagogică eficientă, care permite elevilor să realizeze conexiuni între diferite domenii ale cunoașterii. J. A. Beane (*Curriculum Integration: Designing the Core of Democratic Education* 1997) consideră că integrarea disciplinelor favorizează o învățare autentică, centrată pe elev și pe problemele reale ale societății. Aplicată studiului culturii naționale, această abordare ușurează corelarea literaturii cu istoria, arta, educația civică și limbile străine, oferind elevilor o perspectivă clară asupra identității lor culturale.

Consiliul Europei (*Reference Framework of Competences for Democratic Culture*, 2007) subliniază importanța dezvoltării competențelor pentru cultura democratică, precum respectul pentru diversitate, dialogul intercultural și gândirea critică. Aceste competențe sunt importante pentru formarea cetățenilor europeni și pot fi dezvoltate eficient prin activități interdisciplinare care valorifică patrimoniul cultural național.

Din perspectiva teoriei identității sociale, Tajfel și Turner (*An Integrative Theory of Intergroup Conflict*, 1979) evidențiază faptul că individul își construiește identitatea prin apartenența la grupuri sociale și culturale. În acest context, școala are responsabilitatea de a oferi elevilor repere culturale clare, dar și oportunități de a înțelege și respecta diversitatea culturală europeană.

Basarab Nicolescu (*Manifestul XXI: Către o educație interculturală*, 2002) susține necesitatea unei educații transdisciplinare, capabile să depășească fragmentarea cunoașterii. Aplicată studiului culturii naționale, această perspectivă contribuie la dezvoltarea unei gândiri reflexive, critice și responsabile, adaptate realităților contemporane.

În calitate de profesor de limba engleză, am urmărit constant să valorific interdisciplinaritatea în activitățile de la clasă, integrând elemente de cultură națională și europeană în lecțiile mele. Consider că elevii pot înțelege mai bine cine sunt atunci când reușesc să compare, să analizeze și să relaționeze diferite perspective culturale.

Un exemplu concret îl reprezintă proiectul „Cultural Bridges”, realizat cu elevii clasei a VIII-a. În cadrul acestuia, elevii au comparat tradițiile românești cu cele din spațiul anglofon, realizând postere bilingve, prezentări digitale și fișe de analiză culturală. Activitatea a integrat competențe de limba engleză, istorie, educație civică și TIC.

Elevii au observat asemănări și diferențe între sărbători, mâncare tradițională, simboluri și obiceiuri, dezvoltându-și atât vocabularul în limba engleză, cât și capacitatea de analiză și interpretare culturală. Feedbackul oferit de elevi a evidențiat o mai bună apreciere a tradițiilor românești și o deschidere crescută față de alte culturi europene.

Un alt demers interdisciplinar a fost realizat prin lectura comparativă a basmelor/poveștilor românești și englezești, în cadrul programului „Saptamâna Altfel”. Elevii au analizat personajele, valorile morale și structura narativă, realizând benzi desenate și mini-eseuri. Această activitate a contribuit la dezvoltarea competențelor de lectură, exprimare scrisă și gândire critică.

În cadrul activităților extracurriculare, am mai organizat atelierul „Europa prin ochi de copil”, unde elevii au realizat hărți culturale, colaje și prezentări despre diferite țări europene. Activitatea a stimulat creativitatea, lucrul în echipă și respectul pentru diversitate.

Evaluarea acestor activități s-a realizat prin rubrici, autoevaluare și feedback colegial. Rezultatele au evidențiat creșterea motivației pentru învățare, îmbunătățirea competențelor de comunicare și o mai bună raportare la valorile culturale.

Experiența didactică mi-a demonstrat că interdisciplinaritatea reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de formare a unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor. Prin corelarea disciplinelor, elevii reușesc să își construiască o identitate culturală coerentă, deschisă și responsabilă.

Studiul culturii naționale devine mai atractiv atunci când este conectat la realitățile europene și la experiențele personale ale elevilor. Profesorul devine un mediator cultural, iar elevul un participant activ la propria formare identitară.

În concluzie, interdisciplinaritatea nu este doar o metodă modernă de predare, ci o necesitate educațională care contribuie la formarea unor cetățeni europeni conștienți, echilibrați și implicați cultural.

Bibliografie:

- Banks, J. A. (2008). *An Introduction to Multicultural Education*. Pearson, Boston, pp. 45–68.
- Beane, J. A. (1997). *Curriculum Integration: Designing the Core of Democratic Education*. Teachers College Press, New York, pp. 10–34.
- Council of Europe (2007). *Reference Framework of Competences for Democratic Culture*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, pp. 22–39.
- Nicolescu, B. (2002). *Manifestul XXI: Către o educație interculturală*. Editura Polirom, Iași, pp. 77–101.
- Tajfel, H., Turner, J. C. (1979). *An Integrative Theory of Intergroup Conflict*. În: Austin, W. G., Worchel, S. (eds.), *The Social Psychology of Intergroup Relations*. Brooks/Cole, Monterey, pp. 33–47.

ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE

Prof. pentru educație timpurie: IANCU LIANA IRINA
Grădinița cu Program Prelungit „Ion Creangă” Alexandria

În contextul actual al globalizării și al transformărilor rapide din societate, educația joacă un rol esențial în păstrarea și promovarea culturii naționale. Profesorul nu mai este doar un simplu transmițător de informații, ci un adevărat agent al schimbării, capabil să influențeze atitudini, valori și comportamente. Prin metode inovative de predare-învățare, cadrul didactic contribuie la formarea identității culturale a elevilor și la consolidarea sentimentului de apartenență națională.

➤ Profesorul – agent al schimbării în educație

Profesorul este una dintre cele mai importante figuri în procesul educațional, având un impact direct asupra dezvoltării intelectuale și morale a elevilor. Ca agent al schimbării, acesta trebuie să fie deschis la nou, să se adapteze cerințelor societății moderne și să răspundă nevoilor diverse ale elevilor. Promovarea culturii naționale presupune nu doar transmiterea de cunoștințe despre tradiții, istorie și valori, ci și formarea unei atitudini pozitive față de patrimoniul cultural.

Un profesor eficient este cel care îmbină valorile tradiționale cu metode moderne de predare. El încurajează gândirea critică, creativitatea și participarea activă a elevilor, transformând procesul educațional într-o experiență relevantă și atractivă.

➤ **Cultura națională în procesul educațional**

Cultura națională reprezintă totalitatea valorilor materiale și spirituale create de-a lungul timpului de un popor. În școală, aceasta se reflectă prin studiul limbii materne, al literaturii, istoriei, tradițiilor și obiceiurilor populare. Profesorul are misiunea de a face aceste elemente accesibile și interesante pentru elevi.

Prin activități educative bine structurate, cadrul didactic poate contribui la dezvoltarea respectului față de identitatea națională. Excursiile tematice, serbările tradiționale, proiectele interdisciplinare și colaborarea cu comunitatea locală sunt modalități eficiente de promovare a culturii naționale.

➤ **Metode inovative de promovare a culturii naționale**

Metodele inovative de predare sunt esențiale pentru a răspunde intereselor generațiilor actuale. Utilizarea tehnologiei digitale, a platformelor educaționale și a resurselor multimedia permite profesorului să prezinte cultura națională într-o manieră modernă și atractivă.

Printre metodele inovative se numără:

- ✚ Învățarea prin proiecte, care implică elevii în cercetarea tradițiilor locale;
- ✚ Jocul didactic și dramatizarea, utile mai ales în învățământul preșcolar și primar;
- ✚ Utilizarea poveștilor digitale și a materialelor audio-video;
- ✚ Ateliere creative inspirate din arta populară;
- ✚ Parteneriate educaționale cu muzee și instituții culturale.

Aceste metode stimulează participarea activă a elevilor și facilitează internalizarea valorilor culturale.

Concluzie

Profesorul are un rol fundamental în promovarea culturii naționale și în formarea identității elevilor. Prin adoptarea unor metode inovative, acesta poate transforma educația într-un proces dinamic și relevant. Ca agent al schimbării, cadrul didactic contribuie nu doar la transmiterea cunoștințelor, ci și la dezvoltarea unor cetățeni responsabili, conștienți de valorile și tradițiile naționale.

Bibliografie:

- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Joița, E. (2000). *Management educațional*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Potolea, D. (2012). *Științele educației*. București: Editura Polirom.
- Vlăsceanu, L. (coord.) (2010). *Educația în societatea contemporană*. București: Editura Polirom.

CONCEPTE DE INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ

Ștefan Florin IANCU
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

Modul de abordare și organizare a procesului instructiv-educativ poate fi diferit. Necesitățile elevilor la etapa actuală diferă mult față de cele de acum câteva decenii. Dacă până acum conținuturile curriculare erau organizate preponderent monodisciplinar (relativ independent unele față de altele),

acum noile paradigme educaționale sunt axate pe „centrarea pe elev” și pe necesitatea de integrare a acestuia în societate. Astfel, modul de predare trebuie să se realizeze în așa fel, încât să nu promoveze doar „furnizarea” de noi cunoștințe, ci să ajute elevul să implementeze cunoștințele obținute în soluționarea unor probleme cotidiene.

Educația modernă promovează ideea formării unor personalități pregătite pentru viață, care se pot adapta și aplica cunoștințele obținute la diverse discipline, pentru rezolvarea unor situații concrete. Pentru realizarea acestor aspecte este necesară abilitatea pedagogilor de a vedea dincolo de discipline, a „șterge hotarele dintre acestea” și de a se detașa de predarea monodisciplinară, analizând subiectele, problemele abordate din mai multe perspective, pentru a crea o viziune de ansamblu asupra acestora.

Acest tip de abordare integrată este tot mai actual la nivel global, fiind implementat în sistemul de învățământ al multor state dezvoltate.

Monodisciplinaritatea este centrată pe obiectele de studiu independente, pe specificitatea acestora. Prin integrare monodisciplinară/intradisciplinară se înțelege „acțiunea de a aborda un proiect sau de a rezolva o problemă prin limitarea la datele unei singure probleme” (A. Legendre, 1993). Această modalitate de abordare a conținuturilor oferă agenților educaționali parcurgerea rapidă a unui volum de cunoștințe, însă dintr-o singură direcție. Acest tip de abordare are numeroase aspecte negative, incompletitudini. Printre ele se numără: rolul secundar pe care îl are cel ce învață, lipsa motivației, monotonia, incapacitatea de a asigura transferul cunoștințelor. Prin aplicarea acestei abordări se pot asigura elemente de integrare doar în interiorul disciplinei, prin utilizarea conceptelor, definițiilor specifice aceleiași discipline pentru înțelegerea unor fenomene, procese. Acest aspect poate fi remediat prin organizarea interdisciplinară a învățământului, care oferă elevilor prilejul de a se familiariza cu principii generale, dar în același timp, creează contexte variate.

Conceptele de multidisciplinaritate și pluridisciplinaritate sunt sinonime. Atât din punct de vedere lingvistic, cât și conceptual, ele acoperă una și aceeași realitate. Facem această precizare, deoarece în literatura de specialitate de la noi regăsim o tratare diferențiată a celor două concepte. Diferența care ar fi între aceste concepte ține de tipul de discipline integrate. Pluridisciplinaritatea vizează corelarea unor discipline din arii curriculare înrudite, iar multidisciplinaritatea vizează cooperarea unor discipline fără legături vădite între ele. De facto, în cazul multidisciplinarității, o temă/subiect/problemă este supusă explorării din perspectiva mai multor discipline, fiecare dintre acestea păstrându-și structura și statutul în raport cu celelalte. În asemenea caz, observăm corelarea demersurilor mai multor discipline în vederea soluționării unei probleme din variate aspecte.

Interdisciplinaritatea implică corelarea între disciplinele, intersectarea unor domenii curriculare. Aceasta presupune explorarea multidimensională a oricărui fenomen, pentru ca rezultatul să poată fi aplicabil în situații reale. Acest tip de abordare este centrat pe formarea la subiecții învățării a unor competențe durabile în timp. H. H. Jacobs definește interdisciplinaritatea ca pe „o viziune asupra cunoașterii și o abordare a curriculumului care aplică în mod conștient metodologia și limbajul din mai multe discipline pentru a examina o temă centrală, o problemă sau o experiență”. La rândul său, Good înțelege prin curriculum interdisciplinar „o organizare curriculară ce traversează liniile obiectelor de studiu pentru a se focaliza asupra unor probleme comprehensive ale vieții sau asupra unor arii mai largi de studiu care aduc împreună diferite segmente ale curriculumului în asociații semnificative”.

În acest tip de abordare se iriază limitele stricte ale disciplinelor, selectându-se teme comune pentru obiecte de studiu diferite, prin intermediul cărora pot fi atinse obiectivele de învățare de un ordin mai înalt. Printre acestea ar fi: capacitatea de a lua decizii, rezolva probleme etc. Interdisciplinaritatea presupune corelația dintre două sau mai multe discipline de studiu la nivel de conținuturi curriculare și competențe. Caracteristica interdisciplinarității constă în faptul că, conceptele și metodologia mai multor discipline sunt utilizate în paralel pentru a examina o temă, o problemă, pentru a dezvolta competențe integrate/ transversale/ cheie/ cross-curriculare.

B. Nicolescu se referă la trei grade de interdisciplinaritate în raport cu transferul metodelor între discipline:

- un grad aplicativ (integrare aplicativă): în urma transferului de metode, rezultă aplicații practice concrete;

- ✚ un grad epistemologic (integrare epistemologică): în urma asimilării de metode din alte domenii, în cadrul disciplinei respective se inițiază analize profitabile în privința propriei epistemologii;
- ✚ un grad generator de noi discipline (integrare hibridă): transferul de metode între două sau mai multe discipline conduce la apariția unui domeniu autonom.

Pentru a clarifica suplimentar interdisciplinaritatea pedagogică, cea care ne interesează în mod deosebit, putem remarca faptul că abordarea interdisciplinară în educație poate avea două niveluri, în funcție de locul unde se produc procesele de integrare:

- ✚ interdisciplinaritatea structurală: procesele de integrare au loc la nivelul structurării și organizării programelor de studiu, la nivelul concepției pedagogice a celor implicați în dezvoltarea curriculumului;
- ✚ interdisciplinaritatea funcțională sau operațională: procesele de integrare au loc la nivelul aplicării curriculumului, al proiectării și derulării activităților de învățare și al articulării strategiilor didactice.

Transdisciplinaritatea se referă la nivelul major de integrare curriculară, deseori ajungând la fuziune, aceasta fiind faza cea mai complexă și mai radicală a integrării.

Abordarea de tip transdisciplinar tinde spre ștergerea hotarelor dintre discipline. Fuziunea cunoștințelor specifice diferitor discipline conduce la noi orizonturi ale cunoașterii, analizarea problemelor din diverse perspective, la dezvoltarea unor proiecte integrate sau chiar la conceperea unor programe de cercetare specifice acestui tip de abordare [apud 2, 5]. Transdisciplinaritatea implică aplicarea conceptelor, teoriilor, informațiilor specifice mai multor discipline. Prin gradul său de complexitate, abordarea transdisciplinară le înglobează pe cele anterioare, propunând un demers bazat pe dinamica și interacțiunea a patru niveluri de intervenție educativă: disciplinar, pluridisciplinar, interdisciplinar și transdisciplinar. Conform lui B. Nicolescu, „disciplinaritatea, pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea sunt cele patru săgeți ale unuia și aceluiași arc: al cunoașterii”.

B. Nicolescu, considerat „părintele transdisciplinarității” în spațiul românesc, a revoluționat și a extins acest tip de abordare, punând bazele metodologiei transdisciplinare. În opinia sa, „transdisciplinaritatea privește - așa cum indică prefixul „trans” – ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină. Finalitatea ei este înțelegerea lumii prezente, unul dintre imperativele ei fiind unitatea cunoașterii”.

Transdisciplinaritatea nu constituie o nouă disciplină și nici nu neagă alte discipline. Ea reprezintă veriga care face legătura între discipline. Aceasta face legătura dintre cunoașterea internă și externă a lumii, implică valorile umane în drumul spre cunoaștere și necesită un nou tip de inteligență ce apare din echilibrul celor trei niveluri: cognitiv, fizic și afectiv. [2, 6] Transdisciplinaritatea nu înseamnă atât reunirea unor grupuri de specialiști din diverse domenii pentru a lucra asupra unei anumite probleme, cât integrarea competențelor într-un cadru flexibil de acțiune, stabilit ca urmare a consensului asupra unor practici cognitive și sociale. Aceste practici nu devin reguli, ci depind de contextul în care vor fi valorificate. Cert însă este că soluția unei probleme va trece dincolo de cadrele formale ale oricărei discipline și va fi eminent transdisciplinară.

Astăzi, abordarea holistică a cunoașterii este obligatorie. Transdisciplinaritatea asigură acest proces prin:

- ✚ formarea la elevi a competențelor transferabile;
- ✚ dezvoltarea competențelor de comunicare, intercunoaștere, autocunoaștere, asumarea rolurilor în echipă, formarea comportamentului prosocial;
- ✚ evaluarea formativă.

Transdisciplinaritatea permite: - crearea de modele mentale bazate pe transfer și integralizare, care determină succesul în viața personală și socială a educabilului; - dezvoltarea competenței de a învăța să înveți; - lectura personalizată a conținuturilor curriculare și elaborarea hârtiilor conceptuale (cognitive).

Bibliografie:

1. CIOLAN, L. Învățarea integrată: fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Iași: Polirom, 2008. ISBN 978-973-46-1034-1.

2. CHIRIAC, M. Integrarea – o nouă abordare a curriculumului preșcolar. Brăila-Galați: Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2011. ISBN 9786065773196

Surse Web:

Ludmila Mogan-Vozian, Cristina Pascalova, *Abordări pluri-, inter- și transdisciplinare din perspectiva educației moderne* https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/161-166_28.pdf

DIMENSIUNI ALE INTEGRĂRII DISCIPLINARE ÎN STUDIUL CULTURII NAȚIONALE

Prof. Iaurum Cristina
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu
Roșiori de Vede, Teleorman

În contextul actual al educației, caracterizat prin dinamism, diversitate și nevoia de formare complexă a elevilor, abordările interdisciplinare, pluridisciplinare și transdisciplinare devin esențiale pentru înțelegerea holistică a culturii naționale. Cultura, în sens larg, reprezintă un ansamblu de valori, tradiții, simboluri și forme de expresie, care nu pot fi analizate și internalizate decât printr-un demers educațional ce transcende limitele stricte ale disciplinelor școlare. Astfel, educația culturală se constituie într-un domeniu privilegiat pentru explorarea acestor concepte, deoarece presupune integrarea unor perspective multiple – istorice, lingvistice, artistice, civice și socio-emoționale.

Interdisciplinaritatea implică integrarea conceptelor, metodelor și instrumentelor din mai multe domenii pentru crearea unei perspective unitare. În studiul culturii naționale, aceasta permite elevilor să analizeze fenomene culturale din mai multe unghiuri: literar, istoric, artistic, sociologic. Ea facilitează:

- realizarea de conexiuni semnificative între discipline;
- dezvoltarea gândirii critice și reflexive;
- înțelegerea profundă a patrimoniului cultural.

Studierea culturii naționale prin instrumente interdisciplinare are un impact major asupra formării competențelor culturale și civice. Interdisciplinaritatea devine un catalizator pentru:

Prin îmbinarea perspectivelor literare, istorice, artistice și sociologice, elevul poate înțelege cultura națională ca pe un organism complex, în continuă evoluție. Astfel, identitatea culturală nu este doar o acumulare de cunoștințe, ci un proces reflexiv, critic și participativ. Analiza interdisciplinară a patrimoniului național îi obligă pe elevi să coreleze date, să compare surse, să înțeleagă cauze și efecte culturale, stimulându-le capacitatea de argumentare și judecată. Interdisciplinaritatea conectează tradiția cu modernitatea, facilitând interpretări actualizate ale valorilor culturale și încurajând creativitatea.

Aplicarea acestor concepte în educația culturală implică:

- metode active de învățare: proiecte, portofolii, ateliere creative, investigații culturale;
- evaluare autentică: prezentări, cercetări aplicate, expoziții tematice;
- integrarea resurselor comunitare: muzee, biblioteci, instituții culturale, meșteșugari;
- abordări interdisciplinare planificate în proiectele curriculare.

Profesorul devine astfel facilitator al învățării integrate, mediator între discipline și promotor al dialogului cultural.

Pluridisciplinaritatea reprezintă alăturarea mai multor discipline în studierea unui obiect, fără ca acestea să interacționeze conceptual în mod profund. Ea este considerată un prim nivel de integrare, în care fiecare disciplină își păstrează autonomia, dar contribuie la analiza unui fenomen din unghiuri diferite.

Aplicată educației culturale, pluridisciplinaritatea presupune ca elevul să studieze valori culturale în cadrul mai multor discipline, de exemplu:

- în literatură, mituri și legende;
- în istorie, evenimente culturale fondatoare;
- în arte vizuale, simbolistica tradițională;
- în muzică, cântece și ritualuri tradiționale.

Această abordare permite elevului să acumuleze informații variate, deși rămâne responsabilitatea profesorului să faciliteze conexiunile între acestea.

Transdisciplinaritatea depășește granițele disciplinelor și propune o abordare centrată pe probleme reale, pe experiențe și context. În această perspectivă, cultura națională este văzută ca un sistem viu, aflat în conexiune continuă cu dimensiunile sociale, economice, ecologice și tehnologice ale existenței.

Ea promovează: înțelegerea globală a fenomenelor culturale, dincolo de disciplinele formale, educația bazată pe proiecte, care implică investigarea directă a comunității, dezvoltarea identității culturale prin experiență, nu doar prin acumulare teoretică. Este, o formă superioară de abordare, care invită elevul să participe activ la reconstrucția sensurilor culturale.

Interdisciplinaritatea, pluridisciplinaritatea și transdisciplinaritatea constituie fundamente pentru studierea culturii naționale în școală. Fiecare dintre aceste concepte oferă perspective complementare care, aplicate adecvat, contribuie la formarea holistică a elevilor, la consolidarea identității lor culturale și la înțelegerea profundă a patrimoniului național.

Educația culturală capătă valoare și relevanță atunci când elevul este plasat în centrul învățării, iar integrarea disciplinelor devine un instrument pentru descoperirea sensurilor culturale într-un mod critic, creativ și personalizat.

Pentru a puncta cele enunțate mai sus, se poate implementa un proiect interdisciplinar: „Simboluri ale culturii naționale”

Obiectiv general:

Dezvoltarea competențelor culturale ale elevilor printr-un demers interdisciplinar care îmbină literatura, istoria, artele vizuale și educația civică.

Activități:

Literatură:

Elevii analizează motive tradiționale (dorul, natura, familia) în texte populare românești.

Istorie:

Se studiază simbolurile identitare (drapelul, imnul, sigiliile istorice), cu accent pe evoluția lor.

Arte vizuale:

Elevii realizează creații artistice inspirate de portul tradițional, motive geometrice sau cromatică specifică zonelor folclorice.

Educație civică:

Discuții privind rolul culturii în menținerea identității naționale și promovarea respectului față de patrimoniu.

Proiectul se finalizează cu:

- realizarea unei expoziții tematice deschise comunității;
- interviuri cu persoane din comunitate (meșteșugari, artiști locali);
- reflecții personale ale elevilor privind patrimoniul cultural local.

Astfel, elevii experimentează cultura în mod direct și activ, depășind limitele cadrului formal.

Bibliografie

- 1.Nicolescu, Basarab, Transdisciplinaritatea. Manifest, Editura Polirom, Iași, 1999, p. 45–78.
- 2.Ciolan, Lucian, Învățarea integrată, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 112–136.
- 3.Japiot, Marie, Pedagogie interdisciplinară, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004, p. 56–89.
- 4.Cucoș, Constantin, Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2009, p.23–67.
- 5.Clarke, A., Interdisciplinary Teaching, Routledge, Londra, 2017, p. 101–145.

INTEGRAREA VALORILOR CULTURALE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Înv. Primar, Lavinia Andreea Ilina
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, Alexandria

Ca factor principal de formare a resurselor umane necesare tuturor sectoarelor vieții sociale, educația se constituie și ca unul dintre factorii de dezvoltare a societății. Nevoia unor reconsiderări în modul de realizare a educației este provocată de schimbarea societății. Identificarea schimbărilor produse în viața socială care au impact asupra educației devine astfel necesară, ea fiind de natură să sugereze zonele și chiar reconsiderările care se impun. Având în vedere că în perioada actuală societatea românească presupune schimbări în toate planurile vieții sociale, este firec ca și în sistemul de educație să se producă reconsiderările pe care le cere consolidarea unei societăți democratice.

Dinamica valorilor culturale ar trebui până la urmă să fie vizualizată la adevărata dimensiune socială și în cotextul globalizării ținând cont de perspectivele deschise de formele multiculturalității și de conexiunile realizate în interiorul Uniunii Europene prin intermediul diverselor programe finanțate cu fonduri nerambursabile. Chiar legea fundamentală a statului român, Constituția, prevede: statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României pe plan internațional. Iată deci că avem toate premisele pentru a considera oportună o altfel de dinamică a valorilor culturale și o re poziționare – în funcție de criteriile de competență a tot ceea ce înseamnă reprezentare culturală atât la nivel național cât și la nivel internațional.

Procesul de adaptare a educației la schimbările intervenite în societate nu înseamnă o simplă acomodare la context, ci impune, de regulă, o reevaluare a structurilor, funcțiilor și dimensiunilor acțiunii educative, astfel încât să îi permită individului să se pregătească pentru ziua de mâine. Eficiența educației este determinată de adaptabilitatea și autoreglarea ei la problematica societății și la spațiul social în care se derulează. Tot ca o formă de adaptabilitate și evoluție au apărut și noile educații.

Trăim într- o lume ambiguă în care totul este relativ, în care societatea promovează, mai degrabă, non- valorile, unde mentalul colectiv este îmbolnăvit de mass- media iar cadrele didactice devin nuliți în ochii celor pe care îi educă. Și toate acestea în ciuda eforturilor și muncii noastre

considerabile, a luptei cu morile de vânt, uneori, și a perseverenței în a schimba oamenii, educația lor și lumea de maine.

Educația, ca termen definit pedagogic, este procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Idealul educațional în sistemul de învățământ românesc este acela de a crea și forma o personalitate multilateral dezvoltată care să se adapteze cerințelor societății la un moment dat. Așadar tot procesul de învățământ trebuie astfel organizat și dezvoltat astfel încât să conducă la crearea acestui tip de personalitate. Într-o lume care se află în permanentă evoluție, în permanentă schimbare, capacitatea de adaptabilitate trebuie să se regăsească mai întâi la noi, la cadrele didactice, la părinți, la formatori. Înainte de a-i educa și pregăti pe copii pentru schimbare trebuie ca noi să ne autoeducăm în spiritul inovării, al schimbării și introducerii metodelor și comportamentelor educative moderne pe care să le implementăm în mentalul colectiv și nu numai. Faptul că trăim într-o societate imprevizibilă ne obligă, putem spune, la o perfecționare permanentă, atât pe noi, ca persoane, cât și pe noi, ca subiecți ai procesului de învățământ

Lipsa punctelor de reper, anihilarea valorilor autentice prin suprapunerea subculturii, neîmplicarea elitelor sau mai bine spus implicarea nesemnificativă duce la o deteriorare continuă a noțiunii de cultură în ansamblu ei și la marginalizarea oricărui tip de eveniment de sorginte culturală. Nimeni nu spune că ar trebui ca fiecare cetățean să fie un adevărat actant cultural însă inducerea lipsei de respect față de actul cultural provoacă o atitudine de respingere a formelor conexe de reprezentare ceea ce duce în timp la radicalizarea conceptului de model cultural prin impunerea unor forme valorice de cea mai joasă ținută și prin creionarea unor false valori reprezentate de oportuniști și veleitari. Este absurd să crezi astăzi că România nu are valori culturale sau ca societatea românească n-a avut de-a lungul timpului repere sau referințe culturale de cea mai înaltă ținută, cu vizibilitate atât națională cât și internațională.

De aici rezultă necesitatea de reabilitare a valorilor culturale naționale și repunerea lor într-un circuit firesc la nivel referențial. Fără această reabilitare avem toate șansele de-a aduce prejudicii maxime culturii în general dar și societății românești în ansamblul ei. Pentru că în ciuda aparențelor, țara noastră încă mai are din punct de vedere comportamental o atitudine de societate colectivistă prin poziționarea în fața valorilor și prin angoasa față de nevoia de auto-afirmare. Într-un studiu purtând amprenta inconfundabilă a distinsului Hofstede se afirmă că în țările collectiviste, indivizii se supun regulilor grupului social de care aparțin și că societatea este fragmentată în astfel de grupuri, unite prin interese comune. Grupurile au scopul promovării intereselor membrilor în detrimentul celorlalte grupuri. Mentalitatea colectivistă consideră că resursele sunt limitate și că aceste puține resurse moștenite trebuie distribuite în așa fel încât să obțină cât mai multe, în detrimentul celorlalți, și exclude posibilitatea multiplicării resurselor de către fiecare individ.

Bibliografie:

- Văideanu, George. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București. Editura Politică
- Durkheim, Emile. (1980). Educație și sociologie. București. EDP
- Roșca, D.D., (1970), Temeiuri filosofice ale ideii naționale, în Studii și eseuri filosofice, București: Editura Științifică.

METODE INOVATIVE ÎN PREDAREA MATEMATICII ȘI ROLUL PROFESORULUI ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE

Prof. Iordache Ana Maria Carmen,
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu”, Roșiori de Vede

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, profesorul devine un factor decisiv în cultivarea identității culturale a elevilor. Educația nu mai poate fi privită exclusiv ca un transfer de cunoștințe, ci ca un proces holistic de formare a competențelor, atitudinilor și valorilor ce definesc un cetățean activ, reflexiv și ancorat în patrimoniul cultural național.

Prin caracterul său holistic, interdisciplinaritatea devine un instrument prin care cultura națională poate fi abordată din perspective diverse: istorică, artistică, științifică, tehnologică sau chiar matematică. Chiar și disciplinele exacte, precum matematica, pot deveni instrumente de explorare a tradițiilor, istoriei și creativității românești.

Fundamente teoretice privind rolul profesorului în educația culturală

Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un **transformator al procesului educațional**, un facilitator al învățării active și un model de comportament cultural. El contribuie la formarea identității culturale a elevilor prin:

- selecția unor contexte relevante cultural,
- valorizarea patrimoniului material și imaterial,
- integrarea tradițiilor în activitățile de învățare,
- utilizarea metodelor moderne și a tehnologiei.

Rolul profesorului ca agent al schimbării este susținut de pedagogia constructivistă, care pune accent pe participarea activă a elevului în construcția propriilor cunoștințe. Profesorul este mediator între elev și universul cultural, traduce valori, simboluri și repere într-un limbaj accesibil și adaptat nivelului cognitiv al elevilor. În viziunea pedagogiei contemporane, cadrul didactic este:

- facilitator al sensurilor,
- model axiologic,
- creator de contexte de învățare,
- agent al schimbării în comunitate.

Educația culturală nu aparține exclusiv disciplinelor umaniste; ea este o dimensiune transversală ce poate fi integrată în toate ariile curriculare. Într-o lume globalizată, promovarea culturii naționale devine o misiune esențială pentru menținerea identității și coeziunii sociale. Prin integrarea conținuturilor culturale în activități didactice diverse, elevii își dezvoltă:

- respectul față de valorile naționale,
- interesul pentru tradiții,
- capacitatea de a analiza critic și de a valorifica patrimoniul cultural.

Interdisciplinaritatea nu presupune doar îmbinarea mecanică a unor conținuturi, ci construirea de conexiuni autentice între domenii, generând:

- dezvoltarea gândirii critice și creative,
- transferul de competențe,
- contextualizarea învățării,
- accesul la cultura națională prin perspective variate (matematică, arte, științe, tehnologie etc.).

Schimbarea în educație presupune capacitatea profesorului de a adapta metodele tradiționale la nevoile elevului modern. Prin utilizarea tehnologiei, a metodelor interactive și a instrumentelor interdisciplinare, profesorul reușește să transforme cultura națională într-o experiență vie și relevantă.

Promovarea culturii naționale începe prin asumarea de către profesor a propriei identități culturale. Stilul personal, modul de comunicare, exemplele oferite, raportarea la tradiții — toate contribuie la formarea respectului elevilor pentru patrimoniul românesc.

În proiectele educaționale, profesorul încurajează cooperarea, cercetarea și creativitatea. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea unei perspective active asupra culturii naționale, care nu mai este percepută ca un „manual static”, ci ca o resursă pe care elevii o pot reinventa.

Metode inovative de promovare a culturii naționale în cadrul disciplinelor non-umaniste (exemplu: matematica)

Deși matematica este percepută drept o disciplină abstractă, ea oferă multiple oportunități de integrare a culturii naționale.

Integrarea culturii naționale în predarea matematicii poate porni de la analiza elementelor geometrice prezente în patrimoniul tradițional românesc. Simetriile, patternurile și structurile geometrice din ii, scoarțe, ceramică sau motive populare devin resurse vizuale valoroase pentru explorarea conceptelor de simetrie axială, radială, transformări geometrice, proporții și raporturi. De asemenea, arhitectura bisericilor vechi, a caselor tradiționale sau a construcțiilor rurale oferă numeroase exemple de raporturi matematice armonioase, utilizate instinctiv de meșterii populari pentru a crea spații echilibrate și estetice.

Aceste resurse culturale pot fi valorificate prin activități interdisciplinare variate, care combină matematica, arta, istoria și educația tehnologică.

Exemple de activități:

1. Organizarea de ateliere matematice inspirate din folclor, în care elevii creează modele geometrice pornind de la motive tradiționale românești;

2. Derularea unor proiecte tematice precum „Geometria satului românesc”, „Matematica în arta populară” sau „Simetrie și identitate culturală”, proiecte ce le permit elevilor să descopere conexiuni între formele geometrice și simbolurile culturale;

3. Crearea de expoziții interdisciplinare în care elevii își prezintă propriile interpretări matematice ale modelelor tradiționale.

Integrarea instrumentelor digitale amplifică posibilitățile de abordare interdisciplinară. Cu ajutorul aplicațiilor educaționale, elevii pot:

- digitaliza și analiza matematic motive tradiționale românești;
- realiza animații sau modele dinamice inspirate din simboluri culturale;
- crea portofolii digitale culturale în care combină rezultatele matematice cu informații estetice sau istorice.

Astfel, tehnologia devine un mediu prin care tradiția este reinterpretată și valorificată într-un mod modern și atractiv.

Orele de matematică pot integra în mod firesc scurte secvențe de educație civică și istorică, prin:

1. Prezentarea savanților români care au contribuit la dezvoltarea matematicii și științei; formularea unor probleme matematice legate de evenimente, date istorice sau elemente geografice ale României;

2. Aplicarea conceptelor matematice în analiza demografiei, evoluției economice sau transformărilor sociale din spațiul românesc.

Aceste demersuri facilitează dezvoltarea unei perspective culturale integrate, ajutând elevii să înțeleagă matematica în contextul realităților istorice și identitare ale țării.

Studiu de caz: bune practici în contextul liceal tehnologic

Promovarea culturii naționale în mediul educațional tehnologic necesită strategii adaptate nevoilor elevilor, intereselor lor practice și profilului vocațional al școlii. În cadrul activităților desfășurate la **Liceul Tehnologic Virgil Madgearu**, integrarea culturii naționale în predarea matematicii s-a realizat prin demersuri interdisciplinare și prin abordări didactice inovative, menite să ofere elevilor oportunități autentice de a descoperi relevanța patrimoniului românesc în viața lor cotidiană și profesională.

Una dintre cele mai eficiente modalități de apropiere a elevilor de cultura națională o reprezintă organizarea proiectelor dedicate tradițiilor locale:

- realizarea unor afișe și prezentări despre obiceiuri românești, în care elevii aplică noțiuni de proporționalitate, grafică sau simetrie;
- proiecte precum „*Tradiții de iarnă în Teleorman prin ochiul matematicii*”, unde elevii analizează forma geometrică a ornamentelor, a colindelor vizuale sau a elementelor decorative specifice;
- activități de documentare despre arhitectura caselor vechi din Roșiori de Vede, în cadrul cărora elevii identifică forme, modele și regularități matematice.

Aceste proiecte stimulează creativitatea elevilor și le permite să descopere legătura dintre matematică și expresiile culturale locale.

Concursurile interne devin un context motivant pentru valorificarea culturii naționale. Profesorii de matematică pot organiza competiții precum:

- „**Modele geometrice românești**” – elevii reproduc sau creează motive tradiționale folosind concepte geometrice;
- „**România în cifre**” – exerciții și probleme inspirate din date istorice, geografice sau demografice ale țării;
- „**Simetria în folclor**” – realizarea unor compoziții artistico-matematice bazate pe simetrie axială și radială.

Participarea elevilor la astfel de activități dezvoltă spiritul de competiție pozitivă, dar și sentimentul de apartenență la cultura națională.

Promovarea culturii naționale în mediul școlar devine mai eficientă atunci când cadrele didactice colaborează. În liceu se pot organiza:

- **expoziții tematice** în care elevii prezintă modele matematice inspirate din motive folclorice, însoțite de explicații istorice și literare;
- **ore integrate** (matematică–istorie, matematică–arte vizuale), în care se analizează construcții tradiționale, simboluri românești sau opere literare care conțin referințe la spațiul cultural local;
- **proiecte interdisciplinare** precum „*Geometria în arhitectura bisericilor teleormănene*”, realizate împreună cu profesorul de istorie sau religie.

Aceste colaborări favorizează înțelegerea profundă a culturii românești, văzută ca un sistem complex în care se reunesc elemente artistice, științifice și spirituale.

În cadrul orelor remediale sau opționale centrate pe aplicabilitatea matematicii în patrimoniul local, elevii pot fi implicați în activități precum:

- analiza planurilor urbanistice ale zonei, în raport cu evoluția istorică a orașului Roșiori de Vede;
- studiul proporțiilor în arhitectura tradițională locală;
- exerciții aplicative bazate pe meșteșugurile tradiționale (țesut, ceramică, tâmplărie), în care se evidențiază structurile matematice utilizate de meșteri populari;
- realizarea unor mini-proiecte despre personalități teleormănene care au contribuit la dezvoltarea științei sau culturii românești.

În acest mod, matematica devine un instrument prin care elevii înțeleg și valorifică patrimoniul cultural al comunității lor.

Profesorul, indiferent de disciplina predată, este un agent fundamental al schimbării și un promotor al culturii naționale. Prin metode inovative, interdisciplinare și centrate pe elev, acesta poate transforma valorile culturale în resurse vii, relevante și accesibile tinerilor. În contextul actual, integrarea culturii naționale în orele de matematică reprezintă nu doar o provocare, ci o oportunitate de consolidare a identității și coeziunii culturale în școală și comunitate.

Bibliografie:

- Bocoș, M. – Teoria și metodologia instruirii, Editura Paralela 45, Pitești, 2017, p. 45–52.
- Cerghit, I. – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 67–82.
- Cucos, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 112–135.
- Jolivet, A. – Interdisciplinaritatea în educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012, p. 23–40.
- Neacșu, I. – Învățarea și cunoașterea, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, p. 90–105.
- Nicola, I. – Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2004, p. 150–167.

ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CONTEXTUL PROMOVĂRII CULTURII NAȚIONALE

Luca Sergiu,
Școala Gimnazială nr. 1, Bragadiru, județul Ilfov

Într-o eră a globalizării accelerate, profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un „arhitect cultural” care trebuie să găsească echilibrul între conservarea tradiției și dinamismul inovației.

Iată o structură detaliată, organizată pentru a acoperi conținutul a două pagini de eseu academic sau reflexie profesională.

Rolul profesorului ca agent al schimbării în promovarea culturii naționale prin metode inovative

1. Profesorul: De la Magister la Facilitator Cultural

În mod tradițional, promovarea culturii naționale era adesea limitată la memorarea unor date istorice sau a unor texte literare canonice. Astăzi, profesorul acționează ca un **agent al schimbării**, transformând percepția elevului asupra identității proprii. Acesta nu doar „predă” România, ci o face relevantă pentru o generație conectată digital.

Schimbarea de paradigmă constă în:

- **Contextualizare:** Legarea valorilor de patrimoniu de realitățile secolului XXI.
- **Personalizare:** Încurajarea elevului de a găsi puncte de intersecție între viața sa și moștenirea culturală.
- **Gândire critică:** Analizarea culturii nu ca pe un exponat de muzeu, ci ca pe un organism viu, în continuă evoluție.

2. Inovația pedagogică: Puntea către noua generație

Pentru a menține vie cultura națională, metodele de predare trebuie să fie la fel de atractive ca mediul informațional în care trăiesc elevii. Inovația nu înseamnă abandonarea clasicilor, ci **reambalarea mesajului**.

Metode inovative și instrumente practice:

- **Digital Storytelling:** Elevii pot crea scurte clipuri video sau podcast-uri despre figuri istorice sau tradiții locale, folosind instrumente de editare moderne.
- **Gamificarea (Gamification):** Utilizarea platformelor precum Kahoot sau Quizziz pentru concursuri de cultură generală sau crearea unor „Escape Rooms” educaționale cu tematică istorică/literară.

- **Realitatea Virtuală (VR) și Augmentată (AR):** Tururi virtuale în muzee naționale sau situri arheologice care sunt inaccesibile fizic, oferind o experiență imersivă.
- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** De exemplu, un proiect intitulat „Antreprenor în tradiții”, unde elevii trebuie să gândească un plan de afaceri pentru revitalizarea unui meșteșug popular pe cale de dispariție.

3. Promovarea valorilor naționale în context intercultural

Un agent al schimbării înțelege că promovarea culturii naționale nu înseamnă izolare, ci participare demnă la dialogul universal. Profesorul inovator predă cultura națională prin **metoda comparativă**:

- Cum se oglindește dorul românesc în alte culturi?
- Ce elemente de arhitectură tradițională regăsim în designul modern sustenabil?

Prin acest abordare, elevul nu dezvoltă un patriotism de fațadă, ci o **mândrie asumată**, bazată pe înțelegerea valorii propriului popor în raport cu lumea.

4. Provocări și Competențe necesare

Pentru a fi un agent al schimbării eficient, profesorul trebuie să posede el însuși un set de competențe moderne:

1. **Competențe digitale:** Abilitatea de a naviga și utiliza tehnologia pentru a crea conținut educativ.
2. **Creativitate:** Capacitatea de a transforma un subiect aparent „arid” într-o lecție interactivă.
3. **Empatie culturală:** Sensibilitatea de a integra diversitatea și de a vorbi pe limba tinerilor.

„Educația nu este umplerea unei vase, ci aprinderea unui foc.” – Această maximă devine esențială aici: profesorul nu depozitează informații despre trecut, ci aprinde curiozitatea pentru viitorul identității naționale.

Concluzii: Impactul pe termen lung

Rolul profesorului este crucial deoarece el modelează **conștiința națională** a viitorilor cetățeni. Prin metode inovative, cultura nu mai este percepută ca o obligație școlară, ci ca un set de repere identitare care oferă stabilitate într-o lume în schimbare.

Agentul schimbării reușește o performanță rară: transformă arhaicul în actual și transformă elevul din spectator în participant activ la actul de cultură.

Bibliografie:

- **Cucoș, Constantin**, Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări, Editura Polirom, Iași, 2017, p. 84-92.
- (Lucrarea analizează modul în care profesorul trebuie să adapteze conținuturile culturale la noile paradigme educaționale.)
- **Ionescu, Miron**, Instrucție și educație, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2011, p. 145.
- (O resursă clasică pentru înțelegerea metodelor didactice inovative și a rolului activ al cadrului didactic.)
- **Pânișoară, Ion-Ovidiu**, Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică, Editura Polirom, Iași, 2015, p. 210-218.
- (Autorul discută despre profesor ca lider și agent care produce schimbare în mentalitatea elevilor.)
- **Păun, Emil**, Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică, Editura Polirom, Iași, 2017, p. 55.
- (Abordează dimensiunea etică și culturală a profesiei didactice în contextul modernității.)
- **Stan, Emil**, Managementul clasei, Editura Institutul European, Iași, 2009, p. 112.

- (Oferă perspective asupra modului în care mediul de învățare poate fi transformat pentru a promova valori naționale prin interacțiune.)
- **Ungureanu, Dorel**, Educația și învățământul la orizontul mileniului III, Editura Print 64, Timișoara, 2001, p. 67.

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ÎN FORMAREA IDENTITĂȚII CULTURALE LA NIVELUL EDUCAȚIEI TIMPURII

Profesor pentru educație timpurie: Marinescu Maria
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1 Buzău

Într-o societate aflată într-o permanentă schimbare, educația timpurie are menirea de a forma bazele identității culturale ale copilului. Înțelegerea și apropierea de valorile naționale se realizează cel mai eficient printr-o abordare integrată, în care conținuturile educaționale sunt prezentate într-un mod coerent și conectat. Interdisciplinaritatea devine una dintre cele mai importante direcții metodologice, deoarece răspunde modului natural în care copilul percepe lumea – ca pe un întreg, nu pe fragmente izolate.

Acest referat își propune să abordeze conceptele de interdisciplinaritate, pluridisciplinaritate și transdisciplinaritate în contextul educației culturale, precum și rolul profesorului ca agent al schimbării în promovarea culturii naționale prin metode inovative.

1. Concepte fundamentale în abordarea interdisciplinară

1.1. Pluridisciplinaritatea – o alăturare a perspectivelor educaționale

Pluridisciplinaritatea presupune prezentarea unei teme folosind mai multe domenii educaționale, fiecare păstrându-și individualitatea. De exemplu, tema „Ia românească” poate fi abordată în paralel în activitățile de limbaj (descrierea portului tradițional), la arte (realizarea modelului cusăturilor), la muzică (ascultarea unui cântec popular).

Această abordare oferă copilului varietate și acces la informație, dar nu creează încă o legătură profundă între domenii.

1.2. Interdisciplinaritatea – integrarea reală a cunoașterii

Interdisciplinaritatea reprezintă nivelul superior de integrare. Conținuturile sunt corelate, metodele se susțin reciproc, iar copilul învață prin conexiuni, nu prin acumulări separate.

În studiul culturii naționale, un proiect interdisciplinar poate însemna:

- lectura unei legende românești (DLC)
- realizarea unor ilustrații tradiționale (Arte)
- analiza simbolurilor din poveste (Științe)
- cântece și jocuri populare asociate (Educație pentru societate, Muzică)

Interdisciplinaritatea îl ajută pe copil să înțeleagă sensuri, nu doar informații.

1.3. Transdisciplinaritatea – cultura trăită ca experiență personală

Transdisciplinaritatea depășește frontierele disciplinelor și integrează experiențe reale de viață: tradiții, comportamente, relații sociale și valori.

Exemple în educația timpurie:

- participarea la obiceiuri locale (colindatul, șezătoarea, Mărțișorul)
- întâlniri cu artiști populari sau meșteri din comunitate;
- vizite la muzee și case memoriale;
- activități de familie în jurul tradițiilor;

Această abordare contribuie profund la formarea identității culturale a copilului.

2. Rolul profesorului ca agent al schimbării în educația culturală

2.1. Facilitator al experiențelor autentice

Profesorul oferă copilului contexte reale și atractive pentru a descoperi cultura națională. Prin joc, explorare, conversație euristică și proiecte integrate, copilul învață cu bucurie și în mod activ.

2.2. Inovator în utilizarea resurselor moderne

În prezent, promovarea culturii naționale poate fi consolidată prin:

- tururi virtuale ale muzeelor;
- povești animate inspirate din folclor;
- aplicații interactive cu instrumente tradiționale;
- prezentări multimedia despre tradiții și simboluri;

Tehnologia nu înlocuiește tradiția, dar o face accesibilă și captivantă.

2.3. Promotor al colaborării cu familia și comunitatea

Educația culturală este eficientă atunci când copilul vede continuitatea tradițiilor în viața comunității. Profesorul devine un mediator între grădiniță, familie și spațiul cultural local prin:

- ateliere cu părinții
- activități intergeneraționale
- participarea la evenimente tradiționale
- parteneriate cu instituții culturale

2.4. Model de respect față de valorile naționale

Atitudinea profesorului este fundamentală: modul în care vorbește despre tradiție, cum își asumă valorile naționale și cum le aduce în viața copiilor contribuie decisiv la formarea identității culturale.

Interdisciplinaritatea devine o direcție modernă și eficientă în formarea identității culturale la nivelul educației timpurii. Prin corelarea domeniilor, prin activități autentice și prin utilizarea metodelor moderne, copilul este introdus într-un univers cultural accesibil, atractiv și formativ. Profesorul pentru educație timpurie, ca agent al schimbării, are puterea de a transforma tradiția într-o experiență vie, relevantă și memorabilă.

PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Mătură Andreea Cristina,
Grădinița cu P.P. Poroschia

În contextul societății contemporane, marcată de globalizare, diversitate culturală și evoluții tehnologice rapide, formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor reprezintă o prioritate educațională esențială. Cultura nu se limitează doar la acumularea de informații despre tradiții, artă sau istorie, ci presupune dezvoltarea unor valori, atitudini și comportamente care favorizează respectul față de identitatea proprie și față de diversitatea celorlalți. Școala, alături de familie și comunitate, joacă un rol fundamental în acest proces, însă se confruntă atât cu numeroase provocări, cât și cu oportunități semnificative.

Prin intermediul disciplinelor școlare, al activităților extracurriculare și al proiectelor educaționale, elevii pot intra în contact cu patrimoniul cultural național și universal, învățând să aprecieze valorile autentice și să respingă stereotipurile sau prejudecățile.

Una dintre principalele provocări este influența excesivă a mediului digital și a mass-mediei, care promovează adesea modele culturale superficiale sau uniformizate. Elevii pot fi tentați să adopte valori străine fără a le analiza critic, ceea ce poate duce la pierderea interesului față de tradițiile și identitatea culturală proprie.

O altă dificultate este reducerea timpului acordat educației culturale în programa școlară, în favoarea disciplinelor considerate „practice” sau orientate spre performanță academică. În unele cazuri, lipsa resurselor educaționale, a materialelor didactice atractive sau a cadrelor didactice specializate limitează eficiența procesului de formare culturală.

În ciuda acestor provocări, există numeroase oportunități care pot fi valorificate. Tehnologia, deși uneori problematică, poate deveni un instrument educațional valoros dacă este utilizată responsabil. Platformele digitale, muzeele virtuale, documentarele și resursele multimedia pot facilita accesul elevilor la informații culturale diverse și atractive.

Activitățile extracurriculare, precum vizitele la muzee, participarea la festivaluri culturale, atelierele artistice sau proiectele de voluntariat, oferă contexte autentice de învățare și implicare.

Educația interculturală reprezintă, de asemenea, o oportunitate importantă. Prin dialog, colaborare și respect reciproc, elevii pot învăța să valorifice diversitatea ca pe o resursă, nu ca pe un obstacol. Profesorii au un rol esențial în promovarea unui climat educațional deschis, bazat pe toleranță și incluziune.

Școala are responsabilitatea de a crea un cadru educațional care să stimuleze interesul elevilor pentru cultură. Profesorii pot integra elemente culturale în lecții, pot încuraja dezbaterile și pot promova gândirea critică. Prin exemplul personal și prin metode interactive de predare, aceștia pot influența pozitiv atitudinile elevilor față de valorile culturale.

Colaborarea dintre școală, familie și comunitate este esențială pentru succesul acestui demers. Implicarea părinților și a instituțiilor culturale locale poate consolida impactul educației culturale asupra elevilor.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Editura Polirom.
2. Joița, E. (2008). *Educația și formarea competențelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. UNESCO (2013). *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*. Paris.
4. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică

EMINESCU DINCOLO DE GRANITE: TRADUCEREA OPEREI ÎN LIMBA FRANCEZĂ ȘI ROLUL SĂU ÎN FORMAREA CONȘTIINȚEI CULTURALE A ELEVILOR

Prof. Cristea Narcisa
Școala Gimnazială Mihai Eminescu Alexandria

Formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor reprezintă una dintre cele mai importante misiuni ale educației contemporane. Într-o societate aflată într-o continuă transformare, marcată de globalizare, migrație culturală și influența masivă a mediului digital, tinerii riscă să își piardă reperele identitare. Opera lui Mihai Eminescu, poet național al României, reprezintă un reper major al culturii românești, având o valoare estetică și filozofică universală. Traducerea operei sale în limbi de circulație internațională, precum limba franceză, oferă elevilor oportunitatea de a înțelege atât specificul cultural românesc, cât și dialogul intercultural. Prezentul articol își propune să analizeze provocările și oportunitățile în formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor, având ca studiu de caz traducerea operei lui Mihai Eminescu în limba franceză. În rândul elevilor, aceasta contribuie la: formarea identității personale și naționale; dezvoltarea gândirii critice; cultivarea respectului pentru diversitate culturală. Formarea conștiinței culturale în rândul elevilor se confruntă cu numeroase dificultăți, generate atât de factori sociali, cât și educaționali:

1. **Influența globalizării** – elevii sunt mai expuși culturii de masă internaționale, în detrimentul valorilor naționale.

2. **Limbajul arhaic al operelor clasice** – dificultatea de a înțelege textele literare vechi poate reduce interesul elevilor.
3. **Scăderea interesului pentru lectură** – preferința pentru mediul digital afectează contactul direct cu textul literar.

În ciuda provocărilor existente, sistemul educațional dispune de multiple oportunități pentru a stimula interesul elevilor față de cultură și literatură.

1. **Abordări interdisciplinare** – corelarea literaturii cu istoria, artele și limbile străine.
2. **Traducerea literară** – oferă o perspectivă comparativă asupra culturilor.
3. **Utilizarea tehnologiei** – audiobook-uri, platforme educaționale, proiecte multimedia.
4. **Valorizarea patrimoniului cultural** – promovarea autorilor canonici în contexte moderne.

Opera lui Mihai Eminescu reflectă teme universale precum iubirea, natura, condiția umană, timpul și infinitul. Studiarea și traducerea operei sale facilitează înțelegerea specificului cultural românesc, dialogul intercultural și integrarea literaturii române în circuitul valorilor europene.

Traducerea operei lui Eminescu în limba franceză – studiu de caz

Text original (Mihai Eminescu – „Somnoroase păsărele”): **Somnoroase păsărele Pe la cuiburi se adună, Se ascund în rămurile – Noapte bună!//** Traducere în limba franceză: **Les oiseaux, pleins de sommeil, Vers leurs nids se rassemblent, Se cachent dans les rameaux – Bonne nuit!**

Analiza traducerii: Traducerea urmărește păstrarea sensului poetic și a atmosferei de liniște și armonie. Principalele dificultăți întâmpinate sunt: redarea diminutivelor și a muzicalității versurilor, adaptarea ritmului și a rimei, menținerea imaginii poetice fără pierderi semantice. Traducerea în limba franceză permite elevilor să observe diferențele și asemănările dintre cele două limbi, dezvoltând atât competențe lingvistice, cât și culturale. Introducerea traducerii literare în studiul operei lui Mihai Eminescu are un impact educațional semnificativ asupra elevilor. Studiarea operei lui Eminescu prin traducere contribuie la: creșterea interesului pentru literatura română, dezvoltarea competenței interculturale, consolidarea conștiinței culturale, stimularea creativității și a sensibilității estetice.

Idealul unui Eminescu „francez” nu va fi atins, probabil, niciodată, datorită profunzimii cvasidureroase a cugetării și a celestei muzicalități pe care limba română le-a câștigat în/ prin opera sa (dimensiunea tragică a acestei limbi născându-se odată cu *Miorița* și *Meșterul Manole*). Zecile de versiuni apărute în ultimele cinci decenii au reeditat drumul sinuos, în plan valoric, al celor care le precedaseră. Dar nimic nu este de prisos atunci când, puși în situația să recuperăm ce se mai poate din zestrea moral-spirituală spulberată de furtunile Istoriei, trebuie să ne facem respectați în primul rând sub aspect cultural, într-o Europă care, cu peste un secol în urmă, ne accepta cu mai multă larghețe decât pare s-o facă astăzi.

Aplicarea la clasă a traducerii operei lui Mihai Eminescu în limba franceză reprezintă o strategie didactică modernă, eficientă și atractivă pentru elevi. Aceasta permite valorificarea literaturii naționale într-un context intercultural, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice, culturale și cognitive. Profesorul poate utiliza traducerea poeziilor eminesciene în cadrul orelor de limba și literatura română, limba franceză sau în activități interdisciplinare. Exemple de activități: lectura comparativă a textului original și a traducerii, identificarea elementelor comune și diferite dintre cele două variante, exerciții de reformulare sau retraducere a unor versuri. Pentru a crește interesul elevilor, profesorul poate apela la metode interactive, precum: lucrul pe grupe, dezbateri asupra dificultăților traducerii, realizarea de prezentări multimedia, utilizarea platformelor digitale pentru proiecte colaborative. Prin aceste metode, elevii devin participanți activi la procesul de învățare, iar literatura clasică capătă un caracter actual și relevant.

Traducerea operei lui Mihai Eminescu în limba franceză oferă elevilor oportunitatea de a-și consolida conștiința culturală prin raportarea la propriile valori într-un context european. Prin studiarea operei eminesciene, elevii își însușesc valori estetice și morale fundamentale. Traducerea nu diminuează valoarea operei originale, ci o pune în lumină, demonstrând universalitatea temelor abordate de Eminescu.

Concluzie :Formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor presupune valorificarea inteligentă a patrimoniului cultural național în dialog cu alte culturi. Traducerea operei lui Mihai Eminescu în limba franceză reprezintă o oportunitate educațională valoroasă, facilitând atât înțelegerea identității culturale românești, cât și integrarea acesteia într-un context european și universal.

Bibliografie

- 1.**Eminescu, Mihai, Poezii**, Editura Academiei Române, București,2012,pag.12.
- 2.**Eminescu, Mihai, Œuvres poétiques**, traduceri în lb. franceză, Editura L'Harmattan, Paris,2015 pag.26-62.

Proiect didactic

Clasa:a VIII-a

Durata: 45 min.

Date:14.01.2026

Profesor:Cristea Narcisa

Subiectul lecției : Traducerea poeziilor lui Mihai Eminescu în limba franceză

Tip de lecție: mixta

Obiectiv general :1.Consolidarea cunoștințelor asupra temei generale a poeziilor lui Eminescu « Natura »

2 . Approfundarea exercițiului de traducere literara

Obiective specifice :1.Să deducă sensurile cuvintelor necunoscute fără a se sustrage actului comunicativ (audierea).

2 . Să selecteze informația – cheia unui text înainte traducerii(lectura) .

3. Să discute în lb.franceză asupra temei generale a celor 3 poezii (limbajul)

Obiective operaționale :1.Cognitive

a) Elevul va fi capabil să discute asupra termenilor adecvați traducerii literare.

b) Elevul va fi capabil să înțeleagă și să redea rima textelor, ritmul și traducerea versurilor .

2. Applicative

a) Elevul va fi capabil să interpreteze mesajul propus pentru studiu .

b) Să descifreze stilul /diferitele sensuri ale cuvintelor.

3 . Affectifs

Sensibilizarea elevilor prin exprimarea sentimentelor degajate de aceste poezii .

Strategii didactice : Metode : Inducția , invenția , asocierea ,căutarea.

Forme de activități :-munca independentă individuală ; -în grup

Mijloace didactice : Surse informatice :a)Gramatici b)Dicționare c)Calculator.

Forme de activitate – examinarea orală.

SCENARIUL LECȚIEI

3 min **Moment organizatoric**

Profesorul salută elevii,face prezența,apoi propune elevilor să privească la tabla pe care scrie cuvântul « Nature » . Împarte elevilor foi cu poeziile lui M.Eminescu în lb.romană

3 min **Anunțarea temei și a obiectivelor** .

Profesorul împarte foi cu traducerea poeziilor în lb.franceză și propune elevilor să realizeze împreună o nouă traducere literară a acestor poezii.Explicarea termenului « traducere literară »

15 min **Prezentarea textului primei poezii în lb.română**

a)*Munca individuală* :Elevii sunt organizați în grupe de câte 4 persoane și lucrează la traducerea primei strofe.

10 min. **Exploatarea textului** .

a) *Munca în echipă* :Fiecare grupa prezintă traducerea realizată,oral,și se evaluează între ei,apoi discută asupra termenilor potriviți pentru a fi incluși în traducere.
« Turul galeriei ». Se citesc toate strofele traduse de fiecare grup.Profesorul prezintă traducerea oficiala și discuta cu elevii asupra stilului folosit,a termenilor adecvați.Profesorul trece pe la fiecare grupa dându-i posibilitatea să se exprime în lb.franceză.
10 min-**Feed-back**- Profesorul evaluează termenii/rima versurilor în lb.franceză.Elevii se evaluează astfel-Grupa I evaluează Grupa II.Grupa II evaluează grupa I,etc.
5 min. **Concluzii**-Aprecierea celor mai bune traduceri prin note și stabilirea erorilor făcute de ceilalți.
1 min. **Tema**–Traducerea unei poezii a lui M.Eminescu din lb.franceză în lb.română.Elevii își aleg singuri poezia(de preferat o poezie mai puțin cunoscută) .

FORMAREA CONȘTIINȚEI CULTURALE LA ELEVI: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL CONTEMPORAN

Orodel Liliana,
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu, Roșiori de Vede

Introducere

În contextul societății contemporane, caracterizate de globalizare, mobilitate crescută și diversitate culturală, formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor reprezintă o prioritate esențială a sistemelor educaționale. Școala nu mai are doar rolul de a transmite cunoștințe academice, ci și de a contribui la dezvoltarea unor competențe culturale și civice care să permită elevilor să se raporteze critic, empatic și responsabil la realitatea socială. Conștiința culturală presupune înțelegerea propriei identități culturale, respectul față de diversitate și capacitatea de a interacționa constructiv cu persoane aparținând unor medii culturale diferite.

Lucrarea de față își propune să analizeze principalele provocări întâmpinate în procesul de formare a conștiinței culturale la elevi, precum și oportunitățile pe care mediul educațional le oferă pentru consolidarea acesteia. Abordarea este una interdisciplinară, integrând perspective din domeniul educației, studiilor culturale și pedagogiei interculturale.

1. Conceptul de conștiință culturală în educație

Conștiința culturală poate fi definită ca ansamblul de cunoștințe, valori, atitudini și competențe care permit individului să își înțeleagă propria identitate culturală și să recunoască legitimitatea altor sisteme culturale. În mediul educațional, aceasta se dezvoltă progresiv, prin contactul elevilor cu tradiții, valori, perspective istorice și forme de expresie culturală diverse.

Formarea conștiinței culturale este strâns legată de educația interculturală, care urmărește nu doar informarea elevilor despre alte culturi, ci și dezvoltarea capacității de dialog, reflecție critică și empatie. Astfel, școala devine un spațiu de socializare culturală, în care elevii sunt încurajați să își construiască o identitate deschisă și flexibilă.

2. Provocări în formarea conștiinței culturale la elevi

Una dintre principalele provocări este influența stereotipurilor și prejudecăților culturale. Elevii ajung adesea în mediul școlar cu reprezentări preconcepute despre alte grupuri culturale, formate în familie, mass-media sau mediul online. Aceste percepții simplificate pot limita deschiderea către dialog și pot genera atitudini de respingere sau superioritate culturală.

O altă dificultate majoră este presiunea curriculumului centrat predominant pe performanța academică și evaluarea standardizată. În multe cazuri, dimensiunea culturală este tratată marginal,

fiind percepută ca secundară în raport cu disciplinele „de bază”. Lipsa timpului și a resurselor didactice adecvate îngreunează integrarea sistematică a educației culturale în activitatea școlară.

De asemenea, mediul digital reprezintă o provocare ambivalentă. Deși oferă acces rapid la informații culturale diverse, acesta favorizează și răspândirea dezinformării, a discursurilor discriminatorii și a conținuturilor simplificate. Elevii pot dezvolta o percepție superficială asupra culturii, dacă nu sunt ghidați în mod critic în utilizarea surselor digitale.

Nu în ultimul rând, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în domeniul educației interculturale constituie un obstacol semnificativ. Profesorii pot manifesta reticență sau nesiguranță în abordarea subiectelor sensibile legate de identitate, diversitate sau diferențe culturale, ceea ce limitează eficiența demersului educațional.

3. Oportunități oferite de mediul educațional

În ciuda acestor provocări, școala oferă numeroase oportunități pentru formarea unei conștiințe culturale solide. Curriculumul național poate fi valorificat printr-o abordare interdisciplinară, care să integreze dimensiunea culturală în discipline precum istoria, literatura, geografia, educația civică sau limbile străine. Analiza comparativă a fenomenelor culturale stimulează gândirea critică și deschiderea către diversitate.

Activitățile extracurriculare constituie, de asemenea, un cadru favorabil pentru dezvoltarea conștiinței culturale. Proiectele tematice, schimburile educaționale, parteneriatele internaționale sau evenimentele multiculturale permit elevilor să experimenteze direct dialogul intercultural. Astfel de activități contribuie la formarea unor atitudini pozitive față de alteritate și la consolidarea competențelor sociale.

Un rol esențial îl are și utilizarea responsabilă a tehnologiei. Platformele educaționale, resursele multimedia și proiectele colaborative online pot facilita contactul cu alte culturi și pot încuraja învățarea prin cooperare. Cu sprijinul profesorilor, elevii pot fi învățați să evalueze critic informațiile și să utilizeze mediul digital ca instrument de cunoaștere culturală.

4. Rolul profesorului în formarea conștiinței culturale

Profesorul are un rol central în modelarea conștiinței culturale a elevilor. Prin atitudinea sa, acesta poate crea un climat educațional bazat pe respect, incluziune și dialog. Profesorul nu este doar un transmițător de cunoștințe, ci un mediator cultural, care facilitează întâlnirea elevilor cu diversitatea valorilor și perspectivelor.

Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației interculturale este esențială pentru eficiența acestui proces. Profesorii trebuie să dobândească competențe pedagogice care să le permită gestionarea diversității culturale din clasă și abordarea temelor sensibile într-un mod echilibrat și constructiv.

5. Propunere de program educațional pentru dezvoltarea conștiinței culturale

Titlul programului : „*Diversitate culturală – identitate și dialog*”

Obiectivele programului:

- dezvoltarea respectului față de diversitate culturală;
- stimularea dialogului intercultural;
- consolidarea identității culturale a elevilor.

Activități propuse:

- ateliere tematice despre tradiții și obiceiuri;
- proiecte de grup cu teme interculturale;
- vizionarea și analiza de materiale multimedia;
- organizarea unei „Zile a diversității culturale” în școală.

Concluzii

Formarea unei conștiințe culturale solide în rândul elevilor reprezintă un proces complex, influențat de factori educaționali, sociali și culturali. Deși există numeroase provocări, precum stereotipurile, presiunea curriculară sau influența mediului digital, oportunitățile oferite de școală sunt semnificative. Printr-o abordare pedagogică integrată, centrată pe dialog intercultural, reflecție critică și implicare activă, educația poate contribui decisiv la dezvoltarea unor tineri conștienți de propria

identitate culturală și deschiși către diversitate. Într-o societate pluralistă, conștiința culturală devine un element fundamental al formării cetățeanului responsabil și activ.

Bibliografie :

- Banks, J. A. *Cultural Diversity and Education*. Routledge, 2015.
- Bîrzea, C. *Educația pentru cetățenie democratică*. Polirom, 2000.
- UNESCO. *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives*. UNESCO Publishing, 2015.
- Zaiț, D. *Educația interculturală*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2018.

ȘEZĂTOAREA – OBICEI POPULAR

Prof. Soare Tatiana Mihaela_Palatul Copiilor_Alexandria
P.î.p. Găină Pălăguța_Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”

Îndrăznim să spunem că reînvierea tradițiilor în zilele noastre poate deveni o concurență serioasă pentru timpul inutil de multe ori petrecut în fața dispozitivelor electronice de care suntem tot mai dependenți atât adulții cât și copiii. Mai mult, tehnologia poate deveni aliata celor care au cutezanța de a readuce la viață acele frumoase obiceiuri de odinioară care au făcut să țină flacăra vie a sufletului poporului român de-a lungul veacurilor. Șezătoarea, obicei popular, practicat pe tot cuprinsul țării noastre este evocată cu o fantastică putere de surprindere a tuturor firelor pe care le poate țese în jurul ei, de Principesa Ileana a României, Domnița, cum o alinta poporul român, în cartea „Trăiesc din nou”.

Iată cum o personalitate formată și rafinată în spiritul cel mai autentic pe care îl putea oferi o cultură monarhică europeană la începutul secolului al XX-lea a știut să rămână apropiată de țărani pe care îi adora și al căror costum popular îl purta cu multă mândrie și cu adânc sentiment al propriei identități prin următoarea prezentare a șezătorii în cartea sa: „Pe lângă toate acestea exista și un obicei minunat al țăranilor, păstrat de secole, și anume șezătoarea. Conform acestui obicei, familiile se întâlneau la casa unuia sau a altuia pentru a toarce lână, pentru a curăța porumbii sau pentru a face orice muncă se putea face în grup. Stăpânul casei asigura masa și voia bună. Tineri și bătrâni se adunau pentru a lucra, dar și pentru a se distra, căci la aceste întâlniri bătrânii și bătrânele spuneau povești vechi și legende care au ținut cultura română vie generații întregi. Tocmai de aceea șezătoarea era mai importantă decât alte adunări care există de multă vreme la granița unei noi națiuni și care se sting când nu mai este nevoie de ele. În România nu a fost doar o problemă de combinare a muncii unde era nevoie de mai multe mâini cu o adunare socială pentru care poate nu mai găseau timp. A fost mai mult de atât. A fost modul de a păstra individualitatea unui întreg popor. În felul acesta, de-a lungul secolelor, istoria și literatura națională, ca și muzica au trecut oral din generație în generație chiar și fără cărți, atât limba cât și credința s-au menținut în viață. Românii nu au învățat istorie stând în bancă, la școală, ci lângă foc, în căsuța smerită, și ascultând seara la lumina lumânării, într-o atmosferă familiară și plină de bunăvoință, prin vocea respectată a cuiva drag. Pentru ei, istoria nu a fost un obiect de studiu, ci parte din viața privată, o moștenire conștientizată. Prin sătucurile din munții țării mele poate încă mai e așa !”

În anul școlar încheiat am realizat împreună cu elevii mei proiectul educațional „ȘEZĂTOAREA – OBICEI POPULAR” în parteneriat cu mai multe instituții la nivelul comunității noastre: Palatul Copiilor, Muzeul Județean, Biblioteca Județeană și nu în ultimul rând cu o grădiniță din orașul nostru. Am desfășurat acest proiect în ideea implicării și sensibilizării elevilor față de identitatea locală. Tinerele generații nu își cunosc uneori originile și au foarte puține cunoștințe despre tradițiile și obiceiurile locale sau chiar naționale. Acest proiect și-a propus formarea și dezvoltarea conștiinței unei identități locale în rândul elevilor, stimularea creativității artistice a elevilor, sensibilizarea

comunității cu privire la necesitatea activităților de voluntariat, dezvoltarea unor atitudini pozitive față de mediul local.

Cu ajutorul activităților cuprinse în proiect, elevii au avut ocazia să cunoască mai bine calitățile poporului român, tradițiile și obiceiurile acestuia și să înțeleagă cu ușurință semnificația unor evenimente specifice în anumite momente ale anului, comuniunea armonioasă a strămoșilor cu natura, importanța respectării rânduinelor comunității din care faci parte.

A fost un proiect amplu desfășurat pe parcursul anului școlar din luna decembrie până în luna aprilie. În cadrul șezătorii alături de calitățile artistice: cântecul, recitarea și dansul popular, elevii au putut să-și etaleze priceperile de lucru manual deprinse în cadrul orelor de arte vizuale și abilități practice și activităților extracurriculare desfășurate pe parcursul claselor din ciclul primar la Palatul Copiilor din Alexandria. Practic, debutul proiectului a fost chiar la începutul anului școlar, așa putea spune acest lucru, deoarece am început pregătirea cântecelor populare și a dansurilor în orele de muzică și mișcare. O altă etapă importantă a proiectului a fost realizarea recuzitei de la șezătoare prin pregătirea și recondiționarea unor dispozitive casnice utilizate de strămoșii noștri, găsite în podul casei în gospodăria personală de la țară. Astfel au prins viață : vârtelnițele, ceacârtul, masa joasă rotundă din lemn cu vase din ceramică, copaie cu porumb și alte frumuseți lucrate de mâinile pricepute ale mamelor bunicilor și străbunicilor noastre, creând o atmosferă specifică a șezătorilor de altădată. Grăitoare în acest sens sunt imaginile și filmulețele de la diversele reprezentații ce pot fi văzute la următoarele adrese:

Șezătoarea Media Sud _ Muzeul Județean 14.02.2024

https://www.facebook.com/media.sud.ro/videos/274102085706483?locale=ro_RO

Șezătoarea TVR Craiova Muzeul Județean

https://www.facebook.com/TVRCraiova/videos/767465591939125?locale=ro_RO

Șezătoarea la Biblioteca Județeană – Ziarul Mara

https://www.facebook.com/photo/?fbid=3754407014789726&set=a.1773433026220478&locale=ro_RO

<https://www.facebook.com/media.sud.ro/videos/1088941505497136?locale=ro>

A fost extraordinar să observ progresul copiilor de la un spectacol la altul pe parcursul celor cinci reprezentații ale șezătorii. A treia reprezentație a fost specială deoarece gazda noastră a fost grădinița din parteneriatul educațional al proiectului. Spectacolul acesta a avut loc în ajunul Zilei de 24 ianuarie. Astfel la început preșcolarii au fost spectatorii, urmărind cu interes și admirație pe elevii clasei a IV-a la „ȘEZĂTOARE”, apoi rolurile s-au schimbat școlarii au devenit spectatorii micilor actori de la grădiniță care ne-au prezentat un moment artistic dedicat evenimentului istoric - Unirea Principatelor Române, 24 ianuarie 1859. Atmosfera a fost una de bucurie și admirație reciprocă a celor două grupuri de copii, elocventă în acest sens fiind poza de la finalul articolului în care atât copiii cât și cadrele didactice prezente la activitate își etalează cu mândrie portul național.

Consider că activitățile desfășurate în cadrul proiectului educațional „Șezătoarea_ obicei popular” au dus la creșterea interesului elevilor pentru tradiții, pentru evenimente religioase și laice specifice zonei Teleorman și dezvoltarea respectului față de valorile tradiționale autentice. În cadrul proiectului am reușit să valorificăm potențialul de acțiune, artistic și creativ al copiilor prin intermediul activităților realizate pentru a-i sensibiliza pe semenii noștri cu privire la necesitatea cunoașterii și păstrării tradițiilor și obiceiurilor locale.

PLURIDISCIPLINARITATEA, INTERDISCIPLINARITATEA ȘI TRANSDISCIPLINARITATEA: O VIZIUNE INTEGRATOARE ASUPRA EDUCAȚIEI

Pană Mirela- Iuliana,
Grădinița cu Program Normal, Numărul 4, Turnu Măgurele

Curriculum este un concept cheie în teoria și practica instruirii. Termenul provine din limba latină și înseamnă alergare, fugă, întrecere, locul unde se desfășurau întreceri, mersul vieții (curriculum vitae).

În sensul cel mai larg, curriculum se referă la întreaga experiență de învățare dobândită în contexte educaționale formale, nonformale și informale. În sensul cel mai restrâns (sensul tradițional), curriculum semnifică conținuturile învățării, obiectivate în planuri de învățământ, programe și manuale.

În accepțiune tradițională, conceptul de curriculum reprezintă un set de documente școlare/universitare care planificau conținuturile instruirii, un program de învățare oficial, organizat instituțional.

În accepțiune modernă, curriculum vizează sistemul de experiențe de învățare, directe și indirecte, ale elevilor/studenților. Termenul de conținut curricular se referă la anumite fapte, idei, principii, probleme, incluse într-un program de studii și acest concept acoperă două dimensiuni:

- în sens larg desemnează ansamblul proceselor educative și al experienței de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului școlar;

- în sens restrâns curriculum-ul cuprinde ansamblul acelor documente școlare de tip reglator în cadrul cărora se consemnează datele esențiale privind procesul educativ și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului. Ansamblu de documente poartă de regulă denumirea de curriculum formal sau oficial.

În acest fel, conținuturile sunt organizate sub forma disciplinelor școlare pentru domenii de sine stătătoare, pluridisciplinare, interdisciplinare sau pe probleme integrate și de sinteză pe teme generale.

Sistemul educațional contemporan, inclusiv cel românesc, a cunoscut transformări majore aliniate tendințelor globale. Odată cu evoluția societății, a devenit evident că rezolvarea problemelor complexe ale vieții cotidiene necesită apelul la cunoștințe și competențe care depășesc sfera unui singur obiect de studiu. Această nevoie de a construi punți de legătură între diferite discipline a dus la apariția, în secolul al XX-lea, a conceptelor de pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate și transdisciplinaritate. Aceste abordări nu sunt contradictorii, ci complementare, având ca obiectiv comun înțelegerea profundă a realității și depășirea limitelor disciplinelor clasice.

Pluridisciplinaritatea reprezintă nivelul de bază al integrării. În acest cadru, o temă aparținând unui anumit domeniu este supusă analizei din perspectiva mai multor discipline. Caracteristica definitorie este că fiecare disciplină își menține structura nealterată și rămâne independentă în raport cu celelalte. Disciplinele pur și simplu coexistă în jurul aceleiași teme, fără o interacțiune metodologică sau conceptuală profundă.

Interdisciplinaritatea presupune un pas înainte, implicând o intersectare a diferitelor arii disciplinare. Abordarea inter-/transdisciplinară a curriculum-ului, în special în învățământul tehnic, are ca scop înțelegerea lumii prezente, care nu se poate realiza prin studiul separat, fără a crea conexiuni și legături între disciplinele de specialitate și cele de cultură generală. Interdisciplinaritatea este fenomenul care s-a dovedit a fi soluția cea mai viabilă pentru integrarea științelor, pentru apropierea dintre ele.

Interdisciplinaritatea apare ca un rezultat logic al integrării tuturor tipurilor de cunoștințe în perspectiva educației permanente, asigurând unitatea cunoașterii, deoarece în viața de zi cu zi nu se folosesc cunoștințe lipsite de legătură acumulate doar la anumite discipline, nu se utilizează capacități specifice doar unei materii de studiu.

Funcțiile interdisciplinarității derivă din faptul că oferă educabilului „formarea unei imagini unitare asupra realității și dezvoltarea unei gândiri integratoare” (C.Cucos, Pedagogie p.77-79):

- funcția de selecție – constă în selectarea din mediul natural și social a unui domeniu de cunoaștere și gruparea cunoștințelor derivate din diferite discipline științifice în funcție de relevanța lor pentru cunoașterea integrală și acțiunea umană asupra domeniului respectiv ;

- funcția integratoare / integrare interdisciplinară implică deschiderea obiectului predat spre domenii vecine, prin conexiunile stabilite între ele, integrând cunoștințe din sfera formalului, informalului și nonformalului, oferind copiilor posibilitatea valorificării propriei experiențe .

În activitatea instructiv- educativă, la catedră, de cele mai multe ori, interdisciplinaritatea este înțeleasă greșit deoarece dacă în timpul unei ore de limba română profesorul efecruiază o scădere pentru a afla vârsta unui scriitor, nu înseamnă că a abordat interdisciplinar conținutul învățării.

Transdisciplinaritatea reprezintă gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului. Este privită ca o formă superioară a interdisciplinarității, mergând adesea până la fuziunea cunoștințelor și presupunând concepte, metodologie și limbaj care tind să devină universale. Abordarea transdisciplinară tinde către fuziunea cunoștințelor specifice, ducând la descoperirea unor noi câmpuri de investigație și conceperea unor noi programe de cercetare.

Transdisciplinaritatea este esențială pentru multiplicarea dimensiunilor educației, fiind numită și „o nouă viziune asupra lumii”. Ea permite "învățarea în societatea cunoașterii" și pune bazele unei învățări active și adaptate omului contemporan.

Abordarea transdisciplinară este centrată pe "viața reală" cu probleme importante. Aceasta formează competențe integratoare și durabile prin însăși transferabilitatea lor, în contrast cu abordarea monodisciplinară care formează preponderent competențe specifice nivelului cognitiv.

Transdisciplinaritatea asigură formarea la elevi a competențelor transferabile, dezvoltând:

- ❖ Competențe de comunicare, intercunoaștere, autocunoaștere.
- ❖ Asumarea rolurilor în echipă și formarea comportamentului prosocial.
- ❖ Capacitatea de a interpreta, analiza, formula și exprima opinii personale.
- ❖ Capacitatea de a utiliza informația în scopul rezolvării unei probleme date, de a identifica și de a soluționa probleme.

Abordarea transdisciplinară mută accentul pe elev și pe experiența sa și permite stabilirea unei relații biunivoce de învățare între cei doi parteneri, educabil-educator. Procesul de învățare se

centrează pe investigație colaborativă, învățare integrată, identificare și rezolvare de probleme. Achiziția și aplicarea cunoștințelor se realizează în situații noi și complexe, pentru a favoriza transferul și generarea de noi cunoștințe. Temele transdisciplinare ajută elevul să învețe în ritm propriu, stimulează cooperarea între elevi, minimalizând competiția, și oferă cadrul formal adecvat pentru transferul cunoștințelor din viața de zi cu zi în practica școlară.

În concluzie, analiza comparativă a celor trei paradigme — pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea — evidențiază o evoluție necesară a actului educațional, de la simpla acumulare de informații către formarea unei gândiri complexe și adaptabile. Deși fiecare dintre aceste abordări își păstrează utilitatea în funcție de obiectivele didactice urmărite, ele nu trebuie privite ca fiind în opoziție, ci mai degrabă ca trepte complementare ale aceluiași proces de maturizare intelectuală.

Pluridisciplinaritatea ne oferă bogăția perspectivelor, învățându-ne să privim un obiect din mai multe unghiuri și să acceptăm diversitatea domeniilor de studiu. Ea reprezintă baza pe care se sprijină orice demers de largire a orizontului cultural. Interdisciplinaritatea face pasul decisiv către acțiune, demonstrând că marile provocări ale lumii moderne nu pot fi soluționate în izolare, ci necesită un dialog constant și un transfer de metodologii între specialiști.

Totuși, transdisciplinaritatea rămâne idealul spre care tinde o educație cu adevărat centrată pe om. Prin viziunea sa integratoare, care transcende limitele academice pentru a se ancora în "realul viu", aceasta transformă școala dintr-un spațiu al teoriei într-un laborator al vieții. Ea nu doar că multiplică dimensiunile educației prin includerea componentelor etice, sociale și ecologice, dar oferă și sens procesului de învățare. În acest model, elevul nu mai stochează date, ci își construiește instrumente proprii de navigare într-o realitate fluidă.

În final, adoptarea acestor strategii integrate în curriculumul național nu reprezintă doar o reformă administrativă, ci o schimbare de mentalitate. Obiectivul final este formarea unui absolvent care nu doar „știe”, ci „înțelege” și „poate să facă”. Într-o lume marcată de incertitudine și schimbare rapidă, capacitatea de a realiza conexiuni dincolo de discipline devine cea mai valoroasă competență, asigurând nu doar succesul profesional, ci și dezvoltarea unei societăți durabile, capabile să își gestioneze propria evoluție cu responsabilitate și creativitate.

Bibliografie

1. CIOLAN L., (2008), *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași: Collegium Polirom.
2. CUCOȘ C., (2000), *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași, 2000.
3. NICOLESCU B. (2008), *Transdisciplinaritatea*, Iași: Polirom, 2008.

INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE DIN EDUCAȚIA TIMPURIE

Pătrașcu Amalia,
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu”,
structură Grădinița cu PP nr. 7 Alexandria

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, fiind etapa în care se formează primele achiziții cognitive, emoționale, sociale și culturale. În acest context, educația culturală joacă un rol esențial, contribuind la conturarea identității personale, la înțelegerea valorilor comunității și la dezvoltarea respectului față de diversitatea culturală. Activitățile desfășurate în grădiniță oferă numeroase oportunități de integrare a experiențelor culturale prin joc, explorare și expresie creativă.

Pentru a răspunde nevoilor specifice copiilor de vârstă preșcolară, cadrele didactice sunt încurajate să adopte abordări educaționale flexibile și integrative. Conceptele de pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate și transdisciplinaritate oferă repere teoretice și practice pentru organizarea activităților de învățare într-o manieră coerentă, atractivă și adaptată nivelului de dezvoltare al copiilor.

Pluridisciplinaritatea în educația timpurie – abordări aplicative

Pluridisciplinaritatea presupune abordarea unei teme comune din perspectiva mai multor domenii de învățare, fără realizarea unei integrări profunde între acestea. În educația timpurie, această abordare este frecvent utilizată, deoarece permite organizarea activităților pe domenii experiențiale, respectând particularitățile de vârstă ale copiilor.

De exemplu, tema „Tradiții de iarnă” poate fi valorificată pluridisciplinar prin:

- activități de educarea limbajului, în care copiii ascultă povești sau poezii cu specific tradițional;
- activități de educație muzicală, prin audierea și interpretarea unor colinde;
- activități artistico-plastice, în care copiii realizează decoruri sau simboluri tradiționale;
- activități practice, precum confecționarea unor obiecte inspirate din portul popular.

Fiecare domeniu contribuie cu elemente proprii, fără a se realiza o corelare metodologică explicită între ele. Pluridisciplinaritatea facilitează familiarizarea copiilor cu elemente culturale variate și stimulează interesul pentru explorare, însă poate conduce la o percepție fragmentată a conținuturilor dacă nu este susținută de demersuri integrative.

Interdisciplinaritatea – integrarea experiențelor de învățare

Interdisciplinaritatea presupune realizarea unor conexiuni clare între domeniile de învățare, astfel încât copilul să perceapă activitatea educațională ca pe un întreg unitar. În grădiniță, această abordare este susținută de organizarea activităților integrate, centrate pe teme relevante pentru universul copilului.

Un exemplu de activitate interdisciplinară în educația culturală îl reprezintă tema „Satul românesc”. Aceasta poate integra:

- elemente de educație pentru societate, prin discutarea tradițiilor și a modului de viață;
- activități matematice, prin numărarea caselor, animalelor sau obiectelor tradiționale;
- activități de educație plastică, prin realizarea unor machete sau desene;
- activități de educare a limbajului, prin descrierea imaginilor și formularea de enunțuri.

Prin interdisciplinaritate, copilul înțelege relațiile dintre elementele culturale și viața de zi cu zi, dezvoltându-și capacitatea de a face conexiuni și de a transfera cunoștințele dobândite în contexte noi. Această abordare contribuie la formarea unei înțelegeri coerente asupra realității culturale.

Transdisciplinaritatea – învățarea prin experiență și sens

Transdisciplinaritatea depășește granițele disciplinelor și pune accent pe experiența directă a copilului, pe implicarea emoțională și pe raportarea la realitatea concretă. În educația timpurie, această abordare se realizează cu precădere prin proiecte tematice, activități de tip exploratoriu și învățare prin joc.

Un exemplu de demers transdisciplinar este proiectul „Eu și comunitatea mea”, în cadrul căruia copiii pot:

- participa la discuții despre familie, obiceiuri și tradiții locale;
- realiza interviuri simbolice sau jocuri de rol;
- vizita obiective culturale din comunitate (muzee, case tradiționale);
- crea produse artistice inspirate din experiențele trăite.

În acest context, copilul nu doar acumulează informații, ci își construiește propriile semnificații culturale, dezvoltându-și empatia, capacitatea de comunicare și sentimentul de apartenență. Transdisciplinaritatea favorizează o învățare autentică, adaptată intereselor și nevoilor copilului.

Rolul abordărilor integrative în educația culturală timpurie

Abordările pluridisciplinară, interdisciplinară și transdisciplinară pot fi utilizate complementar în educația timpurie, în funcție de obiectivele educaționale și de nivelul de dezvoltare al copiilor. Acestea sprijină formarea competențelor-cheie, precum creativitatea, gândirea critică, cooperarea și respectul față de diversitate.

În educația culturală, abordările integrative contribuie la valorificarea patrimoniului cultural, la dezvoltarea identității culturale și la formarea unor atitudini pozitive față de tradiții și valori. Prin activități atractive și semnificative, copilul este implicat activ în procesul de învățare, devenind participant la propria formare.

Concluzii

Interdisciplinaritatea, pluridisciplinaritatea și transdisciplinaritatea reprezintă repere esențiale pentru organizarea eficientă a activităților de educație culturală în grădiniță. Pluridisciplinaritatea asigură diversitatea experiențelor, interdisciplinaritatea oferă coerență învățării, iar transdisciplinaritatea creează contexte autentice de formare.

Aplicarea acestor concepte în educația timpurie contribuie la dezvoltarea integrală a copilului și la formarea unei relații pozitive cu valorile culturale. Astfel, grădinița devine un spațiu al descoperirii, al dialogului cultural și al învățării cu sens.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. București: Editura Aramis, p. 112–125.
2. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom, p. 85–102.
3. Jinga, I., & Istrate, E. (2010). *Manual de pedagogie*. București: Editura All, p. 64–78.
4. Nicolescu, B. (1999). *Transdisciplinaritatea. Manifest*. Iași: Editura Polirom, p. 35–48.
5. Delors, J. (coord.) (2000). *Comoara lăuntrică. Raport către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*. Iași: Editura Polirom, p. 91–110.

CULTURA NAȚIONALĂ- ESENȚIALĂ ÎN PĂSTRAREA IDENTITĂȚII NAȚIONALE

Prof. înv. primar Rădiță Cristina Daniela
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roșiori de Vede

Studierea culturii naționale reprezintă un demers complex, care nu poate fi realizat în mod eficient prin intermediul unei singure discipline. Cultura unui popor este rezultatul interacțiunii dintre istorie, limbă, literatură, artă, religie, mentalități și tradiții sociale, iar înțelegerea profundă a acestui ansamblu necesită o abordare interdisciplinară. Interdisciplinaritatea devine astfel un instrument esențial în analiza și valorificarea culturii naționale, contribuind la formarea unei perspective unitare și coerente asupra identității culturale.

În primul rând, istoria joacă un rol fundamental în studiarea culturii naționale, deoarece oferă contextul în care s-au format valorile, tradițiile și mentalitățile colective. Evenimentele istorice, precum războaiele, perioadele de dominație străină sau momentele de afirmare națională, influențează direct creațiile culturale. De exemplu, literatura română din secolul al XIX-lea reflectă idealurile naționale și lupta pentru unitate, aspecte care nu pot fi înțelese pe deplin fără cunoașterea contextului istoric. Astfel, istoria și literatura se completează reciproc, oferind o imagine mai clară asupra evoluției culturale.

Pe de altă parte, limba reprezintă un element central al culturii naționale, fiind principalul mijloc de transmitere a valorilor și tradițiilor. Studiul lingvistic, corelat cu cel literar și folcloric, permite identificarea specificului național, a influențelor externe și a modului în care acestea au fost integrate în identitatea culturală. Analiza textelor literare din perspectivă lingvistică evidențiază nu doar frumusețea expresiei artistice, ci și evoluția gândirii și sensibilității colective.

Artele vizuale și muzica completează tabloul culturii naționale, reflectând simbolic și emoțional experiențele istorice și sociale ale unui popor. Interdisciplinaritatea dintre istoria artei, etnografie și estetică permite interpretarea creațiilor artistice ca documente culturale. De exemplu, pictura tradițională, arhitectura populară sau muzica folclorică oferă informații valoroase despre modul de viață, credințele și valorile comunităților. Acestea nu pot fi analizate izolat, ci în strânsă legătură cu mediul social și istoric în care au apărut.

Un alt domeniu important este antropologia culturală, care contribuie la înțelegerea comportamentelor, obiceiurilor și ritualurilor specifice unei națiuni. Prin corelarea antropologiei cu sociologia și istoria, se pot explica mecanismele prin care tradițiile se păstrează sau se transformă în timp. Această abordare interdisciplinară ajută la conștientizarea valorii patrimoniului cultural imaterial și la promovarea respectului față de diversitatea culturală.

Interdisciplinaritatea în studiarea culturii naționale are și un rol educativ esențial. Prin integrarea mai multor discipline în procesul de învățare, elevii și studenții dobândesc o viziune complexă asupra identității naționale și dezvoltă gândirea critică. În loc să perceapă cultura ca pe un set fragmentat de informații, aceștia ajung să înțeleagă legăturile dintre diferitele domenii ale cunoașterii și importanța acestora în definirea spiritului național. Prin îmbinarea istoriei, literaturii, lingvisticii, artelor și științelor sociale, se conturează o imagine completă și autentică a identității culturale. Această perspectivă nu doar că îmbogățește cunoașterea, ci contribuie și la consolidarea sentimentului de apartenență și la valorizarea patrimoniului cultural național într-un context contemporan marcat de globalizare.

ACTIVITATE INTERDISCIPLINARĂ: „DESCOPERIM CULTURA NOASTRĂ NAȚIONALĂ”

Clasa Pregătitoare, I, a II-a

Durata: 50–60 de minute

Tipul activității: integrată / interdisciplinară

Discipline implicate:

- Comunicare în limba română
- Muzică și mișcare
- Arte vizuale și abilități practice
- Istorie (elemente introductive)
- Educație civică

OBIECTIVE:

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să recunoască elemente de bază ale culturii naționale (costum popular, tradiții, cântec);
- să asculte și să redea mesaje simple legate de identitatea națională;
- să manifeste interes și respect față de valorile culturale românești;
- să colaboreze în activități de grup.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

1. Moment organizatoric (5 min)

Profesorul adresează elevilor întrebări simple:

- „Ce înseamnă să fii român?”
- „Ce lucruri frumoase cunoașteți despre țara noastră?”

Răspunsurile sunt notate pe tablă sub forma unui **ciorchine de idei**.

2. Activitate de explorare – Limba română & Istorie (10 min)

Profesorul citește un **text scurt adaptat** (povestire sau fragment) despre:

- o sărbătoare tradițională (1 Decembrie, Paștele, Crăciunul),
- sau viața unui copil de la sat în trecut.

Elevii:

- identifică personaje, locuri, obiceiuri;
- formulează propoziții simple despre ce au înțeles.

3. Activitate muzicală – Muzică și mișcare (10 min)

Se ascultă un **cântec popular românesc** sau un fragment dintr-un dans tradițional.

Elevii:

- bat ritmul cu palmele;
- imită mișcări simple; câțiva pași de horă;
- discută despre starea transmisă de muzică (veselie, liniște, sărbătoare).

4. Activitate practică – Arte vizuale (15 min)

Elevii realizează, individual sau pe grupuri:

- un **desen cu un costum popular**,
- sau o **casă tradițională**,
- sau un **simbol național** (steagul, o horă).

Materiale: coli, creioane colorate, carioci.

Lucrările sunt expuse într-un „**Colț al culturii românești**”.

5. Activitate civică – Educație pentru valori (5 min)

- invitarea unui bunic sau părinte să povestească despre tradiții;
- mini-expoziție cu obiecte tradiționale;
- realizarea unei „**Zile a costumului popular**” la școală.

Discuție ghidată:

- „De ce este important să ne cunoaștem tradițiile?”
- „Cum putem avea grijă de ele?”

Elevii oferă exemple simple (admirație, respect, participare la sărbători, păstrarea obiceiurilor).

EVALUARE:

- observația sistematică;
- aprecieri verbale;
- feedback pozitiv pentru implicare și creativitate.

Prin această activitate interdisciplinară, elevii claselor mici descoperă cultura națională într-un mod atractiv și accesibil, îmbinând învățarea cognitivă cu exprimarea artistică și dezvoltarea atitudinilor civice. Activitatea contribuie la formarea identității naționale și la cultivarea respectului față de valorile culturale românești încă din primii ani de școală.

INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE

P.Î.P. Șerbănescu-Răboj Maria-Gabriela
Prof. Șovăială Florentina

Educația culturală joacă un rol esențial în formarea personalității elevilor, contribuind la dezvoltarea identității, a gândirii critice și a capacității de a înțelege diversitatea culturală. În contextul societății contemporane, caracterizată de globalizare, schimbări rapide și interconectare între domenii, abordările educaționale tradiționale, strict disciplinare, devin insuficiente. Din această nevoie au apărut conceptele de **pluridisciplinaritate**, **interdisciplinaritate** și **transdisciplinaritate**, care propun modalități noi de organizare a cunoașterii și de predare-învățare.

Acest referat își propune să analizeze aceste trei concepte, să evidențieze diferențele și asemănările dintre ele și să sublinieze importanța lor în educația culturală.

Pentru a avea o viziune corespunzătoare asupra acestor concepte indispensabile educației, în continuare vom analiza conceptele de interdisciplinaritate, pluridisciplinaritate și transdisciplinaritate.

Pluridisciplinaritatea reprezintă o abordare educațională în care mai multe discipline sunt studiate simultan, având ca punct comun o temă sau un subiect, însă fiecare disciplină își păstrează metodele, conceptele și autonomia proprie. Nu se realizează o integrare profundă a cunoștințelor, ci mai degrabă o alăturare a perspectivelor disciplinare.

Pluridisciplinaritatea are drept caracteristici:

- ☐ fiecare disciplină contribuie separat la analiza unei teme;
- ☐ nu există o metodologie comună;
- ☐ accentul cade pe acumularea de informații din domenii diferite;
- ☐ cooperarea între discipline este limitată.

În educația culturală, pluridisciplinaritatea se manifestă, de exemplu, atunci când un curent artistic este studiat din perspective diferite: istorică (la istorie), literară (la limba română), artistică (la arte plastice) și muzicală (la educație muzicală). Elevul primește informații variate, dar conexiunile dintre discipline sunt realizate mai mult la nivel superficial.

Interdisciplinaritatea presupune interacțiunea și integrarea conștientă a mai multor discipline pentru a analiza o problemă comună. Această abordare implică transfer de concepte, metode și instrumente între discipline, ducând la o înțelegere mai profundă a realității studiate.

Interdisciplinaritatea are drept caracteristici:

- ☐ cooperare activă între discipline;
- ☐ utilizarea unor metode comune;
- ☐ realizarea de conexiuni logice între cunoștințe;
- ☐ dezvoltarea gândirii critice și a creativității.

În educația culturală, interdisciplinaritatea permite studierea fenomenelor culturale în mod integrat. De exemplu, analiza unei opere literare poate implica elemente de istorie, filozofie, sociologie și arte vizuale. Elevul nu doar acumulează informații, ci înțelege contextul cultural, valorile epocii și impactul social al creației artistice.

Transdisciplinaritatea depășește granițele disciplinelor tradiționale, urmărind înțelegerea realității în ansamblul său. Aceasta integrează nu doar cunoștințe academice, ci și experiențe de viață, valori, atitudini și dimensiuni etice și spirituale.

Transdisciplinaritatea are drept caracteristici:

- ☐ depășirea limitelor disciplinare;
- ☐ centrarea pe probleme reale ale vieții;
- ☐ integrarea cunoașterii științifice cu cea culturală și socială;
- ☐ accent pe formarea competențelor și a valorilor.

În educația culturală, transdisciplinaritatea se regăsește în proiecte educaționale complexe, precum studiul identității culturale, al dialogului intercultural sau al patrimoniului cultural. Elevii sunt implicați activ, reflectează asupra propriei experiențe culturale și își dezvoltă capacitatea de a înțelege și respecta diversitatea.

Între aceste concepte cheie există numeroase asemănări și deosebiri. Acestea pot fi:

- **Pluridisciplinaritatea** presupune juxtapunerea disciplinelor, fără integrare profundă.
- **Interdisciplinaritatea** implică colaborare și integrare parțială între discipline.
- **Transdisciplinaritatea** depășește disciplinele, având o viziune holistică asupra cunoașterii.

Toate cele trei abordări urmăresc îmbogățirea procesului educațional și oferă elevilor perspective multiple asupra realității culturale.

Utilizarea pluri-, inter- și transdisciplinarității în educația culturală contribuie la: formarea unei viziuni globale asupra culturii, dezvoltarea gândirii critice și reflexive, stimularea creativității și a spiritului de inițiativă, pregătirea elevilor pentru o societate complexă și diversă.

În concluzie, pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea reprezintă răspunsuri educaționale necesare provocărilor lumii contemporane. În contextul educației culturale, aceste concepte contribuie la o înțelegere mai profundă a fenomenelor culturale și la formarea unor indivizi capabili să relaționeze, să comunice și să valorifice diversitatea culturală. Dintre cele trei, transdisciplinaritatea oferă cea mai amplă perspectivă, însă toate sunt valoroase și complementare în procesul educațional.

Bibliografie:

1. Albușescu, I., „Sinteze de pedagogie în învățământul primar”, 2019, Editura DPH, București;
2. Montuori, Alfonso „*Integrative Transdisciplinarity: Scholarship for Creativity and Complexity*”, 2025.

INTERCULTURALITATEA CA PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎN STUDIUL CULTURII

Soare Tatiana
Palatul Copiilor Alexanria

În contextul globalizării accelerate, conceptul de interculturalitate a devenit esențial pentru înțelegerea interacțiunilor dintre oameni, comunități și civilizații. Interculturalitatea nu se limitează la simpla coexistență a unor culturi diferite, ci presupune dialog, schimb și negociere a sensurilor, reprezentând astfel o adevărată punte de legătură în studiul culturii. De-a lungul timpului, numeroși antropologi, sociologi și filosofi au subliniat importanța contactului intercultural pentru dezvoltarea societăților, pentru redefinirea identităților și pentru înțelegerea complexității fenomenelor culturale contemporane.

1. Conceptul de interculturalitate

Interculturalitatea se referă la ansamblul interacțiunilor dintre oameni aparținând unor culturi diferite, în cadrul cărora se realizează schimburi reale de valori, practici și perspective. Ea presupune o relație bazată pe respect, reciprocitate și deschidere către alteritate. Spre deosebire de multiculturalism, care evidențiază coexistența unor culturi fără a implica neapărat interacțiuni profunde, interculturalitatea accentuează comunicarea și colaborarea dintre acestea. Din perspectivă academică, interculturalitatea a fost studiată ca o competență, ca un proces și ca un cadru de interpretare a lumii sociale. În antropologie, ea ajută la evitarea etnocentrismului și la înțelegerea culturilor în termenii propriilor lor coduri. În educație, interculturalitatea este considerată un instrument esențial pentru formarea cetățenilor globali, conștienți de diversitatea umană și capabili să relaționeze cu persoane din medii culturale diverse.

2. Interculturalitatea și dialogul dintre culturi

Interculturalitatea funcționează ca un **spațiu de întâlnire** în care două sau mai multe culturi dialoghează, se influențează reciproc și construiesc noi forme de comunicare. Acest dialog nu înseamnă uniformizare culturală, ci, dimpotrivă, recunoașterea diferențelor și valorificarea lor. În acest sens, interculturalitatea promovează ideea că diversitatea culturală reprezintă o resursă pentru dezvoltarea societăților. Prin dialog intercultural, barierele de comunicare sunt depășite, prejudecățile sunt diminuate, iar reprezentările despre „celălalt” devin mai nuanțate. Exemple de astfel de dialoguri pot fi observate în artă, literatură, gastronomic, mod de viață, religie sau sisteme de valori. Relația interculturală permite adaptări, reinterpretări și inovări, contribuind la dinamismul culturii în ansamblul ei.

3. Interculturalitatea în studiul culturii

Studiul culturii nu poate ignora dimensiunea interculturală, deoarece cultura este, prin esența ei, un spațiu de contacte și schimburi. De-a lungul istoriei, civilizațiile s-au dezvoltat prin interacțiuni constante: comerțul, migrațiile, schimburile religioase și tehnologice au dus la transformări culturale profunde. Antropologii moderni au arătat că nicio cultură nu este complet izolată, iar influențele externe joacă un rol important în evoluția formelor culturale.

Interculturalitatea contribuie la studiul culturii prin:

- **oferirea unui cadru interpretativ** pentru interacțiunile dintre civilizații;
- **înțelegerea fenomenelor de sincretism**, hibridizare și adaptare culturală;
- **analiza proceselor de globalizare**, migrație și mobilitate;
- **dezvoltarea competențelor interculturale** necesare cercetătorilor pentru o analiză obiectivă.

Astfel, cercetătorul este provocat să depășească granițele culturii proprii și să adopte perspective multiple, ceea ce îl ajută să evite stereotipurile și interpretările simplificate.

Concluzie

Interculturalitatea reprezintă o **punte de legătură fundamentală în studiul culturii**, oferind cadrul necesar înțelegerii și interpretării relațiilor dintre civilizații. Prin dialog, colaborare și schimb cultural, interculturalitatea contribuie la dezvoltarea identităților individuale și colective, la depășirea barierelor de comunicare și la consolidarea unei societăți bazate pe respect și diversitate. Într-o lume aflată în continuă transformare, capacitatea de a interacționa armonios cu „celălalt” devine nu doar o competență, ci o necesitate.

Bibliografie

1. Bîrzea, C. *Educația interculturală*. București: Editura Humanitas, 2012.
2. Cuceu, I. *Cultură și diversitate. Perspective antropologice*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 2015.
3. Geertz, C. *Interpretarea culturilor*. București: Editura Polirom, 2003.
4. Hall, E.T. *The Silent Language*. New York: Anchor Books, 1973.
5. Hannerz, U. *Cultural Complexity: Studies in the Social Organization of Meaning*. Columbia University Press, 1992.
6. UNESCO. *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*. Paris, 2013.

PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN FORMAREA UNEI CONȘTIINȚE CULTURALE SOLIDE ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR

Prof. educație timpurie: Socol Violeta
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu”,
structură GPP Nr. 7, Alexandria

Formarea unei conștiințe culturale solide încă din primii ani de viață reprezintă un obiectiv esențial al educației timpurii, având rolul de a fundamenta identitatea copiilor și raportarea lor la valorile naționale. În acest context, introducerea operei și personalității lui Mihai Eminescu la nivel preșcolar constituie o provocare, dar și o oportunitate semnificativă pentru educatori. Eminescu este considerat cel mai important poet național al României, figură emblematică pentru literatura și cultura română, însă complexitatea limbajului și profunzimea tematică a creației sale fac dificilă adaptarea conținuturilor pentru copiii de 3–6 ani. Cu toate acestea, anumite poezii, simboluri și fragmente ale operei eminesciene pot fi valorificate eficient în educația timpurie, contribuind la dezvoltarea sensibilității estetice, a limbajului și a identității culturale.

1. Provocări în introducerea operei eminesciene la nivel preșcolar

Una dintre principalele dificultăți în lucrul cu opera eminesciană este nivelul ridicat de abstractizare și complexitatea limbajului poetic. Multe dintre poeziile sale dezvoltă teme filosofice, metafizice sau cosmice, greu accesibile copiilor mici. Preșcolarii au nevoie de texte simple, ritmate, cu imagini clare și personaje ușor de identificat, ceea ce limitează selecția posibilă din opera poetului.

De asemenea, **capacitatea de concentrare și dezvoltarea cognitivă specifică vârstei** pot reprezenta alte provocări. Copiii mici au o gândire concretă, orientată către experiențe senzoriale, motiv pentru care pot întâmpina dificultăți în înțelegerea metaforelor sau a structurilor poetice elaborate.

O altă provocare este legată de insuficienta pregătire a cadrului didactic în domeniul educației culturale, în special în ceea ce privește adaptarea textelor clasice pentru nivelul preșcolar. Profesorii

pot simți nevoia unor resurse didactice suplimentare (manuale, ghiduri, planificări adaptate), care să faciliteze integrarea poeziei eminesciene în curriculum.

Nu în ultimul rând, există provocări legate de **contextul social actual**, caracterizat prin digitalizare intensă și expunere masivă la stimuli vizuali, fapt ce poate diminua interesul copiilor pentru literatura clasică. Menținerea atenției pe texte poetice și stimularea plăcerii ascultării devin, astfel, sarcini mai dificile pentru educator.

2. Oportunități educaționale în valorificarea operei lui Eminescu

În ciuda provocărilor, opera lui Eminescu oferă multiple oportunități pedagogice, cu condiția selectării adecvate a materialelor și a folosirii unor metode moderne de predare.

Multe dintre poeziile sale – precum *“Somnoroase păsărele”*, *“Ce te legeni, codrule”* sau fragmente din *“Luceafărul”* – se remarcă prin ritm, muzicalitate și imagini din natură, elemente extrem de atractive pentru preșcolari. Aceste texte pot contribui la **dezvoltarea sensibilității estetice**, la **îmbogățirea vocabularului** și la **cultivarea iubirii pentru natură și frumos**.

Prin utilizarea poeziilor scurte și melodioase, educatorii au posibilitatea de a crea activități integrate: jocuri de rol, activități artistico-plastice inspirate din versuri, audiții muzicale sau mișcare creativă. Astfel, opera lui Eminescu devine un instrument complementar în dezvoltarea competențelor comunicative, interacțiunii sociale, dar și a atenției auditive.

O altă oportunitate este reprezentată de integrarea poeziei eminesciene în tradițiile și sărbătorile culturale. Ziua Culturii Naționale (15 ianuarie), de exemplu, poate constitui un prilej pentru organizarea unor activități tematice, spectacole, expoziții de desene sau momente artistice, care să îi familiarizeze pe copii cu figura poetului într-un mod adaptat vârstei.

Nu în ultimul rând, lucrul cu opera lui Eminescu în grădiniță poate contribui la formarea identității culturale a copilului. Chiar dacă preșcolarii nu vor înțelege întreaga valoare a poetului, repetarea contactului cu simbolurile culturale românești, cu versurile melodioase sau cu povești adaptate le oferă o bază solidă pentru interesul viitor față de patrimoniul cultural.

3. Strategii pedagogice pentru consolidarea conștiinței culturale la preșcolari

Pentru ca activitățile inspirate din opera lui Eminescu să fie eficiente, cadrele didactice pot utiliza o serie de strategii:

- **Adaptarea limbajului:** reformularea poetică, explicarea termenilor, utilizarea imaginilor vizuale.
- **Învățarea prin joc:** dramatizări simple, jocuri muzicale, exerciții de memorizare ritmică.
- **Metode multisenzoriale:** integrarea mișcării, muzicii, desenului, astfel încât poezia să fie trăită, nu doar ascultată.
- **Lectura expresivă:** modul în care educatorul recită influențează direct receptarea textului.
- **Contextualizarea culturală:** povestirea unor fragmente despre viața poetului, adaptate vârstei, și prezentarea simbolurilor culturale într-un mod accesibil.

Prin aplicarea acestor strategii, educatorii pot transforma poezia eminesciană într-o resursă educațională valoroasă, contribuind atât la dezvoltarea limbajului, cât și la formarea unei legături afective cu cultura românească.

Concluzii

Formarea unei conștiințe culturale solide la preșcolari prin intermediul operei lui Mihai Eminescu presupune depășirea unor provocări ce țin de complexitatea limbajului poetic, nivelul de dezvoltare cognitivă al copiilor și resursele didactice disponibile. Totuși, oportunitățile educaționale oferite de textul eminescian sunt numeroase: dezvoltarea sensibilității estetice, consolidarea limbajului, promovarea valorilor culturale și cultivarea identității naționale. Cu ajutorul metodelor pedagogice moderne și al unei selecții atente a materialelor, educatorii pot valorifica opera poetului național într-un mod accesibil și atractiv pentru copiii de vârstă preșcolară.

Bibliografie

1. Crețu, C. (2013). *Didactica educației timpurii*. Iași: Editura Polirom.

2. **Ghițulescu, F.** (2019). *Educație și cultură în grădiniță*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. **Ionescu, M. & Bocoș, M.** (coord.). (2017). *Tratat de științele educației. Vol. I: Pedagogie*. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45.
4. **Micu, D.** (1989). *Viața lui Mihai Eminescu*. București: Minerva.
5. **Eminescu, M.** (2000). *Poezii*. Ediție îngrijită de Perpessicius. București: Editura Minerva.
6. **Ministerul Educației** (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. București.

INTERCULTURALITATEA CA PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎN STUDIUL CULTURII

Prof. înv. primar Stănimir Carmen,
Liceul Teoretic „Marin Preda” Turnu Măgurele

În contextul societății contemporane, marcată de globalizare, mobilitate și diversitate culturală accentuată, interculturalitatea devine un concept fundamental în studiul culturii. Aceasta presupune un proces de interacțiune conștientă între indivizi și comunități aparținând unor culturi diferite, bazat pe respect reciproc, dialog și deschidere. Interculturalitatea nu se limitează la simpla coexistență a culturilor, ci implică relaționare, schimb și învățare reciprocă.

Cultura reprezintă totalitatea valorilor materiale și spirituale create de om de-a lungul timpului, reflectând modul de viață, credințele, tradițiile și sistemele de valori ale unei comunități. Studiul culturii nu poate fi realizat în mod izolat, deoarece fiecare cultură se definește și se dezvoltă prin raportare la alte culturi. Din această perspectivă, interculturalitatea apare ca o punte de legătură esențială, facilitând înțelegerea diversității culturale.

Educația interculturală joacă un rol central în formarea individului modern. Prin intermediul acesteia, studiul culturii capătă o dimensiune aplicativă, orientată spre dezvoltarea toleranței, empatiei și gândirii critice. Elevii sunt încurajați să analizeze fenomene culturale din perspective multiple, să compare valori și practici culturale și să depășească stereotipurile și prejudecățile.

Un element esențial al interculturalității este dialogul intercultural. Acesta presupune comunicare autentică, schimb de idei și cooperare între persoane aparținând unor contexte culturale diferite. Dialogul intercultural contribuie la prevenirea conflictelor și la construirea unor relații bazate pe înțelegere și respect.

Interculturalitatea contribuie, de asemenea, la consolidarea identității culturale. Cunoașterea altor culturi nu conduce la pierderea propriei identități, ci la o conștientizare mai profundă a acesteia. Prin raportare la alteritate, individul își clarifică valorile și reperele culturale, dezvoltând o identitate deschisă și flexibilă.

Dimensiunea practică a interculturalității în studiul culturii

Aplicarea interculturalității în practică reprezintă un demers esențial pentru valorificarea diversității culturale în mediul educațional și social. În studiul culturii, componenta practică facilitează învățarea experiențială și dezvoltarea competențelor interculturale.

Un prim exemplu de aplicare practică îl constituie activitățile de tip proiect intercultural. Elevii pot fi implicați în realizarea unor proiecte care vizează cercetarea tradițiilor, obiceiurilor și valorilor specifice diferitelor culturi. Prezentările, expozițiile tematice sau portofoliile culturale încurajează cooperarea și schimbul de perspective.

Jocurile de rol și studiile de caz reprezintă alte metode eficiente. Prin simularea unor situații interculturale concrete, elevii învață să comunice adecvat, să gestioneze diferențele și să manifeste empatie. Analiza unor situații reale contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la înțelegerea complexității relațiilor interculturale.

Activitățile de tip „Ziua diversității culturale” sau „Festival intercultural” oferă contexte autentice de manifestare a interculturalității. Acestea pot include prezentarea costumelor tradiționale, a gastronomiei, a muzicii și a obiceiurilor specifice diferitelor culturi, promovând respectul și deschiderea față de alteritate.

În mediul educațional, colaborarea cu comunitatea locală și implicarea părinților sau a reprezentanților unor minorități culturale contribuie la crearea unui cadru real de dialog intercultural. Astfel, studiul culturii depășește limitele teoretice și devine un proces viu, ancorat în realitate.

Formarea conștiinței culturale în rândul elevilor reprezintă un obiectiv fundamental al educației contemporane, într-un context social marcat de globalizare, diversitate și schimbări rapide. Conștiința culturală presupune cunoașterea, valorizarea și respectarea propriei culturi, dar și deschiderea față de alte culturi, contribuind la dezvoltarea unei identități personale și sociale echilibrate.

Una dintre principalele provocări în acest proces este influența puternică a mediului digital și a culturii de masă, care poate conduce la superficialitate culturală și la pierderea interesului pentru valorile tradiționale. De asemenea, diferențele socio-culturale dintre elevi, accesul inegal la resurse educaționale și lipsa timpului alocat activităților culturale în curriculum pot îngreuna formarea unei conștiințe culturale solide. În unele situații, cadrele didactice se confruntă cu dificultăți în adaptarea conținuturilor culturale la nivelul de înțelegere și interesele elevilor.

Pe de altă parte, educația actuală oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea conștiinței culturale. Integrarea educației interculturale în activitățile școlare, utilizarea metodelor interactive și a proiectelor tematice stimulează participarea activă a elevilor. Vizitele la muzee, parteneriatele cu instituții culturale, utilizarea resurselor multimedia și implicarea comunității locale contribuie la apropierea elevilor de patrimoniul cultural. În plus, diversitatea culturală existentă în școli poate deveni o resursă valoroasă pentru învățare, promovând toleranța și dialogul.

Rolul profesorului este esențial în acest demers, prin crearea unui climat educațional deschis, bazat pe respect și valorizarea diversității. Prin activități bine structurate și prin exemplul personal, cadrul didactic poate ghida elevii spre înțelegerea profundă a valorilor culturale. Astfel, depășirea provocărilor și valorificarea oportunităților existente pot conduce la formarea unor elevi conștienți cultural, capabili să se integreze armonios într-o societate multiculturală.

Concluzii

Interculturalitatea, abordată atât teoretic, cât și practic, reprezintă o punte de legătură indispensabilă în studiul culturii. Prin activități concrete și experiențe autentice, aceasta contribuie la formarea unor indivizi capabili să valorifice diversitatea culturală și să construiască relații bazate pe respect și cooperare. Integrarea dimensiunii practice în studiul culturii consolidează rolul educației interculturale într-o societate democratică și pluralistă. Prin limbă, obiceiuri, artă și credințe, cultura națională asigură continuitatea între generații și consolidează sentimentul de apartenență. Ea contribuie la formarea personalității individuale și colective, oferind repere morale și spirituale esențiale. Păstrarea și valorificarea culturii naționale sunt indispensabile pentru menținerea identității într-o lume aflată în permanentă schimbare.

Bibliografie:

- Cucoș, C. – Educația interculturală, Editura Polirom, 2000, Iași, pp. 45–75
- Abdallah-Pretceille, M. – Educația interculturală, Editura Humanitas, 2003, București, pp. 22–50
- Geertz, C. – Interpretarea culturilor, Editura Trei, 2014, București, pp. 85–120
- Hall, E.T. – Dincolo de cultură, Editura Antet, 2005, București, pp. 33–70
- Bennett, M.J. – Basic Concepts of Intercultural Communication. Boston, Intercultural Press, 2013, pp. 15–40

DIVERSITATEA CULTURALĂ ÎN EDUCAȚIE: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI

Prof.educatie timpurie: ȘTEFAN ALINA ELENA

Institutia: Școala Gimnazială,,Nicu Constantinescu,, Buzău, structura Grădinița cu Program

Prelungit nr.1, Buzău

Personalitatea unui copil este asemenea unui drum care se deschide pas cu pas, construit nu doar din experiențe personale, ci și din tot ceea ce primește de la familie, școală și comunitate. Valorile și cultura sunt pietrele de temelie care dau sens și direcție acestui drum. În lipsa lor, creșterea ar fi asemenea unei clădiri fără fundație, ușor de clătinat la primul vânt mai puternic. Încă din primii ani de școală, dar și în etapele următoare, de la gimnaziu la liceu, copilul descoperă în ce lume trăiește și ce repere morale și culturale îi pot ghida alegerile.

În contextul actual al unei lumi marcate de globalizare accelerată, mobilitate crescută și interconectivitate fără precedent, sistemele educaționale se confruntă cu provocarea fundamentală de a se adapta la o realitate multiculturală din ce în ce mai complexă. Diversitatea culturală în educație nu mai reprezintă doar un fenomen izolat sau o excepție de la normă, ci a devenit o caracteristică definitorie a procesului educațional modern. Acest articol își propune să exploreze multiplele fațete ale diversității culturale în contextul educațional, oferind o analiză comprehensivă a provocărilor, oportunităților și strategiilor de integrare, precum și o perspectivă asupra modului în care aceasta poate fi valorificată pentru a îmbunătăți calitatea educației și a pregăti elevii pentru o societate globală. Educația joacă un rol esențial în modelarea societății și în promovarea valorilor fundamentale, cum ar fi toleranța, respectul și cooperarea. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, diversitatea culturală este o realitate inevitabilă în sistemele educaționale. Elevii provin din medii culturale variate, ceea ce impune o adaptare a metodelor didactice și a politicilor educaționale pentru a asigura incluziunea și succesul tuturor. Un aspect semnificativ care merită o atenție specială este rolul tehnologiei în gestionarea și promovarea diversității culturale în educație.

Deși diversitatea culturală aduce beneficii semnificative, ea implică și anumite provocări:

*Bariera lingvistică – Elevii care nu vorbesc fluent limba de predare pot avea dificultăți în înțelegerea lecțiilor și în interacțiunea cu colegii.

*Diferențele în stilurile de învățare – Cultura influențează modul în care elevii percep și procesează informațiile, ceea ce poate necesita adaptarea metodelor didactice.

*Discriminarea și stereotipurile – Prejudecățile și stereotipurile pot afecta integrarea elevilor din grupuri minoritare, influențând performanțele lor academice și stima de sine.

*Dificultăți în adaptarea curriculei – Materialele educaționale trebuie să fie reprezentative pentru diferite culturi, evitând conținuturile etnocentrice.

*Pregătirea profesorilor – Cadrele didactice trebuie să fie formate pentru a gestiona diversitatea culturală în clasă și pentru a promova un mediu incluziv.

Un aspect crucial, adesea trecut cu vederea, este impactul psihologic și emoțional al diversității culturale asupra elevilor. În acest context, trebuie să acordăm o atenție deosebită stresului aculturației și efectelor sale asupra procesului de învățare, care pot afecta semnificativ capacitatea elevilor de a se adapta și de a performa în noul mediu educațional. De asemenea, dezvoltarea identității culturale în contextul educațional multicultural reprezintă un proces complex și sensibil, care necesită îndrumare atentă și un mediu suportiv. Pentru a gestiona aceste provocări, este esențial să asigurăm suport psihologic și emoțional adecvat pentru elevii din medii culturale diverse, iar în acest proces, prezența mentorilor și a modelelor pozitive din aceeași cultură poate juca un rol

fundamental în construirea încrederii în sine și în facilitarea integrării acestor elevi în comunitatea școlară.

Integrarea diversității culturale în educație poate aduce numeroase avantaje:

- *Dezvoltarea competențelor interculturale – Elevii învață să respecte și să înțeleagă alte culturi, devenind mai toleranți și mai deschiși.
- *Îmbogățirea experienței educaționale – Diversitatea aduce perspective noi asupra subiectelor studiate, stimulând gândirea critică.
- *Creșterea empatiei și a abilităților sociale – Interacțiunea cu persoane din medii culturale diferite ajută la dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale.
- *Îmbunătățirea pregătirii pentru piața muncii – Angajatorii apreciază competențele interculturale, esențiale într-un mediu de lucru globalizat.

Un aspect esențial în gestionarea diversității culturale în educație este implicarea activă a familiilor și a comunității. Acest lucru presupune:

- *Crearea de parteneriate eficiente între școală și familie
- *Organizarea de evenimente culturale care să celebreze diversitatea
- *Implicarea părinților în procesul decizional și în activitățile școlare
- *Dezvoltarea de programe de mentorat și suport comunitar

Un element nou și important care trebuie adăugat este necesitatea evaluării continue și a monitorizării progresului în implementarea strategiilor de diversitate culturală. Acest proces complex presupune dezvoltarea de indicatori specifici pentru măsurarea succesului programelor de integrare culturală, precum și colectarea și analiza sistematică a datelor privind performanța școlară a elevilor din diferite medii culturale. Esențial în acest demers este și obținerea unui feedback regulat de la toate părțile implicate, incluzând elevi, profesori, părinți și reprezentanți ai comunității, ceea ce permite o evaluare comprehensivă a impactului strategiilor implementate. Pe baza acestor date și informații colectate, instituțiile educaționale pot realiza ajustări și îmbunătățiri continue ale strategiilor lor, asigurând astfel o adaptare optimă la nevoile în schimbare ale populației școlare diverse.

Concluzie

Astfel, povestea formării personalității elevilor este povestea unei întâlniri dintre valori și cultură, dintre ceea ce comunitatea transmite și ceea ce fiecare copil reușește să facă al său. Fiecare etapă – primar, gimnaziu, liceu, fiecărui copil cu sau fără CES – este o treaptă în această construcție complexă. Dacă societatea va ști să ofere repere clare și să valorizeze cultura autentică, atunci generațiile care cresc acum vor putea duce mai departe o lume mai bună.

Viitorul educației este indisolubil legat de capacitatea noastră de a transforma diversitatea culturală dintr-o provocare într-un catalizator pentru inovație și excelență educațională. Acest obiectiv ambițios necesită angajamentul constant al tuturor actorilor implicați în procesul educațional și o viziune pe termen lung care să pună accent pe valoarea inestimabilă a diversității în construirea unei societăți mai echitabile și mai prospere.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
- Voiculescu, F. (2018). Profesorul – mentor și model. Timișoara: Editura Eurostampa.

PROFESORUL- ARHITECT AL SCHIMBĂRII ȘI PĂSTRĂTOR AL IDENTITĂȚII

Prof. înv. primar Tunaru Ana-Maria
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

Într-o lume în permanentă transformare, în care tehnologia modelează gândirea, iar informația circulă cu o viteză amețitoare, rolul profesorului devine mai important ca oricând. El nu este doar un simplu transmițător al cunoștințelor, ci un agent al schimbării, un creator de sensuri și un păstrător al identității culturale. În mod paradoxal, tocmai în era digitalizării profunde, profesorul este chemat să redea tinerilor rădăcinile culturii din care provin, transformând patrimoniul național într-o resursă vie, accesibilă și actuală.

Cultura nu reprezintă doar o sumă de opere, monumente sau tradiții, ci „*ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat*”, cum afirma Mircea Eliade. Rolul profesorului este, astfel, acela de a oferi elevului nu doar informații, ci repere. Nu doar date, ci valori. Nu doar nume, ci modele. Adevărata cultură națională nu se învață mecanic, ci se trăiește, se experimentează, se interiorizează, iar pentru aceasta este nevoie de un ghid care înțelege atât limba tradiției, cât și limbajul tehnologiilor moderne.

Profesorul contemporan nu poate promova cultura națională fără să o conecteze la universul elevilor. Dacă nu reușește să transpună elementele culturale în contexte semnificative, ele rămân simple relicve. Inovația devine, în acest sens, o punte între trecut și prezent. Metodele digitale – filme documentare, podcasturi realizate de elevi, tururi virtuale prin muzee, aplicații de realitate augmentată – transformă învățarea culturii într-o aventură personală. Astfel, memoria culturală nu este transmisă, ci construită împreună cu elevul.

De asemenea, profesorul este chemat să dezvolte în elevi gândirea critică și capacitatea de a compara, interpreta și reevalua. Cultura nu este un monument fix, ci un organism viu, în permanent dialog cu lumea. Constantin Noica afirma că „*un popor nu trăiește numai în prezent, ci și în trecutul și viitorul său*”, sugerând că educația culturală este un proces de continuitate. Atunci când elevul înțelege legătura dintre identitatea de ieri și realitatea de astăzi, el devine nu doar consumator, ci și creator de cultură.

Profesorul ca agent al schimbării este, de fapt, un formator de generații. El modelează caractere, cultivă sensibilități, inspiră atitudini. Într-o perioadă în care globalizarea uniformizează, profesorul este cel care păstrează specificul, farul care îndrumă tinerii să nu-și piardă rădăcinile în marea diversității culturale. Nu este vorba despre a opune cultura națională influențelor străine, ci despre a arăta locul nostru în lume, unicitatea contribuției românești, bogăția limbii și a tradițiilor noastre.

Prin metode inovative, profesorul reușește să reconcilieze tradiția cu modernitatea. Orele devin spații de dialog între generații, proiectele devin punți între epoci, iar cultura devine o experiență vie. Iar elevul, atunci când simte că este parte din această construcție, dezvoltă un respect autentic pentru patrimoniul cultural.

În final, rolul profesorului este acela de arhitect al schimbării, dar și al memoriei. El transformă trecutul în învățătură, prezentul în oportunitate și viitorul în responsabilitate. Ziua Culturii ne amintește cât de important este acest rol: profesorul nu doar transmite cultura națională, ci îi dă sens și viitor.

Bibliografie:

Eliade, Mircea. *Sacru și profanul. Trad. Brândușa Prelipceanu*. București: Editura Humanitas, 1995.
Noica, Constantin. *Rostirea filosofică românească*. București: Editura Humanitas, 2009.

- Iorga, Nicolae. *O viață de om așa cum a fost. Ediție îngrijită de Mircea Handoca*. București: Editura Minerva, 1978.
- Cucoș, Constantin. *Pedagogie, ediția a II-a revizuită*. Iași: Editura Polirom, 2014.
- Cerghit, Ioan. *Metode de învățământ, ediția a IV-a revăzută și adăugită*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2008.
- Miclea, Mircea. *Învățarea: Conținuturi, mecanisme, strategii*. Iași: Editura Polirom, 2017.
- Ministerul Educației Naționale. *Strategia pentru educația patrimonială 2016–2020*. București, 2016.

ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE

Prof. înv. primar: ILIE Eugenia
Școala Gimnazială „Mihai Vireazul”, Alexandria

Introducere

În contextul societății contemporane, marcată de diversitate culturală, tehnologie și schimbări rapide, profesorul din învățământul primar devine un actor esențial în formarea identității culturale a elevilor. Școala nu este doar un spațiu al acumulării de cunoștințe, ci și un mediu în care copiii învață să își cunoască rădăcinile, tradițiile și valorile naționale. Profesorul are misiunea de a transforma educația culturală într-un proces viu, atractiv și relevant, folosind metode inovative care să stimuleze curiozitatea și implicarea elevilor.

Rolul profesorului ca agent al schimbării

Profesorul este un **agent al schimbării** deoarece:

1. Formează identitatea culturală a elevilor

În primii ani de școală, copiii își construiesc primele repere despre cine sunt și de unde provin. Profesorul îi ajută să descopere:

- simbolurile naționale
- tradițiile și obiceiurile românești
- personalitățile culturale importante
- patrimoniul material și imaterial al României

Prin modul în care prezintă aceste elemente, profesorul influențează modul în care elevii se raportează la cultura lor.

2. Creează punți între tradiție și modernitate

Un profesor inovator nu transmite cultura națională doar prin metode clasice, ci o aduce în prezent, o face accesibilă și atractivă. El transformă tradițiile în experiențe de învățare, nu în simple informații.

3. Promovează diversitatea și toleranța

Înțelegerea propriei culturi este baza pentru respectarea culturilor altora. Profesorul îi învață pe elevi să fie deschiși, empatici și să aprecieze multiculturalitatea.

4. Inspiră schimbare prin exemplu personal

Atitudinea profesorului față de cultura națională – respect, interes, implicare – devine model pentru elevi. Profesorul nu doar predă, ci **trăiește** valorile culturale.

Metode inovative de promovare a culturii naționale în învățământul primar

1. Învățarea prin proiecte

Proiectele tematice stimulează creativitatea și colaborarea. Exemple:

- „Săptămâna tradițiilor românești”
- „Harta culturală a României” realizată de elevi
- „Micii etnografi” – prezentări despre portul popular

2. Utilizarea tehnologiei

Tehnologia poate transforma cultura într-o experiență interactivă:

- tururi virtuale ale muzeelor românești
- vizionarea de materiale video despre meșteșuguri
- aplicații educaționale despre istoria și geografia României

3. Ateliere practice

Copiii învață cel mai bine prin experiență directă:

- confecționarea de obiecte tradiționale (mărțișoare, motive populare)
- ateliere de dansuri populare
- gătitul unor rețete tradiționale simple

4. Învățarea prin joc

Jocurile educaționale facilitează învățarea naturală:

- jocuri de rol (personaje istorice sau populare)
- puzzle-uri cu monumente românești
- „Vânătoarea de comori culturale”

5. Colaborarea cu comunitatea

Profesorul poate invita în școală:

- meșteșugari
- artiști locali
- părinți sau bunici care pot povesti despre tradiții

Astfel, elevii intră în contact direct cu patrimoniul cultural viu.

6. Lectura ca instrument cultural

Prin povești, legende și texte literare, elevii descoperă universul cultural românesc. Profesorul poate organiza:

- cercuri de lectură
- dramatizări
- întâlniri cu autori locali

Impactul metodelor inovative asupra elevilor

Metodele moderne de predare:

- cresc motivația și interesul pentru cultura națională
- dezvoltă competențe sociale și emoționale
- stimulează creativitatea și gândirea critică
- consolidează identitatea culturală
- creează o legătură afectivă între elev și patrimoniul românesc

Elevii devin astfel **cetățeni activi**, conștienți de valorile culturale ale țării lor.

Concluzii

Profesorul din învățământul primar are un rol fundamental în promovarea culturii naționale. Ca agent al schimbării, el nu se limitează la transmiterea de informații, ci creează contexte de învățare care transformă cultura într-o experiență vie, relevantă și atractivă. Prin metode inovative, profesorul contribuie la formarea unei generații care își cunoaște și respectă identitatea culturală, fiind în același timp deschisă către diversitate și modernitate.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
- Cucos, C. (2006). *Pedagogie*. Editura Polirom.
- Ionescu, M., & Bocoș, M. (coord.). (2017). *Tratat de didactică modernă*. Editura Paralela 45.
- Ministerul Educației. *Programa școlară pentru învățământul primar – Limba și literatura română, Educație civică, Arte*.

- UNESCO. (2003). *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage*.
- Stan, E. (2014). *Educația interculturală în școală*. Editura Didactică și Pedagogică.

CONCEPTELE DE INTERDISCIPLINARITATE, PLURIDISCIPLINARITATE ȘI TRANSDISCIPLINARITATE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI CULTURALE

Prof. înv. primar: ILIE Sorin Gabriel
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, Alexandria

Introducere

Educația culturală reprezintă un domeniu complex, aflat la intersecția dintre cunoaștere, identitate și valori. Într-o lume caracterizată de diversitate și schimbare, abordările educaționale tradiționale nu mai sunt suficiente pentru a răspunde nevoilor elevilor. De aceea, conceptele de **interdisciplinaritate**, **pluridisciplinaritate** și **transdisciplinaritate** devin instrumente esențiale în proiectarea unor experiențe de învățare relevante, integrate și formative. În contextul educației culturale, aceste concepte permit o înțelegere profundă a fenomenelor culturale și facilitează dezvoltarea competențelor interculturale.

Pluridisciplinaritatea în educația culturală

Definiție

Pluridisciplinaritatea presupune alăturarea mai multor discipline care abordează aceeași temă, fără a interacționa în mod direct între ele. Fiecare disciplină își păstrează metodele și conținuturile proprii.

Caracteristici

- disciplinele sunt puse una lângă alta, fără integrare reală;
- elevul primește perspective multiple, dar separate;
- profesorii colaborează doar la nivel tematic.

Exemple în educația culturală

- Studiarea tradițiilor românești în paralel la Muzică (cântece populare), Arte (motive tradiționale), Limba română (legende), fără o legătură explicită între activități.
- O săptămână tematică despre „Costumul popular”, în care fiecare disciplină contribuie cu o activitate proprie.

Avantaje

- expunere bogată la conținuturi culturale;
- flexibilitate în organizarea activităților;
- accesibilitate pentru cadrele didactice.

Limite

- lipsa unei viziuni integrate;
- elevii pot percepe informațiile ca fiind fragmentate.

Interdisciplinaritatea în educația culturală

Definiție

Interdisciplinaritatea presupune cooperarea reală între discipline, care își împletesc metodele și conținuturile pentru a aborda o temă comună. Se creează conexiuni între domenii, iar elevul înțelege fenomenul cultural într-o manieră integrată.

Caracteristici

- schimb de metode și concepte între discipline;

- proiecte comune;
- accent pe relațiile dintre domenii.

Exemple în educația culturală

- Proiectul „Satul românesc”: elevii studiază arhitectura tradițională (Arte), obiceiurile (Educație civică), legende locale (Limba română) și elemente geografice (Geografie), realizând un produs final comun (expoziție, prezentare).
- Analiza unei opere literare cu tematică istorică, integrând informații din Istorie, Arte și Muzică.

Avantaje

- înțelegere profundă și coerentă a culturii;
- dezvoltarea gândirii critice;
- creșterea motivației elevilor.

Limite

- necesită planificare riguroasă;
- colaborare strânsă între profesori.

Transdisciplinaritatea în educația culturală

Definiție

Transdisciplinaritatea depășește granițele disciplinelor, integrând cunoașterea într-o perspectivă globală, centrată pe probleme reale ale lumii. Nu doar disciplinele colaborează, ci și comunitatea, experiențele de viață și valorile personale.

Caracteristici

- abordare holistică;
- integrarea experiențelor extrașcolare;
- accent pe valori, identitate și sens;
- elevul devine co-creator al cunoașterii.

Exemple în educația culturală

- Proiectul „Cine sunt eu în cultura mea?”: elevii investighează tradițiile familiei, interviuează membri ai comunității, vizitează muzee, creează produse culturale (portofolii, expoziții).
- Activități de patrimoniu cultural în colaborare cu instituții locale (muzee, biblioteci, centre culturale).
- Proiecte de educație interculturală care includ experiențe personale, comunitare și artistice.

Avantaje

- dezvoltarea identității culturale;
- formarea competențelor pentru viață;
- învățare autentică, cu impact emoțional și social.

Limite

- necesită resurse și parteneriate externe;
- poate fi dificil de evaluat în mod tradițional.

Concluzii

În contextul educației culturale, cele trei concepte reprezintă niveluri diferite de integrare a cunoașterii. Pluridisciplinaritatea oferă diversitate, interdisciplinaritatea aduce coerență, iar transdisciplinaritatea creează sens și relevanță profundă. Pentru formarea unei identități culturale solide și a unei gândiri deschise, profesorul are responsabilitatea de a combina aceste abordări în funcție de obiectivele educaționale și de nevoile elevilor. Educația culturală devine astfel un proces dinamic, creativ și transformator.

Bibliografie:

- Bernstein, B. (2000). *Pedagogy, Symbolic Control and Identity*. Rowman & Littlefield.
- Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Editura Polirom.

- Ionescu, M., & Bocoș, M. (coord.). (2017). *Tratat de didactică modernă*. Editura Paralela 45.
- Morin, E. (1999). *La tête bien faite. Repenser la réforme, réformer la pensée*. Seuil.
- Nicolescu, B. (1999). *Transdisciplinaritatea. Manifest*. Editura Polirom.
- OECD (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*.
- UNESCO (2013). *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*.

ROLUL PROFESORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN PROMOVAREA CULTURII NAȚIONALE PRIN METODE INOVATIVE, ADAPTATE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LICEAL TEHNOLOGIC

Prof. Gâdea Georgeta
Liceul Tehnologic „Sf. Haralambie” Turnu Măgurele

Introducere

Societatea contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de globalizare, digitalizare și mobilitate culturală. În acest context, educația are responsabilitatea de a pregăti tinerii nu doar din punct de vedere profesional, ci și din perspectiva formării identității culturale și morale. Școala devine astfel un spațiu al echilibrului dintre modernitate și tradiție, iar profesorul capătă un rol complex, acela de **agent al schimbării**.

În învățământul liceal tehnologic, accentul este pus pe dobândirea competențelor practice și profesionale. Totuși, acest tip de educație nu poate fi rupt de valorile culturii naționale, care contribuie la formarea personalității elevilor și la integrarea lor activă în societate. Prin metode didactice inovative, profesorul poate transforma cultura națională într-un reper accesibil, atractiv și relevant pentru elevii din liceele tehnologice.

Profesorul ca agent al schimbării în sistemul educațional

Profesorul contemporan nu mai are doar rolul de furnizor de informații, ci devine facilitator al învățării, mentor și model pentru elevi. Ca agent al schimbării, acesta:

- promovează adaptarea la cerințele societății actuale;
- stimulează gândirea critică, autonomia și responsabilitatea elevilor;
- contribuie la formarea valorilor culturale și civice.

În liceele tehnologice, elevii provin adesea din medii sociale diverse și pot manifesta un interes mai scăzut pentru disciplinele teoretice. De aceea, profesorul trebuie să adopte strategii educaționale flexibile, să valorifice experiența practică a elevilor și să creeze legături între cultura națională și realitatea cotidiană. Astfel, schimbarea se produce nu doar la nivel de conținut, ci și la nivel de atitudine față de învățare.

Importanța culturii naționale în formarea elevilor

Cultura națională reprezintă totalitatea valorilor spirituale și materiale create de-a lungul timpului de un popor. Aceasta include limba, tradițiile, obiceiurile, istoria, literatura, arta, precum și patrimoniul tehnic și industrial. Promovarea culturii naționale în școală are rolul de a:

- consolida identitatea națională a elevilor;
- dezvolta respectul pentru tradiții și patrimoniu;
- încuraja toleranța și dialogul intercultural.

În învățământul liceal tehnologic, cultura națională poate fi corelată cu domenii precum meseriile tradiționale, evoluția tehnicii și contribuțiile românești în industrie, construcții, transporturi sau agricultură. Astfel, elevii înțeleg că dezvoltarea tehnologică actuală are rădăcini în experiența și creativitatea generațiilor anterioare.

Metode inovative de promovare a culturii naționale

Pentru a răspunde nevoilor și intereselor elevilor din liceele tehnologice, profesorul trebuie să utilizeze metode didactice moderne, interactive și aplicative.

Învățarea prin proiecte

Această metodă presupune implicarea activă a elevilor în realizarea unor proiecte individuale sau de grup. Exemple de proiecte pot fi:

- documentarea unor meșteșuguri tradiționale românești;
- realizarea unor prezentări despre personalități românești din domeniul tehnic;
- crearea unor produse inspirate din motive tradiționale.

Învățarea prin proiecte dezvoltă spiritul de echipă, creativitatea și responsabilitatea.

Utilizarea tehnologiei digitale

Tehnologia reprezintă un instrument esențial în educația modernă. Profesorul poate folosi:

- platforme educaționale online;
- prezentări multimedia;
- filme documentare și resurse digitale despre patrimoniul cultural românesc;
- aplicații interactive și tururi virtuale ale muzeelor.

Aceste metode fac procesul de învățare mai atractiv și mai accesibil.

Activități interdisciplinare și practice

Integrarea culturii naționale în activități interdisciplinare permite elevilor să aplice cunoștințele dobândite. De exemplu:

- realizarea unor obiecte decorative inspirate din arta populară;
- proiectarea unor elemente tehnice care valorifică simboluri tradiționale;
- studierea materialelor și tehnicilor tradiționale utilizate în trecut.

Astfel, elevii își dezvoltă atât competențele profesionale, cât și pe cele culturale.

Învățarea experiențială

Participarea la activități extracurriculare, precum vizite la muzee, ateliere meșteșugărești sau evenimente culturale locale, oferă elevilor experiențe directe și memorabile. Aceste activități contribuie la înțelegerea concretă a valorilor culturale și la creșterea motivației pentru învățare.

Rolul profesorului în motivarea elevilor din liceele tehnologice

Profesorul are responsabilitatea de a crea un climat educațional favorabil, bazat pe respect, comunicare și încredere. Prin exemple concrete și prin valorizarea reușitelor elevilor, acesta poate stimula interesul pentru cultură și tradiție. De asemenea, profesorul trebuie să încurajeze participarea activă, să respecte ritmul de învățare al fiecărui elev și să promoveze învățarea pe tot parcursul vieții.

Concluzie

Profesorul din învățământul liceal tehnologic joacă un rol fundamental în promovarea culturii naționale, acționând ca agent al schimbării într-o societate aflată în continuă transformare. Prin utilizarea metodelor inovative și prin adaptarea strategiilor didactice la specificul elevilor, cultura națională devine un element activ al educației. În acest mod, școala contribuie la formarea unor tineri bine pregătiți profesional, dar și conștienți de valorile și identitatea lor culturală.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2008). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Joița, E. (2010). *Instruirea constructivistă*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

3. Pânișoară, I.-O. (2015). *Profesorul de succes*. București: Editura Polirom.
4. Vlăsceanu, L. (coord.) (2010). *Educația și schimbarea socială*. București: Editura Universității din București.
5. Ministerul Educației – *Planuri-cadru și programe școlare pentru învățământul liceal tehnologic*.